

Utsökningsbalk 15.6.2007/705

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap

Allmänna bestämmelser

Tillämpningsområde och definitioner

1 §

Tillämpningsområde

I enlighet med denna lag verkställs följande privaträttsliga skyldigheter och förbud som förelagts i tvistemål eller brottmål och som ingår i domar eller andra i denna lag avsedda utsökningsgrunder:

- 1) skyldighet att betala i pengar eller varor (*betalningsskyldighet*),
- 2) skyldighet att överlåta fast egendom eller viss lös egendom till någon annan,
- 3) skyldighet att i någon annans besittning överlåta fast egendom, en byggnad, en lägenhet eller annan lokal eller en del av en sådan eller att flytta bort från den (*vräkning*),
- 4) skyldighet att göra någonting,
- 5) förbud att göra någonting och skyldighet att tillåta att någon annan gör någonting.

Kvarstad eller andra säkringsåtgärder som avses i 7 kap. i rättegångsbalken verkställs i enlighet med 8 kap. i denna lag.

En skyldighet enligt 1 mom. som förelagts genom ett förvaltningsprocessbeslut eller i förvaltningsförfarande verkställs i enlighet med denna lag, om det finns en utsökningsgrund enligt denna lag och verkställigheten förutsätter sådana åtgärder som avses i denna lag.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

I enlighet med vad som föreskrivs i andra lagar iakttas förfarandet enligt denna lag även vid verkställighet som avser

- 1) skatter, offentliga avgifter och andra offentligrättsliga eller med dem jämförliga fordringar,
- 2) böter samt vissa straffrättsliga påföljder och staten tilldömda ersättningar,
- 3) vårdnad om barn eller överlämnande av barn till vårdnadshavaren och umgängesrätt,
- 4) utomlands givna domar, skiljedomar eller andra utsökningsgrunder,

- 5) domar och beslut av vissa institutioner och organ inom Europeiska unionen,
- 6) lösöre som sålts genom avbetalningsköp,
- 7) andra säkringsåtgärder än sådana som avses i 7 kap. i rättegångsbalken.

3 §

Parter och utomstående

I denna lag avses med

- 1) *sökande* den som har ansökt om verkställighet,
- 2) *svarande* den mot vilken verkställighet har sökts,
- 3) *borgenär* sökanden vid verkställighet av betalningsskyldighet och den som har rätt att få betalning ur den utmäta egendomen,
- 4) *gäldenär* svaranden vid verkställighet av betalningsskyldighet,
- 5) *part* en person som avses i 1–4 punkten,
- 6) *utomstående* någon annan än en i 1–5 punkten nämnd person.

Med person avses även sammanslutningar, inrättningar och stiftelser. I fråga om en person som ansvarar för sökandens fordran endast med värdet av ett föremål som personen äger gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om gäldenär.

4 §

Sökandens fordran

Med sökandens fordran avses det i utsökningsgrunden fastställda kapitalet, den ränta som enligt utsökningsgrunden skall räknas på kapitalet samt de kostnader som enligt utsökningsgrunden skall betalas jämte ränta eller den del av de ovan nämnda till vilken sökanden har begränsat sin ansökan.

5 §

Elektroniskt meddelande

Om inte något annat bestäms i denna lag gäller i fråga om elektroniska meddelanden det som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Är det oklart vem som är avsändare av ett elektroniskt meddelande, skall utmätningssmannen försäkra sig om meddelandets riktighet.

6 §

Sändande av handling

En handling får sändas till utmätningsmannen per post på avsändarens eget ansvar.

Som ankomstdag betraktas den dag då handlingen har kommit till utmätningsmannens verksamhetsställe eller postbox eller då utmätningsmannen har tillställts ett meddelande om att försändelsen har kommit in till ett postföretag.

Om det har föreskrivits eller bestämts en tidsfrist för inlämnande av en handling, skall avsändaren se till att handlingen kommer in till utmätningsmannen inom utsatt tid.

Utsökningsmyndigheter

7 §

Utmätningmän

Utmätningmän är häradsfogdarna och under dem häradsutmätningmännen. En häradsutmätningssman skall utföra de uppgifter som häradsfogden ålägger honom.

Häradsfogden skall övervaka att häradsutmätningmännen och de i 8 § avsedda andra tjänstemän som är underställda häradsfogden sköter sina uppgifter lagenligt och på tillbörligt sätt och att de iakttar de föreskrifter som har meddelats dem.

Häradsfogden kan överföra en uppgift som han givit en underlydande tjänsteman till en annan underlydande tjänsteman eller själv åta sig uppgiften.

8 §

Andra tjänstemän

Häradsfogden får vid behov ålägga också en annan underlydande tjänsteman att utföra verkställighetsuppdrag som skall skötas av en häradsutmätningssman, om tjänstemannen uppfyller behörighetsvillkoren för häradsutmätningmän. För tjänstemannen gäller då vad som föreskrivs om häradsutmätningmän.

9 §

Häradsfogdens uteslutande behörighet

Häradsfogden skall själv

1) besluta om verkställighet av en icke lagakraftvunnen utsökningsgrund enligt 2 kap. 8 §, återkallelseåtgärder enligt 15 § samt kvittning enligt 22 och 23 §, om verkställighet enligt 3 kap. 6 § 1 mom. i det fall att något fordringsbevis inte finns, om godkännande av säkerhet enligt 43 §, om utfärdande av prestationsförbud enligt 92 §, om anlitande av sakkunnig enligt 109 § och om tillsättande av syssloman enligt 110 §, om förbigående av konstgjorda arrangemang enligt 4 kap. 14 §, om tillämpning av förfogandeförbud enligt 38 §, om betalningsförbud enligt 46 § 2 mom. samt om utmätning av samägda föremål enligt 73 och 74 §, samt om verkställighet enligt 7 kap. 12–17 §,

2) ge parterna anvisningar enligt 3 kap. 9 §,

- 3) besluta om föreläggande av hot om hämtning enligt 3 kap. 59 § 1 mom. och om framställande av hämtningsbegäran till polisen,
- 4) besluta om föreläggande av vite och anhålla om att vite skall dömas ut,
- 5) sälja utmätt fast egendom, fartyg och in-teckningsbara bilar enligt 4 kap. 3 § samt sådana aktier i ett aktiebolag vilka berättigar till besittning av en lägenhet eller en byggnad, samägda föremål enligt 5 kap. 82 § liksom även annan egendom som belastas av in-teckningar, panträtter eller andra säkerhetsrätter,
- 6) fördela köpesumman för egendom som nämns i 5 punkten och för annan egendom, när en partsförteckning enligt 5 kap. 32 eller 44 § har upprättats,
- 7) påföra betalnings-, återbetalnings- eller återställningsskyldighet enligt 2 kap. 16 §, 3 kap. 46 §, 4 kap. 47 §, 5 kap. 25 § eller 9 kap. 2 § 2 mom. eller 4 §,
- 8) besluta om beviljande av säkringsåtgärder enligt 8 kap. 13 §,
- 9) besluta om självrättelse, givande av anvisning om väckande av talan i verkställighetstvist samt avbrytande av verkställigheten,
- 10) verkställa uppgörelse mellan säljaren och köparen i ett avbetalningsköp,
- 11) besluta om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt, samt
- 12) sköta de uppgifter som enligt någon annan lag hör till häradsfogdens uteslutande behörighet.

10 §

Domstolar

De allmänna domstolarna är besvärinstans i utsökningsärenden och handlägger de utsökningsärenden som enligt vad som bestäms särskilt hör till deras uppgifter.

Utsökningsverksamhetens förvaltning

11 §

Utsökningsväsendets organisation

Utsökningsväsendet består av en centralförvaltning och lokala utsökningsverk som lyder under den.

Utsökningsverksamhetens centralförvaltning handhas av Riksfogdeämbetet. Riksfogdeämbetet och utsökningsverken hör till justitieministeriets förvaltningsområde. (26.6.2009/521)

Ett utsökningsverks verksamhetsområde (*utsökningsdistrikt*) består av ett eller flera härad. Bestämmelser om utsökningsdistrikten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om utsökningsverkens verksamhetsställen utfärdas genom förordning av justitieministeriet. (26.6.2009/521)

12 § (26.6.2009/521)

Riksfogdeämbetet

Riksfogdeämbetet sköter den administrativa allmänna ledningen, styrningen och tillsynen av utsökningsverksamheten. Riksfogdeämbetet ska särskilt sörja för den regionala tillgången på de tjänster utsökningsväsendet tillhandahåller.

Riksfogdeämbetets chef utnämns av statsrådet. I övrigt föreskrivs särskilt genom lag om ämbetsverkets uppgifter, tjänster och organisation i övrigt.

13 §

Utsökningsverken

Vid utsökningsverken finns häradsfogdar och tjänstemän som lyder under dem. Chef för ett utsökningsverk är den ledande häradsfogden.

Chefen för ett utsökningsverk fastställer verkets arbetsordning.

I fråga om den lokala utsökningsmyndigheten i landskapet Åland föreskrivs särskilt.

14 §

Utnämning och behörighetsvillkor

De ledande häradsfogdarna och häradsfogdarna utnämns av Riksfogdeämbetet. (26.6.2009/521)

Till häradsfogde kan utnämnas en finsk medborgare som har avlagt juris kandidatexamen eller juris magisterexamen och som har god förtroenhet med utsökningsverksamhet eller i andra uppgifter har uppnått sådan skicklighet som ett framgångsrikt handhavande av tjänsten kräver samt har för uppgiften behövliga personliga egenskaper. Av den som utnämns till ledande häradsfogde krävs utöver det som nämns ovan god ledarförmåga.

Bestämmelser om utnämning av och behörighetsvillkor för häradsutnämningsmän utfärdas genom förordning av statsrådet.

Jäv och krav på tillbörligt förfarande

15 §

Jävsgrunder

En utnämningsman är jävig, om

1) utnämningsmannen eller en närstående är part i utsökningsärendet eller i egenskap av utomstående har framställt en invändning eller ett yrkande i ärendet,

2) utmätningsmannen är medlem av styrelsen, förvaltningsrådet eller något därmed jämförbart organ eller är verkställande direktör eller har motsvarande ställning i en sammanslutning, en stiftelse, en offentligrättslig inrättning eller ett offentligrättsligt affärsverk som är part i ärendet eller som i egenskap av utomstående har framställt en invändning eller ett yrkande i ärendet,

3) ärendet kan väntas medföra nytta eller skada för utmätningsmannen eller en närstående,

4) utmätningsmannen är motpart till en part i ett ärende som behandlas vid rättegång eller av en myndighet, utom om det är frågan om ett tjänsteärende som hör till utmätningsmannens uppgifter eller om parten har anhängiggjort ärendet i syfte att skapa jäv eller annars uppenbart utan grund,

5) utmätningsmannen har varit ombud för en part i ärendet, eller om

6) det mellan utmätningsmannen och en part råder ett anställnings- eller uppdragsförhållande utanför utmätningsmannens tjänsteförhållande eller något annat sådant förhållande att det med beaktande av ärendets art och omständigheterna som helhet finns grundad anledning att ifrågasätta utmätningsmannens opartiskhet i saken.

En utmätningsman är jävig också om någon annan omständighet som kan jämföras med de omständigheter som avses i 1 mom. ger grundad anledning att ifrågasätta utmätningsmannens opartiskhet i saken.

16 §

Närstående

I 15 § avses med närstående

1) utmätningsmannens make och tidigare make,

2) utmätningsmannens barn, barnbarn, syskon, föräldrar, far- och morföräldrar, den som på något annat sätt står utmätningsmannen särskilt nära och dessa personers makar samt utmätningsmannens syskonbarn och föräldrars syskon,

3) utmätningsmannens makes barn, barnbarn, syskon, föräldrar samt far- och morföräldrar.

Med makar avses i 1 mom. äkta makar och personer som lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden eller i ett annat parförhållande. Närstående är också motsvarande halvsläktingar.

17 §

Inverkan av jäv

En utmätningsman får inte inleda verkställigheten om han är jävig, och inte fortsätta verkställigheten om han senare blir eller konstaterar sig vara jävig. Utmätningsmannen är inte skyldig att separat utreda jäv enligt 15 § 2 mom. i enkla ärenden med ett schematiskt förfarande.

18 §

Invändning om jäv

Invändning om jäv för en utmättningsman skall framställas så snart den som framställer invändningen har fått kännedom om grunden för jävet. Invändningen skall motiveras.

En uppenbart grundlös invändning om jäv får utmättningsmannen avgöra själv. Andra invändningar avgörs av den utsökningensmyndighet som förordnar en ställföreträdare för utmättningsmannen. Om invändningen om jäv godkänns, skall en ojävig utmättningsman fortsätta handläggningen av ärendet samt kontrollera tidigare åtgärder i ärendet och eventuellt göra självrättelse.

Utsökningensmyndighetens beslut genom vilket en invändning om jäv har förkastats kan överklagas endast samtidigt som besvär anförs över en utförd verkställighetsåtgärd. Efter det att utmättningsmannen har utfört en verkställighetsåtgärd kan i fråga om den åtgärden inte utan giltig orsak åberopas en i 15 § 2 mom. avsedd omständighet som tidigare varit känd.

19 §

Krav på tillbörligt förfarande

En utmättningsman skall i sina tjänsteåligganden förfara sakligt och opartiskt. Verkställighetsuppgifterna skall utföras snabbt, effektivt och ändamålsenligt utan att svaranden eller utomstående åsamkas större olägenhet än vad syftet med verkställigheten kräver. Utmättningsmannen skall främja svarandens egen aktivitet och försonlighet mellan parterna på behörigt sätt i utsökningensärendet.

20 §

Krav på öppenhet

En utmättningsman skall med anledning av förfrågan och om han observerar att situationen kräver det på eget initiativ underrätta gäldenären om dennes rätt att begära begränsning av utsökningensbeloppet samt vid behov ge parterna annan handledning i utsökningensärendet och information om verkställighetens skeden liksom om andra omständigheter av betydelse för parterna.

21 §

Förbud mot eftersträvande av vinning och mot olämpligt förfarande

En tjänsteman som behandlar utsökningensärenden får inte med utnyttjande av sin ställning eller information som erhållits i den verka för egen eller annans vinning eller annars på ett olämpligt sätt som strider mot någon parts intresse eller som är ägnat att rubba förtroendet för utsökningensverksamhetens saklighet eller opartiskhet.

22 §

Begränsningar beträffande näringsverksamhet

En tjänsteman som behandlar utsökningensärenden får inte själv eller via mellanhänder

- 1) privat driva in fordringar för någon annans räkning, om fordringsägaren inte är en närstående som avses i 16 §,
- 2) för egen eller en närståendes räkning förvärva fordringar för indrivning,
- 3) mot separat ersättning utföra sådana med utsökningsförrättningar sammanhängande uppgifter som på ett ändamålsenligt sätt kan anförtros utomstående,
- 4) för egen eller en närståendes räkning skaffa sig ekonomisk fördel av verksamhet som avses i 1–3 punkten och som bedrivs av någon annan.

23 §

Rätt att förvärva utmätt egendom

En utmätningsman får inte i ett ärende där han har utfört verkställighetsåtgärder själv eller via mellanhänder för egen eller någon annans räkning förvärva egendom som har utmätts eller annars varit föremål för verkställighet. En tjänsteman som behandlar utsökningsärenden får inte heller i något annat fall förvärva egendom som är föremål för verkställighet, om detta kan anses olämpligt på det sätt som avses i 21 §.

Utsökningsregistret

24 §

Utsökningens informationssystem och utsökningsregistret

Utsökningens informationssystem är ett för skötseln av utsökningsmyndigheternas uppgifter inrättat informationssystem som är avsett för utsökningsmyndigheternas riksomfattande bruk och som drivs med hjälp av automatisk databehandling. Riksfogdeämbetet sörjer för driften och utvecklandet av informationssystemet. (26.6.2009/521)

Till utsökningens informationssystem hör ett utsökningsregister, som förs och används med tanke på utförandet av utsökningsmyndigheternas uppgifter. Registret består av en riksomfattande indexdel och registerdelar som förs lokalt.

Syftet med informationssystemet och utsökningsregistret är att främja en ändamålsenlig och gäldenärsbaserad behandling av utsökningsärendena, elektronisk kommunikation, utförandet av utsökningsförvaltningens lednings-, styrnings-, kontroll- och tillsynsuppgifter samt statistikföringen.

25 § (26.6.2009/521)

Registeransvariga

Utsökningsregistret förs av de lokala utsökningsmyndigheterna tillsammans. Den myndighet som har fört in uppgifter ansvarar för att de införda uppgifterna är korrekta samt för att registreringen och användningen sker på lagligt sätt vid skötseln av de egna åliggandena. Riksfogdeämbetet sörjer för den allmänna driften av registret samt meddelar föreskrifter om hur uppgifterna tekniskt ska föras in och behandlas.

26 §

Registrets datainnehåll

För utskökningsregistret får i de lokala registerdelarna samlas och föras in

- 1) för hanteringen av utskökningsärendena identifieringsuppgifter och kontaktinformation om parterna och deras företrädare samt uppgifter om redovisningsadress, verkställighetens eller fordrans art, sökandens fordran, verkställighetsåtgärder som vidtagits av utmätningssmannen och tidpunkten för dem, influtna och till sökanden redovisade belopp, hinder för verkställigheten, anteckning som passivfordran samt andra motsvarande uppgifter om utskökningsärendet och verkställighetsförrättningar (*ärendehanteringsuppgifter*),
- 2) för ordnande av myndigheternas samarbete uppgifter eller begäran om uppgifter som gäller gäldenärens vistelseort eller egendom (*samarbetsuppgifter*),
- 3) av parterna eller utomstående erhållna och av utskökningsmyndigheterna på annat sätt inhämtade uppgifter i utskökningsärendet, dock inte sådana känsliga personuppgifter som avses i 11 § i personuppgiftslagen (523/1999), med undantag av uppgifter om socialvårdsförmåner som gäldenären erhållit och som kan påverka utmätningen (*specialuppgifter*).

I registrets indexdel får föras in sådana ärendehanteringsuppgifter som behövs för att ärendet skall kunna hittas i de lokala registerdelarna.

27 §

Rätt att behandla uppgifter

På behandlingen av personuppgifter som har samlats in för utskökningsregistret och som har förts in i det tillämpas personuppgiftslagen, om inte något annat föreskrivs nedan.

Häradsfogdarna och de tjänstemän som lyder under dem samt de berörda tjänstemännen vid justitieministeriet och Riksfogdeämbetet får i utskökningsärenden eller utsköknings förvaltningsärenden utan hinder av sekretessbestämmelserna behandla uppgifter som nämns i 26 §, specialuppgifter dock endast till den del det är nödvändigt i ett ärende. (26.6.2009/521)

28 §

De registrerades rätt till insyn

Om rätten till insyn enligt personuppgiftslagen skulle försvåra verkställigheten avsevärt, kan utövandet av rätten till insyn skjutas upp till behövliga delar tills behövliga utmätningar eller andra verkställighetsåtgärder har utförts och egendomen har tagits om hand av utmätningssmannen, dock högst sex månader från begäran om rätt till insyn.

Har utövandet av rätten till insyn skjutits upp, kan dataombudsmannen utöver vad som föreskrivs någon annanstans, på begäran av den registrerade kontrollera att registrets uppgifter om den registrerade är lagenliga.

29 §

Avförande av uppgifter

Ur utsökningsregistret skall följande uppgifter avföras:

- 1) ärendehanteringsuppgifterna 30 år efter det att ärendet blivit anhängigt,
- 2) samarbetsuppgifterna när de inte längre behövs, dock senast när ärendet inte längre är anhängigt eller när tiden för passivregistreringen upphör,
- 3) specialuppgifterna 10 år efter införandet eller tidigare, om uppgifterna uppenbarligen inte längre behövs.

Specialuppgifterna får förvaras i längre tid än 10 år om det finns grundad anledning, dock inte över 20 år från det att de infördes.

Registeruppgifternas offentlighet och utlämnande av uppgifter

30 §

Registeruppgifternas offentlighet

De uppgifter i utsökningsregistret över vilka ett intyg enligt 31 § 1 mom. kan utfärdas är offentliga. Övriga uppgifter i registret är sekretessbelagda.

31 §

Intyg ur utsökningsregistret

Var och en har rätt att av den lokala utsökningsmyndigheten ur utsökningsregistret få ett intyg som gäller en namngiven person i dennes egenskap av svarande i ett utsökningsärende. I intyget antecknas följande uppgifter som införts under de två år som föregår dagen för begäran:

- 1) sökandens och svarandens namn samt svarandens födelsedatum och hemkommun,
- 2) utsökningsärendet, den tid ärendet har varit anhängigt och registrering som passivfordran,
- 3) beloppet av sökandens fordran och det belopp som redovisats till sökanden,
- 4) hinderintygets art och datum.

Intyget ges i form av en utskrift ur utsökningens informationssystem. Om anteckningar som nämns i 1 mom. inte finns i registret, ges ett intyg också över detta.

Intyget kan utfärdas för en tid av fyra år före begäran, om den som begär intyget visar att uppgifterna behövs för att trygga hans eller hennes försörjning eller något annat välgående enskilt intresse eller ett viktigt allmänt intresse.

Innan intyget utfärdas skall i utsökningens informationssystem föras in namnet på den som har begärt intyget, dennes yrke och boningsort samt den centrala motiveringen enligt 3 mom.

Den registrerade skall på begäran få uppgifter om vem som under de senaste sex månaderna har fått intyg om honom eller henne ur utsökningsregistret.

Bestämmelser om intyg som gäller minderåriga finns i 3 kap. 113 § 2 mom.

32 § (20.11.2009/932)

Utlämnande av uppgifter till den som bedriver kreditupplysningsverksamhet

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet har utan hinder av sekretess rätt att för en tid av två månader före begäran få för kreditupplysningsverksamheten behövliga ärendehanteringssuppgifter om sådana utsökningsärenden i vilka i 3 kap. 95 § 1 mom. avsett intyg över medellöshetshinder eller i 3 kap. 107 § avsett intyg över hinder som gäller begränsad utsökning har utfärdats. Uppgifter lämnas även om utmätning av periodisk inkomst har fortgått sammanlagt minst 18 månader under de två år som föregick begäran (*långvarig utsökning*). Uppgifter om långvarig utsökning kan lämnas på nytt.

Om utsökningsgrundens i denna lag avsedda tidsfrist löper ut innan det har gått fyra år från det att hinderintyget utfärdades, ska den dag tidsfristen löper ut samtidigt uppges för ett senare avförande av uppgifterna om betalningsstörning.

På gäldenärens begäran ska utmätningsmannen göra återtagningsanmälan om de uppgifter som han har givit till den som bedriver kreditupplysningsverksamhet, om

- 1) gäldenären har betalt den fordran som drivits in genom begränsad utsökning,
- 2) den långvariga utsökningen upphör,
- 3) utsökningsgrundens tidsfrist har löpt ut,
- 4) utsökningsgrunden har upphävts eller utsökningen av någon annan anledning har varit ogrundad; om en annan fordran i sin helhet blir betald vid utsökning efter det att uppgifterna om den har lämnats, ska utmätningsmannen på gäldenärens begäran underrätta den som bedriver kreditupplysningsverksamhet om saken.

De uppgifter som avses i denna paragraf ska lämnas specificerade enligt ärende. Uppgifterna kan lämnas i elektronisk form. Bestämmelser om lämnande av uppgifter som gäller minderåriga finns i 3 kap. 113 § 2 mom.

33 §

Utlämnande av uppgifter myndigheter emellan

Utöver det som i någon annan lag föreskrivs om en utsökningsmyndighets rätt eller skyldighet att lämna ut uppgifter, har myndigheter och den som i övrigt sköter ett offentligt uppdrag rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna ur utsökningsregistret få de ärendehanteringssuppgifter som de behöver för skötseln av sina åligganden för en tid av fyra år före begäran samt samarbetsuppgifter. Uppgifterna kan lämnas ut i elektronisk form, om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd av personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter.

Vad som bestäms i 1 mom. begränsar inte utlämnande av uppgifter med stöd av 3 kap. 70 och 71 §. De mottagare av uppgifter som avses i de nämnda paragraferna har rätt att för skötseln av sina i paragraferna nämnda uppgifter utan hinder av sekretessbestämmelserna med hjälp av teknisk anslutning få uppgifter också ur utsökningens informationssystemets riksomfattande indexdel.

I fråga om utmätningssmannens rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter och om förbud mot utlämnande av uppgifter gäller för uppgifterna i utsökningsregistret vad som föreskrivs i 3 kap. 72 och 73 §.

34 §

Utskrifter till parterna

Till en person som är eller har varit svarande eller sökande i ett utsökningsärende skall på begäran ges en utskrift ur informationssystemet som innehåller ärendehanteringssuppgifterna, fränsett personbeteckning, kontaktinformation och redovisningsadress, för de föregående fyra åren och vid behov för en längre tid. Borgensmän och andra vilkas betalningsskyldighet kan påverkas av en viss fordrans preskription och belopp har motsvarande rätt i fråga om denna fordran. Vad som här föreskrivs påverkar inte en parts rätt att få uppgifter med stöd av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Om det inte är uppenbart onödigt, skall till parterna regelbundet ges uppgifter ur utsökningens informationssystem om de belopp som inlöst respektive inte inlöst i utsökningsärendet samt om andra motsvarande omständigheter, enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet. Uppgifterna kan lämnas i elektronisk form. Parterna kan ges en möjlighet att i informationssystemet med hjälp av den information som nämns i 31 § 1 mom. följa behandlingen av ärendet.

35 § (26.6.2009/521)

Utlämnande av uppgifter med hjälp av teknisk anslutning

Riksfogdeämbetet kan besluta om inrättande av en teknisk anslutning och om utlämnande av uppgifter ur utsökningsregistret med hjälp av den, om den som tar emot uppgifterna enligt lag har rätt att av utsökningsmyndigheterna få uppgifter i elektronisk form. Innan en sådan teknisk anslutning öppnas ska den som tar emot uppgifterna lägga fram en utredning om att uppgifterna kommer att skyddas på behörigt sätt.

2 kap

Utsökningsgrunder

Utsökningsgrund som förutsättning för verkställighet

1 §

Allmän bestämmelse

En förutsättning för att ett utsökningsärende skall bli anhängigt och verkställt är att sökanden har en utsökningsgrund enligt 2 §, i vilken svaranden har ålagts en i 1 kap. 1 § avsedd

skyldighet eller en säkringsåtgärd förordnats, och att den rättighet som nämns i utsökningsskäl inte har upphört på grund av betalning eller preskription eller av någon annan orsak. Utmätningsskäl skall kontrollera att fordran inte har preskriberats samt av parterna begära en utredning, ifall det är oklart om rättigheten har upphört.

Bestämmelser om rätten för en innehavare av säkerhetsrätt att få betalning utan utsökningsskäl finns i 4 och 5 kap. Utmätningsskäl får utan särskild utsökningsskäl verkställa skyldigheter som följer av utsökningsskäl i enlighet med denna lag.

2 § (22.12.2009/1417)

Förteckning över utsökningsskäl

Följande handlingar utgör utsökningsskäl:

- 1) en domstols dom i tvistemål eller brottmål,
- 2) en domstols beslut om säkringsåtgärder,
- 3) en skiljedom som givits vid skiljeförfarande enligt lagen om skiljeförfarande (967/1992) eller någon annan lag, och en förlikning som fastställts genom sådan skiljedom,
- 4) utmätningsskälens uppgörelseprotokoll över avbetalningsköp, fastställda avtal om underhållsbidrag samt sådana förbindelser eller fordringsbevis om vilkas verkställighet i den ordning som anges i denna lag finns bestämmelser i någon annan lag,
- 5) beslut av en förvaltningsdomstol och annan myndighet i förvaltningsprocessärenden,
- 6) beslut av statsrådet, ett ministerium, ett ämbetsverk som hör till statens centralförvaltning och ett regionförvaltningsverk samt andra förvaltningsbeslut, om beslutet i fråga enligt någon annan lag ska verkställas i den ordning som anges i denna lag.

Vad som i denna lag föreskrivs om dom, gäller i tillämpliga delar också en domstols beslut, förordnanden och interimistiska förordnanden i tvistemål och brottmål samt av domstolen fastställd förlikning.

Domars laga kraft

3 §

Lagakraftvunna domar

En lagakraftvunnen dom verkställs utan krav på att sökanden ställer säkerhet. Svaranden kan inte förhindra verkställigheten genom att ställa säkerhet.

Extraordinärt ändringssökande förhindrar inte verkställigheten av en lagakraftvunnen dom. Den domstol som behandlar den extraordinära ändringsansökan kan dock förbjuda eller avbryta verkställigheten med iakttagande i tillämpliga delar av 10 kap. 20–26 §.

4 §

Domar som inte vunnit laga kraft

Om inte annat föreskrivs någon annanstans, skall en icke lagakraftvunnen dom verkställas på det sätt som anges i 5–12 § utan hinder av att ändring söks. Om en domstol med stöd av lag har förordnat att en dom som den har meddelat skall verkställas innan domen vunnit laga kraft, skall förordnandet iakttas.

5 §

Betalningsdom i tingsrätt

En icke lagakraftvunnen tingsrättsdom som gäller betalningsskyldighet får verkställas, om gäldenären inte ställer säkerhet för sökandens fordran, utsökningsavgiften och eventuella verkställighetskostnader. Också partiell säkerhet kan ställas, om den tillsammans med den utmätta egendomen täcker ovan nämnda belopp.

Utmätt egendom får säljas utan gäldenärens samtycke endast om egendomen snabbt sjunker i värde eller medför höga skötselkostnader och sökanden ställer säkerhet för skada och verkställighetskostnader som försäljningen eventuellt medför. Om sökanden inte ställer säkerhet, kan utmätningen återkallas.

De influtna medlen får redovisas mot säkerhet.

6 §

Tingsrättsdom som förutsätter vräkning

En icke lagakraftvunnen tingsrättsdom som gäller vräkning får verkställas, om sökanden ställer säkerhet för ersättningsskyldigheten i det fall att domen upphävs eller ändras, för verkställighetskostnaderna och för åtgärder för återkallande av verkställigheten.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller också en icke lagakraftvunnen tingsrättsdom enligt vilken svaranden förpliktas att till sökanden överlåta fast egendom eller ett aktiebrev eller någon annan handling som medför rätt att besitta bostadslägenheter eller andra lokaler, om verkställigheten förutsätter vräkning.

7 §

Tingsrättsdom som gäller skyldighet att överlåta lös egendom

En icke lagakraftvunnen tingsrättsdom enligt vilken svaranden förpliktas att till sökanden överlåta viss lös egendom får verkställas, om sökanden ställer säkerhet för återlämnande av egendomen och för verkställighetskostnaderna. I annat fall skall utmätningssmannen på sökandens begäran säkerställa att egendomen bevaras tills domen har vunnit laga kraft, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som i 8 kap. föreskrivs om kvarstad.

8 §

Tingsrättsdom som gäller andra skyldigheter

En icke lagakraftvunnen tingsrättsdom som gäller andra skyldigheter än sådana som nämns i 5–7 § får verkställas, om inte verkställigheten innebär att ändringssökande blir onyttigt, och

om sökanden ställer säkerhet för ersättningsskyldigheten i det fall att domen upphävs eller ändras, för verkställighetskostnaderna och för åtgärder för återkallande av verkställigheten.

9 §

Tredskodom

En icke lagakraftvunnen tredskodom verkställs som en lagakraftvunnen dom.

10 §

Hovrättsdom

En icke lagakraftvunnen hovrättsdom som inte får överklagas utan besvärstillstånd verkställs som en lagakraftvunnen dom. De influtna medlen får dock redovisas endast mot säkerhet.

Beträffande en icke lagakraftvunnen dom som hovrätten har meddelat i första instans gäller 5–8 §.

11 §

Interimistiskt förordnande av domstol

Ett interimistiskt förordnande enligt 5 kap. 7 § i rättegångsbalken som gäller återställande av besittning eller ett rubbat förhållande eller någon annan åtgärd verkställs utan krav på att sökanden ställer säkerhet. Svaranden kan inte genom att ställa säkerhet förhindra verkställigheten.

12 §

Av domstol fastställd förlikning

En förlikning som har fastställts av domstol verkställs som en lagakraftvunnen dom.

12 a § (24.6.2010/652)

Tingsrättens dom vid överklagande direkt hos högsta domstolen

Bestämmelserna i 3–8 § gäller också ett sådant icke lagakraftvunnet avgörande av tingsrätten som överklagas direkt hos högsta domstolen i enlighet med 30 a kap. i rättegångsbalken.

Förordnande om avbrott och återkallande av verkställighet

13 §

Förordnande om avbrott

En domstol kan med anledning av besvär eller återvinningstalan som den behandlar förbjuda verkställigheten av en icke lagakraftvunnen dom eller en tredskodom eller förordna att verkställigheten skall avbrytas (*förordnande om avbrott*). Domstolen kan samtidigt vid behov förordna att en redan utförd verkställighetsåtgärd skall återgå. En verkställd vräkning kan förordnas att återgå endast av vägande skäl.

Utmätningssmannen skall vid behov höras med anledning av förordnandet om avbrott. Beträffande meddelande av förordnande om avbrott och förordnandets verkningar på verkställigheten gäller i övrigt i tillämpliga delar 10 kap. 20–26 §.

14 §

Återförvisande av ärende

En fullföljdsdomstol kan när den återförvisar eller överför ett ärende till en lägre domstol förordna att redan utförd verkställighet skall bestå tills den lägre domstolen har avgjort ärendet och verkställighet söks på grundval av den nya utsökningsgrunden.

Den domstol till vilken ärendet har återförvisats eller överförs kan av särskilda skäl återkalla verkställigheten innan ärendet avgörs. Om ärendet avskrivs, skall verkställigheten återkallas.

15 §

Återkallelseåtgärder på grund av att utsökningsgrunden upphävts

Om den dom som utgör utsökningsgrund upphävs eller förfaller, är utsökningsärendet inte längre anhängigt. Utmätningssmannen skall då vidta de åtgärder som står till buds för att återkalla verkställigheten, även om den senare domen överklagas, om inte domstolen har förbjudit återkallandet eller förordnat att det skall avbrytas. En vräkning återgår dock först när den senare domen har vunnit laga kraft.

Om domen ändras till sökandens nackdel, skall utmätningssmannen vidta behövliga åtgärder för att återkalla verkställigheten i ärendet.

16 §

Borgenärens återbetalnings- och återställningsskyldighet

Om den dom som utgör utsökningsgrund upphävs eller ändras, skall en sökande eller borgenär som har lyft medel eller fått egendom i sin besittning, återbetala medlen med ränta och återställa egendomen med avkastning till utmätningssmannen. Om inte medlen återbetalas eller egendomen återställs, skall utmätningssmannen på svarandens begäran i enlighet med denna lag driva in medlen av den som lyft dem eller ta dem ur den säkerhet denne ställt eller hämta den i besittning tagna egendomen.

På lyfta penningbelopp skall betalas ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982). Räntan räknas från den dag då medlen inkom till utmätningssmannen till dess att en månad har förflutit från den dag då den senare domen gavs eller medlen därförinnan har återbetalats. Efter nämnda tid skall ränta betalas enligt 4 § 1 mom. i räntelagen.

17 §

Sökandens ersättningsskyldighet och ersättningsrättegång

Om verkställigheten återkallas på grund av att domen har upphävts eller ändrats, skall sökanden ersätta svaranden för alla skador till följd av verkställigheten och återkallandet av

den. Ersättningen bestäms med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i skadeståndslagen (412/1974).

Ersättningstalan skall väckas vid den tingsrätt inom vars domkrets verkställighetsåtgärden har vidtagits. Talan skall väckas inom ett år från den dag då domen i ärendet som gällde utsökningsskäl har vunnit laga kraft och verkställigheten har återkallats. Käranden skall utan dröjsmål underrätta utmätningsmannen om att talan har väckts.

Verkställbarhet för andra utsökningsskäl

18 §

Beslut om säkringsåtgärder

Bestämmelser om verkställigheten av ett icke lagakraftvunnet beslut om säkringsåtgärder finns i 7 kap. 14 § i rättegångsbalken. Vad som i 8 kap. i denna lag bestäms om säkerhet gäller beslut om säkringsåtgärder, oberoende av om beslutet har vunnit laga kraft.

I fråga om återkallande av verkställigheten av beslut om säkringsåtgärder gäller 13–15 § i detta kapitel samt 8 kap.

19 §

Skiljedom

En skiljedom som tingsrätten har förordnat att skall verkställas verkställs som en domstols lagakraftvunna dom. En högre myndighet eller domstol i vilken talan om upphävande eller ogiltigförklaring av skiljedom har väckts kan av vägande skäl förbjuda verkställigheten eller förordna att den skall avbrytas, med iakttagande i tillämpliga delar av 10 kap. 20–26 §.

Om en skiljedom upphävs eller ogiltigförklaras iakttas 15–17 § i detta kapitel.

20 §

Vissa andra handlingar

Beträffande verkställbarheten av uppgörelseprotokoll, avtal om underhållsbidrag, förbindelser och fordringsbevis som nämns i 2 § 1 mom. 4 punkten gäller vad som särskilt föreskrivs i någon annan lag.

21 §

Förvaltningsprocessbeslut och förvaltningsbeslut

Ett i 2 § 1 mom. 5 eller 6 punkten avsett icke lagakraftvunnet förvaltningsprocessbeslut eller förvaltningsbeslut om föreläggande av betalningsskyldighet får verkställas med iakttagande av 5 §. Om andra skyldigheter har ålagts i beslutet, får beslutet verkställas först när det har vunnit laga kraft. Om det dock i beslutet med stöd av 31 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) har bestämts att beslutet kan verkställas innan det har vunnit laga kraft, iakttas i tillämpliga delar 6–8 § i detta kapitel. Om det i någon annan lag finns andra bestämmelser om laga kraft vid verkställighet av förvaltningsprocessbeslut eller förvaltningsbeslut i ett visst slag av ärenden, skall dessa iakttas.

Beträffande meddelande av förordnande om avbrott och andra motsvarande bestämmelser om verkställigheten gäller 32 och 66 § i förvaltningsprocesslagen. Om ett förvaltningsbeslut eller ett förvaltningsprocessbeslut upphävs eller ändras, gäller 15–17 § i detta kapitel.

Kvittning

22 §

Gäldenärens kvittningsyrkande

Verkställighet får inte utföras till den del gäldenären kräver kvittning av sökandens fordran på grundval av en sådan motfordran beträffande vilken gäldenären före utmätningen hade en lagakraftvunnen dom eller någon annan utsökningsgrund som kan verkställas som en lagakraftvunnen dom. Dessutom skall förutsättningarna för kvittning också i övrigt ha uppfyllts före utmätningen.

Kvittningen träder i kraft när gäldenären meddelar utmätningssmannen sitt kvittningsyrkande. Meddelandet skall lämnas senast när gäldenären har fått kännedom om att utmätning har verkställts. Utmätningssmannen skall delge sökanden kvittningsyrkandet.

23 §

Utomståendes kvittningsyrkande

Om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag, har en utomstående som har delgivits ett betalningsförbud som gäller utmätning av fordran rätt att kvitta gäldenärens fordran med sin motfordran beträffande vilken han då hade en lagakraftvunnen dom eller någon annan utsökningsgrund som kan verkställas som en lagakraftvunnen dom. Dessutom skall förutsättningarna för kvittning också i övrigt ha uppfyllts före delgivningen av betalningsförbudet. Kvittning får dock inte ske till nackdel för en borgenär med bättre förmånsrätt.

Kvittningen träder i kraft när den utomstående meddelar utmätningssmannen sitt kvittningsyrkande. Meddelandet skall lämnas utan dröjsmål när den utomstående har fått del av betalningsförbudet. Utmätningssmannen skall delge gäldenären kvittningsyrkandet.

Säljs fordran genom utsökning, har den utomstående kvittningsrätt i förhållande till köparen endast om han har meddelat utmätningssmannen sitt kvittningsyrkande före försäljningen.

Tidsfrist för verkställbarheten

24 §

Tidsfrist

En utsökningsgrund enligt denna lag, i vilken en fysisk person har förelagts en betalningsskyldighet, är verkställbar i 15 års tid (*utsökningsgrundens tidsfrist*). Tidsfristen är 20 år, om den i utsökningsgrunden nämnda borgenären är en fysisk person eller om en ersättningsfordran grundar sig på ett brott för vilket gäldenären har dömts till fängelse eller samhällstjänst.

Om gäldenären visar att fordran innan utsökningsgrunden givits har överförts till en fysisk person från någon annan än en annan fysisk person, är den i 1 mom. avsedda tidsfristen 15 år.

Har det inom utsökningsgrundens tidsfrist förrättats utmätning för indrivning av fordran eller har fordran uppgivits vid försäljning som avses i 5 kap., hindrar det att tidsfristen har löpt ut inte att betalning fås ur de utmätta medlen.

25 §

Beräkning av tidsfristen

Utsökningsgrundens tidsfrist räknas från det att en tredskodom eller en lagakraftvunnen dom eller någon annan slutgiltig utsökningsgrund har givits.

Börjar prestationsskyldigheten först efter den i 1 mom. nämnda tidpunkten, räknas utsökningsgrundens tidsfrist från det att skyldigheten inträdde. I fråga om betalningsprogram som fastställts av en domstol tillämpas dock 1 mom.

26 §

Förlängning av tidsfristen

En borgenär kan i domstol väcka talan mot gäldenären och yrka förlängning av utsökningsgrundens tidsfrist. Domstolen kan bestämma att tidsfristen förlängs med 10 år från utgången av den ursprungliga tidsfristen. En förutsättning för förlängning är att gäldenären under den ursprungliga tidsfristen väsentligt har försvårat borgenärens möjligheter att få betalning genom att

- 1) gömma undan eller skänka bort egendom,
- 2) obefogat öka beloppet av sina skulder,
- 3) hemlighålla eller ge felaktig eller vilseledande information om sin ekonomiska ställning vid konkurs, utsökning, skuldsaneringsförfarande för privatpersoner eller saneringsförfarande för företag, eller
- 4) på något annat liknande och uppenbart olämpligt sätt ordna sin ekonomiska ställning till borgenärernas nackdel.

Utsökningsgrundens tidsfrist får dock inte förlängas om det kan anses oskäligt för gäldenären.

Talan om förlängning av utsökningsgrundens tidsfrist skall väckas senast två år efter utgången av den ursprungliga tidsfristen.

27 §

Preskription av fordran och dom om förlängning av tidsfristen

En fordran preskriberas när utsökningsgrundens tidsfrist löper ut. Därefter gäller för fordrans del vad som i lagen om preskription av skulder (728/2003) föreskrivs om preskriberade fordringar.

I den dom genom vilken utsökningsgrundens tidsfrist förlängs efter att den löpt ut åläggs gäldenären den betalningsskyldighet som gällde vid tidsfristens slut, om inte något annat följer av att betalning skett därefter eller av någon motsvarande omständighet. Gäldenärens betalningsskyldighet inträder genast och gäller tills den förlängda tidsfristen löpt ut. En icke lagakraftvunnen dom om den är verkställbar så som föreskrivs ovan i detta kapitel.

I den dom genom vilken utsökningsgrundens tidsfrist förlängs innan den löpt ut fastställs att utsökningsgrunden är verkställbar till dess att den förlängda tidsfristen löpt ut. Den ursprungliga utsökningsgrunden är på grundval av en icke lagakraftvunnen dom som gäller detta verkställbar på samma sätt som en icke lagakraftvunnen dom.

En förlängning av tidsfristen för en utsökningsgrund påverkar inte ställningen för andra som ansvarar för samma skuld.

28 §

Domstolens meddelande och utmätningsmannens intyg

Den domstol där talan enligt 26 § har väckts skall omedelbart underrätta utmätningsmannen på orten om saken för anteckning i utsökningens informationssystem.

Utmättningsmannen skall på begäran till gäldenären och borgenären utfärda ett intyg över att utsökningsgrundens tidsfrist och tidsfristen enligt 26 § för väckande av talan har löpt ut utan att talan har väckts. Ett intyg ufärdas om de behövliga uppgifterna kan fås ur utsökningens informationssystem eller annars utan särskild utredning. Parterna skall ge utmätningsmannen behövliga uppgifter och handlingar.

3 kap

Allmänna bestämmelser om förfarandet

Anhängiggörande av utsökningsärenden

1 §

Ansökan om utsökning

Utsökning söks genom

- 1) skriftlig ansökan till utmätningsmannen på svarandens bonings- eller hemort eller till en annan lokal utsökningsmyndighet,
- 2) elektroniskt meddelande till en sådan lokal utsökningsmyndighet som förfogar över ett system för mottagande av elektroniska meddelanden,
- 3) elektroniskt meddelande med hjälp av en teknisk anslutning till utsökningens riksomfattande informationssystem, om Riksfogdeämbetet eller någon som Riksfogdeämbetet förordnat har beviljat sökanden tillstånd till detta (*informationssystemssökande*).
(26.6.2009/521)

En skriftlig ansökan skall undertecknas av sökanden, eller om sökanden inte själv har upprättat den, av den som upprättat ansökan.

2 §

Innehållet i ansökan om utsökning

I ansökan om utsökning skall anges

- 1) sökandens namn, personbeteckning eller företags- och organisationsnummer, delgivningsadress enligt 38 §, telefonnummer och vid verkställighet av betalningsskyldighet redovisningsadress,
- 2) ombudets namn, adress och telefonnummer, om sökanden anlitar ett ombud, samt ombudets personbeteckning eller företags- och organisationsnummer, om ombudet har rätt att lyfta medel eller ta egendom i sin besittning,
- 3) svarandens namn och svarandens personbeteckning eller företags- och organisationsnummer samt adress och telefonnummer, om sökanden känner till dessa,
- 4) beloppet av sökandens fordran samt för beräkning av räntan beloppen av och datum för amorteringar som gjorts efter utfärdandet av utsökningsgrunden eller efter föregående utsökning,
- 5) uppgifter för identifiering av utsökningsgrunden, om den med stöd av 5 § 2 mom. inte fogas till ansökan eller om den i enlighet med 7 § ges in i efterhand.

Om flera gäldenärer ansvarar för sökandens fordran eller någon del av den och ett annat utsökningsärende som gäller fordran redan är anhängigt eller anhängiggörs samtidigt, skall i ansökan anges vem som är ansvarig häradsutmättningsman i det andra ärendet eller var ärendet behandlas eller vem som är gäldenär i det andra ärendet.

Vill sökanden nöja sig med begränsad utsökning enligt 105 § skall detta uttryckligen begäras i ansökan. Andra än den som ansökt om begränsad utsökning kan i ansökan eller senare så länge ärendet är anhängigt begära passivregistrering av fordran enligt 102 §. Avser begäran verkställighet av ett förvaltningsbeslut, skall i ansökan nämnas det lagrum på vilket verkställigheten grundar sig. Sökanden kan ange att hans kontaktinformation är hemlig.

Bestämmelser om sådana medellöshetsintyg för gäldenärer som utfärdas utan ansökan om utsökning finns i 99 §.

3 §

Sökandens skyldighet att meddela förändrade uppgifter

Om en uppgift som nämns i ansökan senare förändras, skall sökanden utan dröjsmål underrätta utmätningsmannen om detta.

Sökanden är skyldig att underrätta utmätningsmannen om betalningar som sökanden har tagit emot på annat sätt än genom utsökning. I annat fall kan utsökningen avbrytas eller återkallas.

4 §

Rådgivning och komplettering av ansökan

Utsökningsmyndigheten skall vid behov ge sökanden råd om anhängiggörandet av ärendet. Är ansökan bristfällig, skall sökanden uppmanas att inom utsatt tid komplettera ansökan, om detta är nödvändigt med tanke på behandlingen av ärendet.

5 §

Bifogande av utsökningsgrunden

Till ansökan skall fogas den utsökningsgrund som avses i 2 kap. 2 § i original eller kopia utfärdad av en myndighet, om sökanden har fått en kopia som expedition. Verkställigheten kan ske på basis av en annan kopia eller ett telefax, om utmätningsmannen anser att risk för upprepad indrivning inte föreligger. Svaranden skall höras vid behov. En informationssystemssökande får ge in uppgifterna om utsökningsgrunden som elektroniskt meddelande, om detta är tillåtet enligt tillståndet i fråga.

Ett avgörande som det förmedlats uppgifter om till utsökningsmyndigheten i enlighet med 4 § i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden (373/2010) behöver inte fogas till ansökan. Om inte utmätningsmannen bestämmer något annat, behöver inte heller en dom, ett beslut om säkringsåtgärder eller, om så bestäms genom förordning av justitieministeriet, en utsökningsgrund av annat slag bifogas ansökan, om utsökningsärendet tidigare har varit anhängigt på den grunden. (14.5.2010/397)

Den del av domen som enligt domstolens beslut är sekretessbelagd behöver inte fogas till ansökan, om inte utmätningsmannen bestämmer något annat.

6 §

Bifogande av fordringsbevis

Ett löpande skuldebrev, en växel eller en check som ligger till grund för betalningsskyldigheten enligt utsökningsgrunden skall fogas till ansökan i original. Om verkställighetens tillförlitlighet kräver det eller om gäldenären begär det, skall utmätningsmannen omhänderta också ett enkelt skuldebrev. Utmätningsmannen kan utföra verkställigheten också om ett enkelt skuldebrev har förkommit eller om det av andra orsaker inte kan fogas till ansökan. Gäldenären skall då höras före verkställigheten.

När betalningsskyldigheten är fullgjord, förblir ett fordringsbevis som är i utmätningsmannens besittning hos utmätningsmannen, om inte gäldenären ber att få det. Om sökanden har fått behålla ett enkelt skuldebrev, skall sökanden sända det till gäldenären när skuldebrevets belopp har blivit betalt. Utmätningsmannen får vid behov skjuta upp redovisningen till dess att skuldebrevet har sänts.

7 §

Ingivande av utsökningsgrunden och av fordringsbevis i efterhand

Har ansökan gjorts i elektronisk form, men till den skall fogas en skriftlig utsökningsgrund eller ett skriftligt fordringsbevis, kan handlingen ges in i efterhand. Handlingen skall lämnas till den i 13 § avsedda ansvarige utmätningsmannen eller en annan lokal utsökningsmyndighet inom tre veckor efter det att ärendet anhängiggjordes. Samtidigt skall uppges till vilken ansökan handlingen hänför sig.

Innan handlingen har inkommit får i ärendet inte vidtas andra än interimistiska åtgärder enligt 18 och 19 §.

8 §

Tidpunkt för anhängigblivande

Ett utsökningsärende blir anhängigt när ansökan om utsökning inkommer till den lokala utsökningsmyndigheten eller till utsökningens informationssystem, om det inte senare framkommer att det inte fanns förutsättningar för anhängiggörande.

Om en handling som skall fogas till ansökan inkommer efter den tid som anges i 7 § men innan ansökningshandlingarna har återsänts till sökanden, blir utsökningsärendet anhängigt den dag handlingen inkom.

9 §

Oklarhet i utsökningsgrunden

Om utmätningsmannen finner att den dom som skall verkställas är så oklar eller så ofullständig att av den inte framgår vad svaranden är förpliktad till, skall parten anvisas att anföra klagan över domen. I fråga om övriga utsökningsgrunder anvisas parten att kontakta den som har givit utsökningsgrunden.

Om utsökningsgrunden innehåller ett skrivfel eller räknefel, anvisas parten att begära rättelse av felet av den som har givit utsökningsgrunden.

Den utmätningsman som givit anvisningen får vid behov på begäran av sökanden förordna om säkringsåtgärder i enlighet med 8 kap. 13 §.

Ombud och biträde

10 §

Rätt att anlita ombud och biträde

I utsökningsförfarandet får anlitas ombud och biträde, om inte annat föreskrivs någon annanstans. Om en förrättning hålls utan kallelse, skall svaranden på egen begäran ges tillfälle att tillkalla sitt biträde, om biträdet kan anlända utan dröjsmål.

Som ombud eller biträde godkänns inte den som enligt 1 kap. 16 § är utmätningsmannens närstående.

11 §

Fullmakt för ombud

En advokat, ett offentligt rättsbiträde samt det ombud som en informationssystemssökande har uppgett i sin ansökan får företräda sin huvudman utan fullmakt, om inte utmätningsmannen bestämmer något annat. Ett annat ombud skall visa upp en av huvudmannen undertecknad fullmakt, om inte rätten att vara ombud kan anses vara otvivelaktig. För att lyfta medel eller omhänderta egendom skall alla ombud ha en fullmakt som uttryckligen berättigar till detta eller denna rätt anges i informationssystemsansökan.

En fullmakt kan också utfärdas genom certifierat elektroniskt meddelande och en fullmakt som berättigar till annat än att lyfta medel eller omhänderta egendom också per telefax.

Riksfogdeämbetet eller någon som Riksfogdeämbetet förordnat kan på borgenärens begäran besluta att fullmakten ska registreras i utsökningens informationssystem i syfte att utvisa ombudets rätt att företräda sin huvudman, om det är uppenbart att verkställighetens tillförlitlighet inte blir lidande av det. Ombudet behöver då inte visa upp någon annan fullmakt, om inte utmätningsmannen bestämmer annat. En i informationssystemet registrerad fullmakt ska omedelbart återkallas om den som utfärdat fullmakten begär det. (26.6.2009/521)

12 §

Ombud för sökande som inte bor i Finland

Om sökanden bor utomlands och inte har meddelat någon delgivningsadress i Finland eller utomlands, skall sökanden ha ett i Finland bosatt ombud, som har rätt att på sökandens vägnar ta emot delgivningar som gäller verkställigheten.

Gäldenärsbaserad behandling av utsökningsärenden

13 §

Ansvarig utmätningsman

En och samma häradsfogde och häradsutmättningsman behandlar alla utsökningsärenden som gäller en och samma svarande (*ansvarig utmätningsman*). Den ansvarige utmätningsmannen är behörig i hela landet.

En inkommen utsökningsansökan skall så snart som möjligt efter behövliga inledande åtgärder dirigeras till den ansvarige utmätningsmannen.

14 §

Bestämmande av ansvarig utmätningsman

Bestämmelser om de grunder enligt vilka det avgörs vem som är ansvarig utmätningsman utfärdas genom förordning av statsrådet. I grunderna skall beaktas svarandens boningsort eller hemort eller svarandens andra faktiska möjligheter att bevaka sina intressen. Om det finns flera alternativ som uppfyller dessa förutsättningar, bestäms den ansvarige utmätningsmannen beroende på var verkställigheten kan ske på mest ändamålsenligt sätt. Utsökningsärenden som kräver specialåtgärder kan koncentreras till vissa utmätningsmän, som då till denna del blir ansvariga utmätningsmän.

Bestämmandet av ansvarig utmätningsman får inte överklagas.

15 §

Byte av ansvarig utmätningsman

Den ansvarige utmätningsmannen skall överföra ärendet till en ny ansvarig utmätningsman om en förändring sker i den i statsrådets förordning nämnda omständighet på basis av vilken den ansvarige utmätningsmannen bestäms. En icke-slutförd förrättning eller en verkställighet som annars snart upphör kan dock slutföras i form av handräckning, om det inte är ändamålsenligare att förrättningen eller verkställigheten överförs till den nya ansvarige utmätningsmannen.

Samarbete mellan utmätningsmän

16 §

Ömsesidig handräckning

På begäran av den ansvarige utmätningsmannen skall andra utmätningsmän ge honom handräckning och behövliga upplysningar. Den ansvarige utmätningsmannen kan be om handräckning, om detta är ändamålsenligt med beaktande av utsökningens resultat, avståndet mellan orterna och andra motsvarande omständigheter. Influtna medel får dock inte redovisas genom handräckning. Den som ber om handräckning skall se till att det indrivna beloppet inte överstiger gäldenärens betalningsskyldighet och i detta syfte ge anvisningar som är bindande för de andra.

17 §

Samtidig utsökning

Om en utsökningsgrund eller ett fordringsbevis gäller flera gäldenärer, skall den utmätningsman till vilken den gemensamma utsökningsgrunden först inkommer för verkställighet eller som har hand om fordringsbeviset se till att det indrivna beloppet inte överstiger gäldenärernas betalningsskyldighet och i detta syfte ge anvisningar som är bindande för de andra. Varje utmätningsman skall själv redovisa de medel som han drivit in.

Interimistiska åtgärder

18 §

Förutsättningar för interimistiska åtgärder

Om utmätning inte genast kan verkställas på grund av att jäv föreligger, att någon skall höras, att en handling saknas eller att oklarhet beträffande äganderätten föreligger eller av andra orsaker, får utmätningsmannen utföra en interimistisk åtgärd, om detta är nödvändigt för att säkerställa den fortsatta verkställigheten. En interimistisk åtgärd får inte utföras om det är sannolikt att gäldenärens betalningsskyldighet har upphört. En interimistisk åtgärd kan utföras i ett anhängigt ärende eller ett ärende som antecknats i passivregistret. En interimistisk åtgärd kan också bestämmas vara villkorlig vid eftersökning av egendom som tillhör gäldenären, om det finns grundad anledning till den interimistiska åtgärden.

En interimistisk åtgärd får inte i onödan försvåra gäldenärens eller en utomståendes näring eller försörjning. Den som berörs av den interimistiska åtgärden skall underrättas om att åtgärden har utförts eller återkallats.

19 §

Utförande av interimistiska åtgärder

Som interimistisk åtgärd kan utmätningssmannen ta egendom om hand, meddela gäldenären eller en utomstående förbud mot överlåtande av egendom, betalningsförbud eller något annat motsvarande förbud, begära att behövliga anteckningar skall göras i register, ordna bevakning av egendom eller utföra andra motsvarande åtgärder.

En interimistisk åtgärd får utföras också av någon annan än den ansvarige utmätningssmannen och också av en häradsutmätningssman i ett ärende där häradsfogden har uteslutande behörighet.

En interimistisk åtgärd har samma verkan som utmätning. I en interimistisk åtgärd får ändring inte sökas.

20 §

Återkallande av interimistiska åtgärder

En interimistisk åtgärd skall återkallas omedelbart när åtgärden inte längre är befogad och senast tre veckor efter åtgärdsdagen. Om åtgärden har bestämts vara villkorlig, skall den återkallas senast en vecka efter det att utmätningssmannen fick vetskap om en fordran eller annan egendom som tillhör gäldenären. Om den egendom som är föremål för den interimistiska åtgärden utmäts, anses åtgärden vara återkallad genom utmätningssbeslutet.

Verkställighetsförrättning

21 §

Krav på skyndsamt förfarande

En verkställighetsförrättning skall genomföras och övriga verkställighetsåtgärder utföras utan onödigt dröjsmål. Verkställigheten får dock uppskjutas, om det kan anses vara i svarandens intresse, och uppskovet inte åsamkar sökanden olägenhet som är större än ringa. Om en tidsfrist har föreskrivits för förrättningen skall den iakttas.

22 §

Förrättningsplats

Om inte något annat föreskrivs, hålls verkställighetsförrättningen i utmätningssmannens tjänsterum, på den plats där egendomen finns, på den plats som är föremål för förrättningen eller i någon annan lokal eller på någon annan plats som utmätningssmannen anser vara lämplig. En utmätningssförrättning kan hållas och en interimistisk åtgärd utföras utan medgivande av svaranden eller en utomstående i dennes bostad i enlighet med vad som bestäms i 49 och 51 §, liksom även en annan förrättning som avses i denna lag, om det är nödvändigt för verkställigheten.

Som förrättningsplats betraktas den lägenhet eller lokal eller plats som avses i 1 mom. med direkt anslutande områden, i den omfattning som behövs för att verkställigheten skall kunna genomföras på behörigt sätt.

23 §

Offentlighet, närvaro och upprätthållande av ordningen

En verkställighetsförrättning är inte offentlig, om inte något annat föreskrivs.

Svaranden, de som kallats till förrättningen och utomstående vilkas rätt kan påverkas av förrättningen har rätt att närvara vid den. Att någon som kallats till förrättningen uteblir förhindrar inte förrättningen.

Om någon av de närvarande vid förrättningen hindrar att verkställigheten genomförs på behörigt sätt, får utmätningsmannen uppmana denne att avlägsna sig från förrättningsplatsen, dock inte från hans eller hennes egen stadigvarande bostad, utom i fall av vräkning. Om uppmaningen inte iakttas, kan utmätningsmannen begära handräckning av polisen eller själv visa bort personen från platsen. Bestämmelser om maktmedel finns i 83 §.

24 §

Skyldighet att uppge personuppgifter

Om det behövs för verkställigheten, får utmätningsmannen utreda en persons identitet. Var och en som finns på förrättningsplatsen är skyldig att på förfrågan av utmätningsmannen uppge namn och adress. Om dessa uppgifter inte lämnas, kan utmätningsmannen begära handräckning av polisen för att utreda den berörda personens identitet.

25 §

Protokoll

Över förrättningen skall föras protokoll, om det vid förrättningen framställs invändningar eller yrkanden eller om det annars finns anledning till det. I andra fall skall behövliga anteckningar göras om förrättningen.

I protokollet antecknas invändningar och yrkanden, motpartens uttalande samt mottagna utredningar, så att därav framgår de väsentliga omständigheter som påverkar parternas och utomståendes rättigheter. Till övriga delar görs de anteckningar som anses behövliga med beaktande av ärendets art. I stället för ett protokoll kan en ljudupptagning göras över yttrandena. Personen i fråga skall underrättas om ljudupptagningen innan den inleds. I ett enkelt ärende kan protokollsanteckningarna göras på utmätningsbeslutet eller i en annan handling.

26 §

Förrättningsvittne

Utmätningsmannen kan inkalla ett vittne till förrättningen, om han anser det nödvändigt. I annat fall får förrättningen hållas utan vittne, om inte en närvarande svarande begär att ett

vittne inkallas. I svarandens frånvaro får utmätningssmannen inte utan vittne gå in i svarandens bostad. Vad som här bestäms om svarande gäller också utomstående vars rätt kan påverkas av förrättningen.

Vittnet skall vara ojävigt. Vittnets namn skall antecknas i protokollet eller i en annan handling.

27 §

Undertecknande av handlingar

Utmätningssmannen skall underteckna sina protokoll, beslut, uppmaningar och meddelanden. Underskriften kan vara maskinell, så att på en handling som framställts med hjälp av automatisk databehandling antecknas ifrågavarande tjänstemans namn, tjänsteställning och kontaktinformation.

Utmätningssmannens beslut

28 §

Skyldighet att ge skriftliga och motiverade beslut

Utmätningssmannen skall i ärendet upprätta ett skriftligt beslut, om så föreskrivs särskilt. Utmätningssmannen skall dessutom upprätta ett skriftligt beslut när han ålägger någon en betalnings-, återbetalnings- eller återställningsskyldighet eller förelägger ett hot, när utmätningssmannen beslutar om godkännande av en säkerhet eller om ärendets art annars förutsätter det. Om saken är oklar eller lämnar rum för tolkning, skall beslutet vara motiverat i enlighet med 29 §.

Ett motiverat skriftligt beslut skall upprättas också när en invändning eller ett yrkande förkastas och saken är oklar eller lämnar rum för tolkning. I annat fall skall beslutet muntligen meddelas den som framställt invändningen eller yrkandet. Om dock invändningen eller yrkandet framställs skriftligen, och ett beslut begärs, skall utmätningssmannen upprätta ett motiverat skriftligt beslut i saken.

Det skriftliga beslutet skall antecknas i en särskild beslutshandling eller, om det är fråga om ett enkelt ärende, i protokollet eller i någon annan handling som upprättas vid verkställigheten.

29 §

Innehållet i ett motiverat beslut

Ett motiverat beslut skall innehålla de uttalanden och utredningar som inhämtats och erhållits i ärendet, de fakta och bestämmelser som ligger till grund för beslutet, en tillräcklig motivering med beaktande av ärendets art och betydelse för parterna samt slutresultatet.

30 §

Beslutstidpunkt och sökande av ändring

Ett beslut med anledning av en invändning eller ett yrkande skall fattas utan dröjsmål efter det att invändningen eller yrkandet har framställts. Om invändningen eller yrkandet gäller en viss verkställighetsåtgärd eller förrättning, kan utmätningsmannen skjuta upp beslutet till dess åtgärden vidtas eller förrättningen äger rum.

Ändring söks i den åtgärd eller förrättning som invändningen eller yrkandet gäller.

31 §

Inhämtande av utredning och beslutets giltighet

Utmätningsmannen skall på tjänstens vägnar för sitt beslutsfattande inhämta sådan utredning som skäligen kan fås i utsökningsförfarandet i den omfattning som ärendet förutsätter. Den som framställt en invändning eller ett yrkande skall lägga fram de handlingar och övriga bevis som han åberopar som motivering.

Utmätningsmannens beslut är i kraft i det utsökningsärende i vilket det har givits. Bestämmelser om självrättelse finns i 10 kap. 1–5 § och i 11 kap. 12 §.

Hörande och meddelanden

32 §

Hörande

Om det i denna lag föreskrivs att utmätningsmannen skall höra någon, skall personen i fråga i förväg beredas tillfälle att bli hörd på lämpligt sätt. Det att kontaktuppgifterna inte har kunnat utredas eller att det av någon annan motsvarande orsak inte går att höra personen i fråga hindrar inte att verkställigheten fortsätter.

Utmätningsmannen skall också i andra än i särskilt föreskrivna situationer höra en part eller en utomstående, om ärendet bedöms vara av stor betydelse för denne och hinder för hörandet inte finns.

Den som hörts skall höras på nytt, om väsentligt ny utredning fås i saken.

33 §

Meddelande om anhängighet

När en ansökan har inkommit till den ansvarige utmätningsmannen, skall svaranden utan dröjsmål ges ett meddelande om att ärendet har blivit anhängigt. Ett meddelande behöver inte ges, om svarandens vistelseort inte har kunnat redas ut eller om det finns anledning att anta att meddelandet kännbart försvårar verkställigheten. Meddelandet skall innehålla

1) uppgift om vilken dag ärendet har blivit anhängigt och nödvändiga ärendehanteringsuppgifter,

2) uppgift om den ansvarige häradsutmätningsmannen och hans kontaktinformation,

- 3) uppgift om gäldenärens lagenliga rätt att genom ställande av säkerhet förhindra verkställigheten,
- 4) betalningsuppmaning, flyttningsuppmaning eller annan uppmaning att uppfylla den i utsökingsgrunden utsatta förpliktelsen,
- 5) en uppmaning att ta kontakt och uppgift om möjligheten att bli hörd,
- 6) ett meddelande om att utmätning av annat än periodisk inkomst kan förrättas utan förhandsmeddelande, och gäldenärens rätt att anvisa egendom för utmätning eller eventuellt förhandsmeddelande om utmätning och kallelse till förrättningen,
- 7) annan information och andra meddelanden som anses nödvändiga.

Ett meddelande om anhängighet innehållande de uppgifter som avses i 1 mom. 1, 2 och 7 punkten ges också till sökanden, om ärendet behandlas hos en annan utsökingsmyndighet än den lokala utsökingsmyndighet till vilken sökanden har lämnat sin ansökan. Till en informationssystemssökande ges ett meddelande om anhängighet eller annat motsvarande meddelande i enlighet med respektive tillstånd.

34 §

Förhandsmeddelande om utmätning och kallelse till förrättning

Utmätning får inte förrättas utan förhandsmeddelande till gäldenären. Ett meddelande behöver dock inte ges, om gäldenären har fått meddelande om anhängighet och saken inte gäller utmätning av periodisk inkomst eller om gäldenären är närvarande vid utmättningsförrättningen. Meddelande behöver inte heller ges, om gäldenärens vistelseort inte har kunnat utredas eller om det finns anledning att anta att meddelandet kännbart försvårar verkställigheten. Bestämmelser om innehållet i förhandsmeddelandet utfärdas genom förordning av statsrådet. I förhandsmeddelandet skall gäldenären samtidigt kallas till förrättningen, utom om utmättningsförrättningen hålls i utmätningmannens tjänsterum eller om tid och plats för förrättningen inte kan bestämmas på förhand.

Sökanden kallas till utmättningsförrättningen om det behövs för inhämtande av upplysningar eller av annan orsak, till svarandens bostad dock bara om verkställigheten kräver det. Om något hinder inte föreligger, skall till förrättningen också kallas en utomstående som har framställt en invändning eller ett yrkande eller vars rätt annars konstateras bli påverkad av förrättningen.

I fråga om kallelse till andra förrättningar än sådana som avser utmätning föreskrivs särskilt.

35 §

Sändande av protokoll

En kopia av protokollet skall ges vid förrättningen eller i efterhand, om en part eller en utomstående vars rätt kan påverkas av förrättningen begär det. Ges kopian i efterhand skall den sändas utan dröjsmål och i god tid innan besvärstiden löper ut. Om ett protokoll inte behövt upprättas över förrättningen, skall utmätningmannen ge motsvarande information.

Protokollet skall också utan begäran sändas till en utomstående vars rätt konstateras bli påverkad av förrättningen.

36 §

Efterhandsmeddelande

I fråga om beslut vid en förrättning skall en kopia av beslutshandlingen eller ett efterhandsmeddelande som innehåller motsvarande uppgifter sändas till parterna och till en utomstående vars rätt konstateras bli påverkad av beslutet, om inte en kopia av beslutshandlingen har givits vid förrättningen. Sökanden underrättas om utmätningsbeslutet om det kan anses nödvändigt.

Meddelande om andra beslut eller åtgärder än sådana som fattats eller vidtagits vid förrättningen skall ges i efterhand, om så föreskrivs särskilt eller när ett skriftligt, motiverat beslut har fattats med anledning av en invändning eller ett yrkande eller om utmätningsmannen annars anser att ett sådant meddelande behövs.

Om gäldenären inte har fått något meddelande om anhängighet eller ett förhandsmeddelande, skall gäldenären i samband med efterhandsmeddelandet eller annars i efterhand ges tillfälle att anvisa annan egendom för utmätning eller att ställa eventuell säkerhet. Efterhandsmeddelandet skall sändas utan dröjsmål så att mottagaren får tillfälle att i ett så tidigt skede av verkställigheten som möjligt hos domstol begära förordnande om avbrott.

Delgivning av handlingar

37 §

Allmän bestämmelse

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, skall i fråga om mottagare av delgivning i tillämpliga delar iakttas 56–58 och 68 § i förvaltningslagen (434/2003). Vid delgivningen skall strävas efter att sekretessbelagda uppgifter hålls hemliga.

En handling skall delges muntligen eller på något annat lämpligt sätt, om det är känt att mottagaren på grund av en synskada eller ett annat handikapp inte förmår ta emot en delgivning av annat slag.

Delgivning till utlandet verkställs enligt denna lag eller enligt lagstiftningen i den främmande staten, om inte något annat följer av internationella avtal och förpliktelser som är bindande för Finland.

38 §

Delgivningsadress

Sökanden, den som ställer säkerhet samt en utomstående som har framställt en invändning eller ett yrkande är skyldiga att för utmätningsmannen uppge en postadress inom eller utom landet och, om han så önskar, en eventuell e-postadress eller annan adress under vilken alla handlingar som gäller utsökningsärendet och utsökningsbesvärsärendet får sändas till honom

(*delgivningsadress*). Om denna adress förändras skall också detta meddelas. Den adress som svaranden uppgivit kan med hans medgivande användas som delgivningsadress.

En postadress som finns antecknad på en skrivelse från en i 1 mom. nämnd person till utmätningsmannen och en teknisk anslutning som avses i tillståndet för informationssystemssökande betraktas som delgivningsadress.

39 §

Vanlig delgivning

En handling delges så att den överlämnas till mottagaren eller sänds till delgivningsadressen. Om ingen delgivningsadress finns, sänds handlingen till den adress som finns antecknad i befolkningsdatasystemet, utom om det är känt att mottagaren av delgivningen inte bor på den adressen. I sistnämnda fall eller om mottagarens adress inte finns i befolkningsdatasystemet, sänds handlingen till en eventuell sådan annan adress inom eller utom landet som har utretts på det sätt som avses i 48 § 2 mom. eller som annars är känd. I stället för att sändas kan handlingen lämnas på en för postförsändelser reserverad plats. Lyckas delgivningen inte på annat sätt, kan handlingen delges muntligen.

Om inte något annat visas, anses mottagaren ha tagit del av handlingen när ett elektroniskt meddelande har avsänts eller den sjunde dagen efter det att försändelsen har postats eller lämnats på en för postförsändelser reserverad plats. På handlingen skall antecknas vilken dag den har avsänts eller lämnats.

40 §

Bevislig delgivning

Delgivningen skall ske på ett av de delgivningssätt som nämns i 41 §, om så föreskrivs någon annanstans i denna lag och mottagaren av delgivningen vederligen bor i Finland. Bevislig delgivning kan enligt prövning utföras också i andra fall, om det med tanke på senare verkställighetsskeden eller för en part är av betydelse att frågan om beslutets eller förrättningens laga kraft är ostridig eller avgörs snabbt.

Om delgivning enligt 41 § inte lyckas inom en med hänsyn till ärendet skälig tid, skall handlingen delges som mellanhandsdelgivning med iakttagande i tillämpliga delar av 61 § i förvaltningslagen.

Om delgivningen inte lyckas heller på det sätt som avses i 2 mom., sänds en kopia av den handling som skall delges under mottagarens adress, om en sådan adress är känd. Annan delgivning behöver inte vidtas. Handlingarna förvaras därefter vid utskökningsverket i fråga, där mottagaren kan få dem.

41 §

Bevisliga delgivningssätt

En handling som skall delges vederligen

1) sänds med posten mot mottagningsbevis,

2) sänds som brev, om det kan antas att mottagaren får vetskap om handlingen och inom utsatt tid återsänder beviset om att delgivningen har tagits emot,

3) ges till mottagaren eller dennes bud personligen mot underskrift om mottagande,

4) delges mottagaren personligen i form av en stämningsdelgivning, eller

5) sänds med mottagarens samtycke som certifierat elektroniskt meddelande.

Posten skall underrättas när delgivningen mot mottagningsbevis senast skall ske. Delgivning mot mottagningsbevis kan med mottagarens samtycke också ske per telefax. Delfåendet anses ha skett när mottagningsbeviset har återsänts per telefax eller på något annat sätt.

Om en part eller en utomstående har varit närvarande vid en förrättning anses han eller hon bevisligen ha fått del av förrättningen.

42 §

Delgivning av tredskodom

Om det är lämpligt skall utmätningsmannen i samband med verkställigheten på begäran av sökanden delge svaranden en kopia av den icke lagakraftvunna tredskodom som utgör utsökningsgrund. Sökanden skall vid behov tillställa utmätningsmannen en kopia av domen.

Säkerhet

43 §

Godkännande av säkerhet

Om någon enligt denna lag skall ställa säkerhet och motparten inte har godkänt säkerheten, skall utmätningsmannen besluta om godkännande av säkerheten.

Säkerheten kan vara pant eller borgen. Borgen skall vara proprieborgen och, om borgensmännen är flera, solidarisk. En hos utmätningsmannen ställd pant är i samma ställning som en till motparten given pant.

44 §

Undantag från skyldigheten att ställa säkerhet

Säkerhet krävs inte, om sökanden eller borgenären är ett offentligt samfund eller en offentligrättslig inrättning, ett egendomsförvaltningsbolag enligt lagen om statens säkerhetsfond (379/1992) eller ett sådant kreditinstitut eller en sådan försäkringsanstalt vars kapitaltäckning är underställd offentlig tillsyn i Finland eller någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och inte heller av Pensionsskyddscentralen. Utmätningsmannen har dock rätt att vid behov kräva säkerhet av ett kreditinstitut eller en försäkringsanstalt.

45 §

Förvaring och återställande av säkerhet

En pant skall överlåtas till utmätningsmannen eller om han så bestämmer deponeras i ett kreditinstitut eller lämnas i förvar och vård hos en tillförlitlig person. Intyget över depositionen och en borgensförbindelse skall lämnas i förvar hos utmätningsmannen. Panten eller borgensförbindelsen skall återställas till den som givit den när den rätt eller det krav som säkerheten har varit avsedd att trygga har uppfyllts eller förkastats genom dom eller annars har upphört.

46 §

Uttagande av betalning ur säkerhet

Om

1) en borgenär som har ställt säkerhet för återställande av lyfta medel eller av egendom som han har fått i sin besittning,

2) en gäldenär som har ställt säkerhet för uppfyllande av en icke lagakraftvunnen betalningsskyldighet,

3) en köpare som har ställt säkerhet för köpesumman, eller

4) någon annan som har ställt säkerhet enligt denna lag,

blir återbetalnings-, återställnings- eller betalningsskyldig enligt denna lag eller en lagakraftvunnen dom, skall utmätningsmannen fatta beslut om denna skyldighet. Beslutet skall delges den som ålagts skyldigheten samt den som på hans vägnar ställt säkerheten. Innan beslutet fattas skall de vid behov höras.

Utmätningsmannen skall uppmana den som avses i 1 mom. att uppfylla sin återbetalnings-, återställnings- eller betalningsskyldighet. Om skyldigheten inte uppfylls, får utmätningsmannen sälja panten i enlighet med 5 kap. och på begäran av den som är berättigad till betalning driva in fordran hos borgensmannen i enlighet med denna lag.

47 §

Uttagande av utdömd ersättning ur pant

Om någon har ställt pant för skador som motparten åsamkas av verkställigheten och genom dom har ålagts att betala ersättning, kan ersättningen på den ersättningsberättigades begäran tas ur panten med iakttagande av 46 §.

Eftersökande av egendom och utredningsmaterial

48 §

Skyldighet att söka efter egendom och att utreda gäldenärens vistelseort

Utmätningsmannen skall i den omfattning som omständigheterna kräver söka efter egendom som tillhör gäldenären för att sökanden skall kunna få betalning.

I fråga om minimiåtgärder vid eftersökande av egendom och utredande av svarandens vistelseort bestäms genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om utmätningsmannens skyldighet att göra en utsökningsutredning finns i 57 §.

Vid verkställighet av annan skyldighet än betalningsskyldighet skall verkställighetsobjektet eftersökas i den omfattning som det med beaktande av ärendet som helhet kan anses vara skäligt och med iakttagande i tillämpliga delar av vad som nedan föreskrivs om verkställighet av betalningsskyldighet.

49 §

Eftersökning som avser plats

Egendom får för utförande av utmätning eftersökas i byggnader, förvaringsplatser, fordon eller andra utrymmen inomhus eller utomhus som tillhör gäldenären eller används av denne. Det som här föreskrivs om gäldenären gäller också en utomstående, om det finns skäl att anta att det i utrymmen som tillhör eller används av honom finns egendom som tillhör gäldenären. Bestämmelser om maktmedel finns i 82 §.

Eftersökning får ske också i gäldenärens bostad utan dennes samtycke, om det finns grundad anledning att anta att där finns utmätningsbar egendom och utmätningsmannen inte har fått vetskap om tillräckligt med annan egendom som ostridigt tillhör gäldenären. Vad som här föreskrivs om gäldenären gäller också en utomstående, om det finns synnerligen vägande skäl att anta att det i den utomståendes bostad finns egendom som tillhör gäldenären. Den utomstående skall först ges tillfälle att överlämna sådan egendom, om inte omedelbara eftersökningsåtgärder kan anses vara nödvändiga.

50 §

Eftersökning som avser person

Utmätningsmannen får uppmana gäldenären att överlämna egendom av mer än obetydligt värde som gäldenären bär på sig eller i sina kläder. Om uppmaningen inte iakttas, får utmätningsmannen omhänderta egendomen, om han vet eller det finns grundad anledning att anta att gäldenären bär sådan egendom på sig eller i sina kläder och omhändertagandet kan ske utan kränkande av gäldenärens personliga integritet och utmätningsmannen inte känner till tillräckligt med annan egendom som ostridigt tillhör gäldenären. Utmätningsmannen får också vid vite ålägga gäldenären att överlämna sådan egendom som avses här. Bestämmelser om maktmedel finns i 83 §.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också gäldenären tillhörig egendom som utmätningsmannen vet att en utomstående bär på sig eller i sina kläder.

51 §

Eftersökande och omhändertagande av utredningsmaterial

Vad som föreskrivs i 49 § gäller i tillämpliga delar också eftersökande av utredningsmaterial som nödvändigt behövs i ett utsökningsärende.

Utmätningssmannen får omhändertaga material som han påträffar, med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna om utmätning. Materialet skall återlämnas så snart det inte längre behövs i utskökningsärendet. Genom omhändertagandet av materialet får gäldenärens eller en utomstående näring eller försörjning inte försvåras onödigt.

Gäldenärens skyldighet att lämna uppgifter

52 §

Uppgifter som skall lämnas till utmätningssmannen

En gäldenär är skyldig att i ett utskökningsärende sanningsenligt lämna utmätningssmannen följande uppgifter, när denne i syfte att få upplysningar som behövs vid verkställigheten ber om dem:

- 1) sina personuppgifter och kontaktuppgifter samt i utskökningsärendet behövliga uppgifter om sina familjeförhållanden och om personer som han eller hon försörjer,
- 2) uppgifter om sin egendom och annan förmögenhet, sina inkomster och skulder samt andelar i bolag eller medlemskap i andra sammanslutningar som påverkar hans förmögenhetsställning,
- 3) uppgifter om förändringar som under det följande året sannolikt är att vänta i de omständigheter som avses i 2 punkten,
- 4) uppgift om hur löneinkomst eller annan periodisk inkomst bestäms samt uppgift om arbetsplats och kontaktuppgifter för arbetsgivaren eller den som betalar ut annan inkomst,
- 5) uppgift om var ett föremål eller en handling som berörs av överlåtelseskyldighet eller som enligt lag skall ges till utmätningssmannen finns,
- 6) uppgifter om avtal och förbindelser som påverkar hans förmögenhetsställning samt om egendom över vilken han förfogar eller som han använder med stöd av fullmakt eller med stöd av motsvarande grunder, arrangemang eller avtal,
- 7) uppgifter om egendom som han mot eller utan vederlag har överlåtit, betalningar som han gjort och rättshandlingar som han vidtagit, om uppgifterna behövs för utredning av om egendomen kan förordnas återgå till utskökningsmannen genom återvinningstalan, samt uppgifter om förfaranden, arrangemang eller andra åtgärder som till sina verkningar är jämförbara med en sådan rättshandling,
- 8) andra motsvarande uppgifter som gäller hans ekonomiska ställning och verksamhet.

53 §

Fysiska personer som är skyldiga att lämna uppgifter

En fysisk person som är gäldenär är själv skyldig att lämna uppgifter. Om gäldenären har en intressebevakare enligt lagen om förmyndarverksamhet (442/1999), är denne skyldig att lämna uppgifterna till den del han eller hon sköter gäldenärens egendom. Skyldig att lämna

uppgifter är också den som i praktiken leder eller har lett gäldenärens näringsverksamhet eller som sköter eller har skött gäldenärens egendom.

Skyldig att lämna uppgifter om ett dödsbo är den som har hand om boet. Om boet omhänderhas av delägarna gemensamt, är varje bodelägare skyldig att lämna uppgifter.

54 §

Skyldighet att lämna uppgifter på en sammanslutnings vägnar

När en sammanslutning eller stiftelse är gäldenär är följande personer skyldiga att lämna uppgifter:

- 1) den som är medlem i styrelsen eller motsvarande organ eller som är verkställande direktör eller innehar motsvarande ställning,
- 2) den som är personligen ansvarig för sammanslutningens förpliktelser,
- 3) den som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna sammanslutningens eller stiftelsens firma,
- 4) den som av omständigheterna att döma i praktiken leder sammanslutningens eller stiftelsens verksamhet eller sköter dess förvaltning eller egendom.

Skyldig att lämna uppgifter är också den som har innehaft en sådan ställning som avses i 1 mom. under en tid av ett år innan uppgifterna begärdes.

Om inga sådana personer som avses i 1 eller 2 mom. finns, är den som senast har innehaft motsvarande ställning skyldig att lämna uppgifter.

55 §

Gäldenärens anställda och revisorer

Den som är anställd hos gäldenären eller som är revisor för en sammanslutning eller stiftelse är skyldig att vid förfrågan lämna sådana uppgifter som avses i 52 § och som hör till hans eller hennes uppgiftsområde, om utmätningsmannen anser att uppgifterna är nödvändiga med tanke på verkställigheten och inte kan fås på annat sätt.

56 §

Sätt att inhämta uppgifter

Utmätningsmannen får av ovan nämnda personer som är skyldiga att lämna uppgifter begära uppgifterna i fri form eller genom att göra en utredning. I fråga om en person som avses i 55 § får en utredning dock göras endast av särskilda skäl. Om denne vägrar att lämna uppgifter, får utmätningsmannen vid vite ålägga honom eller henne att genast eller inom en viss tid lämna uppgifterna.

Den som är skyldig att lämna uppgifter skall vid utredningen och vid behov också när uppgifterna inhämtas i fri form påminnas om plikten att hålla sig till sanningen och

informerar om att den som lämnar felaktiga uppgifter eller hemlighåller uppgifter kan dömas till straff.

Utsökningsutredning

57 §

Skyldighet att göra utsökningsutredning

Utmätningssmannen skall göra en utsökningsutredning, om borgenärens fordran inte blir betald till fullt belopp och gäldenärens ekonomiska ställning inte annars har retts ut på tillförlitligt sätt. Om det innan ärendet blev anhängigt sedan föregående utsökningsutredning har förflutit

- 1) högst sex månader, behöver en utsökningsutredning inte göras, om det inte är känt att förhållandena har förändrats,
- 2) mer än sex månader men högst ett år, skall en utsökningsutredning göras, om detta med beaktande av omständigheterna kan anses befogat,
- 3) mer än ett år, skall en utsökningsutredning göras, om det inte är uppenbart obefogat.

Har gäldenärens lön eller annan periodisk inkomst utmätts skall en utsökningsutredning göras, om det är befogat på grund av nya ansökningar eller av någon annan orsak.

Utmätningssmannen skall minst en gång om året kontrollera beloppet av gäldenärens periodiska inkomst, om det inte är uppenbart onödigt.

58 §

Kallelse till utsökningsutredning

Utmätningssmannen skall ge den som är skyldig att lämna uppgifter en kallelse till utsökningsutredning senast två dagar före utredningen. Den som är skyldig att lämna uppgifter skall infinna sig personligen.

Utredningen kan göras utan kallelse, om den som är skyldig att lämna uppgifter samtycker eller om det finns grundad anledning. Den som är skyldig att lämna uppgifter skall också i detta fall ges tillfälle att på behörigt sätt kontrollera riktigheten av de uppgifter som lämnas.

59 §

Tvångsmedel för säkerställande av inställelse

Om det finns grundad anledning att misstänka att den som är skyldig att lämna uppgifter inte annars iakttar kallelsen och det med tanke på syftet med verkställigheten är nödvändigt att en utsökningsutredning görs, får utmätningssmannen vid hot om hämtning ålägga personen i fråga att infinna sig till utredningen. Beslutet om detta skall delges den som är skyldig att lämna uppgifter på det sätt som föreskrivs i 40 och 41 §. Om detta inte lyckas får beslutet delges ett ombud, om ombudet har fört talan i saken.

Om den som är skyldig att lämna uppgifter inte infinner sig till utsökningsutredningen, skall polisen på utmätningmannens skriftliga begäran hämta honom eller henne till platsen.

Utmätningssmannen får i stället för hämtning vid vite ålägga den som är skyldig att lämna uppgifter att infinna sig till utsökningsutredningen.

60 §

Hur utsökningsutredning skall göras

En utsökningsutredning görs så att ett protokoll upprättas över de svar på utmätningssmannens frågor som lämnas av den som är skyldig att lämna uppgifter. Därtill kan den som är skyldig att lämna uppgifter åläggas att upprätta en förteckning över gäldenärens egendom och förmögenhet, inkomster och skulder eller att lämna de uppgifter som behövs för en sådan förteckning. Närvaron av ett biträde kan förbjudas eller villkor för närvaron ställas, om biträdets närvaro kännbart skulle försvåra verkställigheten.

Protokollet eller förteckningen skall för granskning ges den som är skyldig att lämna uppgifter, och i dem skall antecknas de rättelser och tillägg som han eller hon begär. Den som är skyldig att lämna uppgifter skall underteckna ett uttalande om uppgifternas riktighet, vilket fogas till protokollet och förteckningen.

I ett enkelt ärende kan utsökningsutredningen göras så att frågor per telefon eller på annat lämpligt sätt ställs till den som är skyldig att lämna uppgifter. Behövliga anteckningar om utsökningsutredningen skall i detta fall göras i en handling.

61 §

Utsökningsutredningens varaktighet och uppskjutande av den

En utsökningsutredning får inte pågå längre än vad som är nödvändigt för att behövliga uppgifter skall erhållas och utan samtycke av den som är skyldig att lämna uppgifter inte längre än sex timmar i sträck.

Den som hämtats eller vid hot om hämtning infunnit sig till utsökningsutredningen får förhindras att avlägsna sig från utsökningsutredningen, om det med tanke på verkställigheten är nödvändigt att utsökningsutredningen görs. Också andra som är skyldiga att lämna uppgifter kan förhindras att avlägsna sig, om det med tanke på verkställigheten finns synnerligen vägande skäl för detta och förhindrandet inte med beaktande av omständigheterna kan anses oskäligt.

Om utmätningssmannen bedömer att den som är skyldig att lämna uppgifter, på grund av sjukdom eller av någon annan motsvarande orsak inte skäligen förmår fullgöra sin skyldighet att lämna uppgifter, skall förrättningen helt eller delvis skjutas upp till en senare tidpunkt.

62 §

Skyldighet att överlämna bokföringsmaterial

Den som i sin besittning har material som tillhör en bokföringsskyldig gäldenär eller den som har rätt att bestämma över sådant material är skyldig att på utmätningsmannens uppmaning för en utsökningsutredning överlämna

- 1) bokföringsböcker, verifikat och annat bokföringsmaterial,
- 2) handlingar och andra upptagningar som gäller en sammanslutnings eller en stiftelses förvaltning och avtal,
- 3) övriga handlingar och upptagningar som gäller gäldenärens rörelse eller yrkesutövning.

63 §

Vite vid utsökningsutredning

Om den som är skyldig att lämna uppgifter vägrar att lämna uppgifter vid en utsökningsutredning eller om den som avses i 62 § vägrar att överlämna material som nämns i paragrafen får utmätningsmannen vid vite förplikta honom att göra det genast eller inom viss tid.

Skyldighet för utomstående och myndigheter att lämna uppgifter

64 §

Allmän bestämmelse

Utöver vad som föreskrivs i någon annan lag, har utmätningsmannen rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få nedan angivna uppgifter, handlingar och material, om de i ett enskilt utsökningsärende är nödvändiga för verkställigheten. Utmätningsmannen bedömer om uppgifterna är nödvändiga. Uppgifterna kan lämnas via en teknisk anslutning. Av statens medel kan betalas ersättning för kostnaderna för upprättande och upprätthållande av en teknisk anslutning.

Riksfogdeämbetet har rätt att få de uppgifter som avses i 1 mom. på de villkor som nämns i momentet och att lämna ut dem till utmätningsmannen för användning i ett enskilt utsökningsärende, om det är ändamålsenligt att uppgifterna på detta sätt inhämtas centralt. (26.6.2009/521)

65 §

Känsliga personuppgifter och uppgifter om utomstående

När uppgifter inhämtas hos en utomstående skall det undvikas att utmätningsmannen får tillgång till sådana i 11 § i personuppgiftslagen avsedda känsliga personuppgifter som inte har samband med utsökningsärendet, fränsett uppgifter om socialvårdsförmåner som gäldenären har mottagit.

Utmätningsmannen har rätt att få föreskrivna uppgifter trots att fakta om en utomståendes ekonomiska ställning samtidigt röjs, om uppgifterna inte kan fås på något annat sätt.

66 §

Skyldighet för utomstående att lämna uppgifter

En utomstående skall på förfrågan meddela utmätningsmannen

- 1) om han i sin besittning har eller annars har bestämmanderätt över egendom som tillhör gäldenären samt egendomens art,
- 2) om gäldenären har en fordran på honom eller han har en fordran på gäldenären, grunden för fordringarna och deras belopp samt betalningsrörelsen på de konton som gäller fordran och gäldenärens rätt att använda kontona,
- 3) om han med gäldenären eller för denne har företagit en sådan rättshandling som kan vara av betydelse vid eftersökande av egendom som tillhör gäldenären samt rättshandlingens innehåll,
- 4) uppgifter som han har i egenskap av gäldenärens arbetsgivare eller annan utbetalare av inkomst och som gäller gäldenärens inkomst och naturaförmåner, arbetstider och grunderna för betalningarna till gäldenären samt gäldenärens kontaktinformation,
- 5) uppgifter som han har i egenskap av utövare av tele- eller postverksamhet och som gäller gäldenärens adress- och telefonuppgifter samt annan kontaktinformation.

Vad som bestäms i 1 mom. 2 punkten gäller också fordringar som i framtiden förfaller till betalning, om en förbindelse har givits eller någon annan rättsgrund har uppstått beträffande en sådan, liksom också fordringar vilka till grund eller belopp är oklara eller villkorliga. Vad som bestäms i 1 mom. 3 punkten gäller också förfaranden, arrangemang eller andra åtgärder som till sina verkningar är jämförbara med rättshandlingar.

En utomstående är skyldig att på uppmaning av utmätningsmannen visa upp avtal eller andra handlingar som gäller sådana omständigheter som avses i 1 mom. samt annat material som har direkt samband med dem. Utmätningsmannen har rätt att kopiera handlingar och material. Kreditinstitut, finansiella institut och försäkringsanstalter får inte för andra än myndigheter uppge om utmätningsmannen har gjort en förfrågan enligt denna paragraf.

67 §

Skyldighet för myndigheter och dem som sköter offentliga uppdrag att lämna uppgifter

Myndigheter och de som sköter offentliga uppdrag skall på begäran meddela utmätningsmannen alla uppgifter som de har om

- 1) gäldenärens egendom och förmögenhet, inkomster, skulder och ekonomiska ställning i övrigt samt bankförbindelse eller annan motsvarande förbindelse,
- 2) gäldenärens arbetsavtalsförhållanden och andra anställningar, pensioner och ekonomiska verksamhet,
- 3) gäldenärens adress- och telefonuppgifter samt andra uppgifter som behövs för kontakt med gäldenären.

Om den som är skyldig att lämna uppgifter står i ett sådant förhållande till gäldenären som avses i 66 §, är han skyldig att lämna uppgifter också i enlighet med nämnda paragraf.

68 §

Vite för utomstående

Om en utomstående som avses i 66 § vägrar att lämna uppgifter, får utmätningsmannen vid vite ålägga honom att lämna uppgifterna genast eller inom viss tid. Om uppgifterna inte kan fås av den utomstående på något annat sätt, får utmätningsmannen vid vite ålägga honom eller henne att inställa sig i utmätningsmannens tjänsterum eller på någon annan lämplig plats för att lämna uppgifterna.

Utsökningsmyndighetens rätt att lämna ut uppgifter

69 § (26.6.2009/521)

Allmän bestämmelse

Bestämmelser som offentligheten i fråga om utsökningsmyndigheternas handlingar finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Utöver det som i nämnda lag eller någon annan lag föreskrivs om utsökningsmyndigheternas rätt eller skyldighet att lämna ut uppgifter, har utsökningsmyndigheterna utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut uppgifter i enlighet med 70–73 §. Uppgifter kan också lämnas ut till en annan utsökningsmyndighet för handläggningen av ett utsökningsärende samt till justitieministeriet och Riksfogdeämbetet för handläggningen av administrativa uppgifter. Bestämmelser om offentligheten i fråga om uppgifterna i utsökningsregistret och om utlämnande av dem finns i 1 kap. i denna lag.

70 §

Förundersökningsmyndigheter och vissa andra myndigheter samt domstolar

En utsökningsmyndighet får i enskilda fall på begäran ur en handling som finns hos utsökningsmyndigheten lämna ut svarandens identifieringsuppgifter och kontaktinformation samt uppgifter om svarandens ekonomiska ställning och verksamhet till

- 1) en åklagar- och förundersökningsmyndighet för utredning, förundersökning, åtalsprövning och domstolsbehandling av brott samt för förebyggande av grova brott,
- 2) centralen för utredning av penningtvätt för utförande av i lag föreskrivna uppgifter,
- 3) en åklagarmyndighet för prövning av förvandlingsstraff för böter,
- 4) skyddspolisen och huvudstaben för omfattande säkerhetsutredning enligt lagen om säkerhetsutredningar (177/2002),
- 5) en åklagar- och förundersökningsmyndighet för undersökning som gäller meddelande eller förlängande av näringsförbud och till polisen för övervakning av iakttagandet av näringsförbud,

- 6) tullmyndigheterna för utförande av uppgifter i enlighet med tullagen (1466/1994),
- 7) konkursombudsmannen för utförande av i lag föreskrivna uppgifter, (9.11.2007/987)
- 8) Migrationsverket för utförande av uppgifter som avses i medborgarskapslagen (359/2003). (9.11.2007/987)

Utmättningsmannen får för domstol uppge uppgifter som gäller ett utökningsärende och som behövs vid behandling av ärenden som avses i 1 mom. samt av utökningsbesvär, verkställighetstvister och återvinningsärenden. Bestämmelserna i 73 § hindrar inte utmättningsmannen att för domstolen uppge uppgifter som behövs för behandlingen av utökningsbesvär och verkställighetstvister, även om uppgiftslämnaren åberopar sin rätt att vägra vittna.

Med grovt brott avses i denna paragraf ett brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i fyra månader.

De uppgifter som avses i denna paragraf kan lämnas ut i elektronisk form.

71 §

Skattemyndigheter och beviljare av offentliga stöd

En utökningsmyndighet får i enskilda fall på begäran ur sina handlingar lämna ut svarandens identifieringsuppgifter och kontaktinformation samt uppgifter om svarandens ekonomiska ställning och verksamhet, om uppgifterna behövs för

- 1) skattemyndigheterna för behandling av skatteärenden, eller
- 2) en myndighet, ett offentligt samfund eller en annan sammanslutning eller en stiftelse som beviljar eller utövar tillsyn över arbetslöshetsdagpenning eller andra offentliga understöd, bidrag eller andra förmåner, för behandlingen av ett sådant ärende.

Uppgifter får inte utan särskilda skäl lämnas ut, om det när uppgiften begärs har förflutit mer än fyra år sedan handlingen upprättades. Uppgifterna skall i första hand lämnas ut ur utökningsregistret på det sätt som anges i 1 kap. Uppgifterna kan lämnas ut i elektronisk form.

72 §

Utlämnande av uppgifter på eget initiativ

Om det finns skäl att misstänka att en svarande eller en utomstående kan ha gjort sig skyldig till ett under allmänt åtal lydande brott i samband med utökningsförfarandet eller ett brott som annars väsentligt äventyrar verkställighetens resultat, ett bokföringsbrott eller något annat sådant brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i fyra månader, får utmättningsmannen på eget initiativ lämna ut uppgifter till en i 70 § 1 mom. 1 punkten nämnd myndighet för det ändamål som nämns i lagrummet.

Utmättningsmannen får på eget initiativ lämna ut uppgifter också till de myndigheter som avses i 70 § 1 mom. 5–7 punkten för de ändamål som nämns i respektive lagrum, om det finns

skäl att misstänka att svaranden eller en utomstående kan ha gjort sig skyldig till ett brott som underlyder allmänt åtal. Misstänkta affärstransaktioner får utmätningssmannen anmäla till centralen för utredning av penningtvätt.

Utmätningssmannen kan på eget initiativ lämna ut uppgifter till myndigheter, samfund, sammanslutningar eller stiftelser som avses i 71 § om det finns skäl att misstänka att svaranden eller en utomstående kan ha gjort sig skyldig till en gärning som avses i 29 kap. 1–4 § i strafflagen (39/1889) eller till missbruk av offentlig förmån.

Den som fått uppgifterna skall förstöra de uppgifter som avses i 2 och 3 mom. så snart de inte behövs, om det inte finns grundad anledning att förvara dem.

73 §

Förbud mot utlämnande av vissa uppgifter

Utmätningssmannen får inte lämna ut uppgifter som till sina väsentliga delar har inhämtats hos

1) en person som i förfarandet i fråga är skyldig eller berättigad att vägra vittna om saken i fråga, om inte den som har rätt att vägra vittna samtycker till att uppgiften lämnas ut,

2) gäldenären på förfrågan om sådana omständigheter som avses i 52 § 6–8 punkten, om det av svaret framgår att gäldenären kan ha gjort sig skyldig till något annat brott än ett brott i samband med utskökningsförfarandet och utlämnandet av uppgiften medför risk för åtal i förfarandet, eller hos

3) en utomstående, om uppgiften gäller den utomståendes missbruk.

Bestämmelser om utmätningssmannens rätt att lämna ut uppgifter till en sökande finns i 91 §. Det ovan föreskrivna gäller oberoende av om uppgifterna annars är sekretessbelagda.

Vite

74 §

Föreläggande av vite

Ett vite som utmätningssmannen förelägger med stöd av denna lag föreläggs till ett fast belopp eller så att dess storlek bestäms på basis av tid (*löpande vite*). Löpande vite föreläggs så att för vitet bestäms ett fast grundbelopp och ett tilläggsbelopp för varje i beslutet angiven tidsperiod (*vitesperiod*), inom vilken utskökningsgrunden eller utmätningssmannens beslut inte har iakttagits. Om ett löpande vite föreläggs för den händelse att ett förbud överträds, kan tilläggsbeloppet bestämmas för varje gång förbudet överträds i stället för på basis av tid.

Om inte något annat framgår av denna lag eller av den utskökningsgrund som skall verkställas, iakttas dessutom vid föreläggande av vite i tillämpliga delar 6 § 3 mom. samt 7 och 8 § i viteslagen (1113/1990).

75 §

Hörande och delgivning

Innan vite föreläggs skall utmätningssmannen höra den förpliktade, om inte detta märkbart försvårar verkställigheten.

Den handling genom vilken någon föreläggs vite skall delges personen i fråga på det sätt som föreskrivs i 38 § eller i 40 och 41 §. Lyckas detta inte, får handlingen sändas till en annan utredd adress eller delges ett ombud, om ombudet har fört talan i ärendet. Ett vite får dock inte dömas ut till den del det råder oklarhet om den förpliktade delgivits föreläggandet personligen.

76 §

Föreläggande av nytt vite

Utmätningssmannen får förelägga ett nytt vite även om ett tidigare vite inte har dömts ut. Det tidigare förelagda vitet förfaller dock, om inte utmätningssmannen i sin delgivning beträffande det nya vitet samtidigt meddelar sitt beslut att hos tingsrätten ansöka om att det tidigare vitet skall dömas ut.

77 §

Sökande av ändring

Ändring i utmätningssmannens beslut om vitesföreläggande får sökas genom besvär. Ändringssökandet framskjuter emellertid inte skyldigheten att iaktta utmätningssmannens föreläggande. Utmätningssmannen kan rätta sitt beslut med iakttagande av 10 kap. 1–5 § och 11 kap. 12 §.

78 §

Ansökan om utdömande av vite

Den tingsrätt som avses i 11 kap. 2 § dömer på ansökan av utmätningssmannen ut ett vite som utmätningssmannen har förelagt. Om vitet har förelagts i en utsökningsgrund som är föremål för verkställighet, kan utmätningssmannen rikta sin ansökan också till den domstol som har förelagt vitet.

Innan ansökan enligt 1 mom. görs skall utmätningssmannen höra den förpliktade, om det är nödvändigt. Utmätningssmannen skall underrätta den förpliktade om sitt beslut att göra en ansökan.

79 §

Förutsättningar för utdömande av vite

Den domstol hos vilken utmätningssmannen ansöker om utdömande av vitet skall på eget initiativ pröva riktigheten av utmätningssmannens vitesföreläggande. Vitet döms ut om en förpliktelse inte har fullgjorts eller om den har överträtts utan giltig orsak. Vid utdömande av vite iakttas dessutom i tillämpliga delar 10 § 2 mom. och 11 § i viteslagen. Om löpande vite har förelagts så att ett tilläggsbelopp har bestämts för varje gång ett förbud överträds, förfaller tilläggsbeloppen för de gånger förbudet har överträtts innan beslutet om utdömande av vite

fattades och till de delar de överstiger ett belopp som uppgår till tre gånger vitets grundbelopp.

Vitet kan dömas ut även om den utsökningsgrund genom vilken vitet har förelagts eller utmättningsmannens beslut inte har vunnit laga kraft.

80 §

Domstolsbehandling av vitesärenden

Vid domstolsbehandlingen av ett ärende som gäller utdömande av vite iakttas i tillämpliga delar 11 kap. 15 § 1 och 2 mom. samt 19 §. Domstolen kan bestämma att verkställigheten av utmättningsmannens vitesföreläggande skall avbrytas, med iakttagande i tillämpliga delar av 10 kap. 20–26 §. Om utmättningsmannens ansökan förkastas kan staten på den förpliktades yrkande åläggas att ersätta dennes skäliga rättegångskostnader.

Innan vitet döms ut skall den förpliktade höras.

81 §

Verkställighet av beslut om utdömande av vite

Tingsrättens beslut om utdömande av vite kan genast verkställas, trots att det inte har vunnit laga kraft, om inte fullföljdsdomstolen bestämmer något annat med iakttagande i tillämpliga delar av 10 kap. 20–26 §. Egendom som har utmätts får dock innan beslutet vunnit laga kraft säljas endast i de fall som avses i 2 kap. 5 § 2 mom. I fråga om hovrättens beslut om utdömande av vite gäller 2 kap. 10 §.

Maktmedel

82 §

Maktmedel för utförande av verkställigheten

I syfte att söka efter utmättningsbar egendom, andra verkställighetsobjekt eller utredning i ärendet eller att komma in i utrymmen som berörs av verkställigheten har utmättningsmannen rätt att vid behov öppna eller låta öppna lås och dörrar samt att för verkställigheten använda andra motsvarande maktmedel i den mån de med hänsyn till omständigheterna kan anses motiverade samt att få handräckning av polisen. Berörda personer skall dock ges tillfälle att handla själva, om inte verkställigheten äventyras på grund av det.

83 §

Maktmedel mot person

Om utmättningsmannen möter motstånd avsett att förhindra eller märkbart försvåra verkställigheten har han rätt att få handräckning av polisen. Utmättningsmannen får, om han möter motstånd, också själv använda sådana maktmedel som behövs för att bryta ner motståndet, dock så att dessa med beaktande av verkställighetsuppdragets art, motståndets farlighet samt situationen i övrigt kan anses vara försvarliga.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen.

Återvinning

84 §

Återvinningsgrunder och återvinningstalan

Rättshandlingar som kränker rätten för en borgenär som ansökt om utsökning eller till sina verkningar motsvarande förfaranden, arrangemang eller andra åtgärder kan med anledning av talan som sökanden väckt, genom domstolens beslut återgå på de grunder som föreskrivs i lagen om återvinning till konkursbo (758/1991). Som fristdag enligt nämnda lag betraktas då den dag när utsökningsärendet blev anhängigt. Den som ansökt om utsökning och en utomstående kan därtill yrka på ersättning, avkastning och ränta enligt nämnda lag samt på återbetalning av vederlag eller undanröjande av skyldighet som gäller sådant. Om inte något annat föreskrivs nedan, gäller i fråga om återvinning i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs i nämnda lag.

85 §

Återvinningsinvändning

Den som ansökt om utsökning kan yrka på återgång av en rättshandling och undanröjande av skyldigheten att återbetala vederlag också genom att vid en verkställighetstvist eller någon annan rättegång där en utomstående yrkar på rätt till utmätningens objektet framställa en invändning som gäller återvinningsgrunden. Sökanden kan framställa en sådan återvinningsinvändning också i ett utsökningsbesvärsärende där det yrkas att en verkställighetsåtgärd skall upphävas på grundval av en utomståendes rätt.

Vad som i denna lag föreskrivs om återvinningstalan gäller i tillämpliga delar också återvinningsinvändning.

86 §

Återvinningstalan medan utsökningsärendet är anhängigt

Återvinningstalan kan väckas efter det att ett utsökningsärende har blivit anhängigt.

Om utsökningsärendet är anhängigt när talan väcks, skall den som ansökt om utsökning och som för talan till domstolen ge in utmätningens meddelande om vilken dag ärendet blivit anhängigt och ett utlåtande om huruvida betalning för kärandens fordran sannolikt kommer att inflyta ur sådan egendom eller inkomst som ostridigt tillhör gäldenären och som kan utmätas under de följande sex månaderna. Om hela beloppet väntas inflyta under nämnda tid, kan talan inte prövas.

87 §

Återvinningstalan när utsökningsärendet inte längre är anhängigt

Återvinningstalan skall väckas inom sex månader från det i 95 § 1 mom. avsedda hinderintygets datum. Vid utmätning av lön eller annan periodisk inkomst beräknas denna tid

från det att två år har förflutit från den dag då ärendet blev anhängigt, om inte ett hinderintyg har utfärdats före det. Om utmätningen har överklagats, skall återvinningstalan väckas inom sex månader från det att beslutet om upphävande av utmätningen har vunnit laga kraft.

Om det är frågan om avvittring och inget avvittringsinstrument har lämnats in till magistraten, får återvinningstalan väckas inom sex månader från det att avvittringsinstrumentet lämnas in till magistraten.

88 §

Återvinning samt insolvensförfarande som har förfallit

Om en borgenär ansöker om utsökning inom tre månader från det att förfarandet vid konkurs, företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner har förfallit innan konkursdomen har givits eller sanerings- eller betalningsprogrammet har fastställts eller innan förfarandet har upphört av en orsak som inte beror på borgenären, fastställs fristdagen för återvinning i enlighet med nämnda förfarande.

89 §

Utmätning av återgående egendom

En utomstående är skyldig att till utmätningssmannen överlämna egendom som är föremål för en rättshandling som har förordnats återgå samt utdömd ersättning, avkastning och ränta. Från ovan avsedda medel skall först dras av ett belopp som enligt domstolens beslut skall betalas till den utomstående. Av de återstående medlen utmäts ett belopp som motsvarar de fordringar för vilka sökanden hade en utsökningsgrund när återvinningstalan väcktes samt de rättegångskostnader som tilldömts sökanden vid återvinningsrättegången. Egendom som måste förvandlas till pengar skall säljas på det sätt som föreskrivs i 5 kap. Ett eventuellt överskott skall återbetalas till den utomstående.

90 §

Avbrytande av verkställighet

Den domstol som behandlar återvinningstalan kan förbjuda eller förordna om avbrytande av verkställigheten i fråga om den egendom som avses i talan. Beträffande förordnandet gäller i tillämpliga delar 10 kap. 20–26 §.

91 §

Information till sökanden

Utmätningssmannen skall utan dröjsmål underrätta en sökande för vilken detta uppenbarligen är av betydelse med beaktande av storleken på dennes fordran om omständigheter som utmätningssmannen observerat och som kan ge anledning att väcka återvinningstalan, ansöka om försättande i konkurs eller vidta andra därmed jämförliga särskilda åtgärder för indrivning av sökandens fordran. Sökanden skall också ges ett eventuellt protokoll över en utsökningsutredning och övriga behövliga handlingar. Utmätningssmannen får ge sökanden också de uppgifter som avses i 73 § 1 mom. 1 och 2 punkten. Sökanden får inte utnyttja uppgifterna för att kringgå rättegångsbalkens bestämmelser om begränsningar av skyldigheten

att vittna eller i avsikt att åtal väcks mot gäldenären. Utmätningssmannen skall påminna sökanden om dessa begränsningar.

Betalningsförbud som gäller kreditgivning

92 §

Förutsättningarna för förbud

Om det konstateras att gäldenären uppenbart i syfte att undandra sig utsökning genom att utnyttja ett konto med kredit eller andra motsvarande krediter lyfter kredit eller tilläggscredit och dirigerar sina tillgodohavanden eller sin inkomst till ett sådant konto, får utmätningssmannen förbjuda gäldenären att till utsökningsborgenärens skada återbetala eller annars betala en kredit som lyfts efter det att förbudet meddelades. Förbudet skall omedelbart delges också kreditgivaren. Ett betalningsförbud som har meddelats gäldenären gäller sådan kredit eller tilläggscredit som kreditgivaren efter att ha fått del av förbudet har beviljat gäldenären inom ramen för eller i form av ett konto med kredit eller motsvarande krediter.

Gäldenären och kreditgivaren skall höras innan ett förbud enligt 1 mom. meddelas, om det inte kännbart försvårar verkställigheten.

93 §

Förbudets rättsverkningar

En betalning i strid mot förbudet i 92 § är utan verkan. Kreditgivaren får inte heller använda betalningar som gjorts för återbetalning av en i förbudet avsedd kredit för kvittning till den del betalningarna motsvarar en kredit eller tilläggscredit som beviljats efter delfåendet av förbudet.

Kreditgivaren är skyldig att till utmätningssmannen redovisa de medel som inbetalats genom en verkningsslös åtgärd. Belopp som inte redovisats kan utmätas hos kreditgivaren med stöd av utmätningssmannens förbudsbeslut.

När ärenden upphör att vara anhängiga

94 §

Ärenden som upphör att vara anhängiga till följd av slutredovisning

Ett utsökningsärende som gäller betalningsskyldighet upphör att vara anhängigt i och med att utmätningssmannen redovisar de inbetalda medlen (*slutredovisning*). Ärendet upphör att vara anhängigt i fråga om de belopp som har mellanredovisats. Om medel har redovisats mot säkerhet, upphör anhängigheten först när rätten till medlen slutgiltigt har avgjorts. Detsamma gäller ett ärende i vilket borgenären har befriats från att ställa säkerhet.

95 §

Ärenden som upphör att vara anhängiga till följd av intyg över hinder

Om full betalning inte har influtit för en fordran (*medellöshetshinder*) eller om inte gäldenärens vistelseort heller är känd (*medellöshets- och oanträffbarhetshinder*) skall ett intyg över saken utfärdas för sökanden.

Också när verkställigheten av betalningsskyldighet upphör på grund av något annat än ett hinder enligt 1 mom. skall för sökanden utfärdas ett intyg över saken.

Utsökningsärendet upphör att vara anhängigt den dag intyget över hinder utfärdas.

96 §

Annan skyldighet än betalningsskyldighet

Ett utsökningsärende som avser annat än betalningsskyldighet upphör att vara anhängigt när utmätningssmannen har slutfört verkställighetsåtgärderna eller utfärdat ett intyg över hinder för verkställigheten.

97 §

Hur en konkurs inverkar på ett utsökningsärendes anhängighet

Ett utsökningsärende som är anhängigt när en konkurs börjar och som gäller en betalningsskyldighet vars verkställighet till följd av konkursen inte kan fortsättas, förblir anhängigt under högst sex månader efter att konkursen har börjat. Om konkursen läggs ned, förfaller eller annars upphör tidigare, fortsätter verkställigheten av utsökningsärendet.

98 §

Innehållet i intyg över hinder

Av intyget över hindret skall framgå de centrala åtgärder som har vidtagits i saken. Utmätningssmannen skall underteckna intyget över hindret. Intyget kan utfärdas i elektronisk form.

99 §

Medellöshetsintyg utan anhängiggörande

En borgenär som gör det sannolikt att han har en fordran på gäldenären har rätt att utan ansökan om utsökning få ett intyg över att ett hinderintyg enligt 95 § 1 mom. har utfärdats för gäldenären i fråga under de sex månader som föregick begäran och att utmätning inte har förrättats därefter. Intyget kan utfärdas i elektronisk form. I utsökningens informationssystem skall registreras vem som har begärt intyget samt fordran och grunden för den.

100 §

Intyg över att ett ärende upphört att vara anhängigt

För svaranden skall på begäran utfärdas ett av utmätningssmannen undertecknat intyg över att utsökningsärendet upphört att vara anhängigt. I ett intyg som gäller betalningsskyldighet skall antecknas de belopp som drivits in respektive blivit oindrivna samt om fordran har registrerats

som ett passivärende. I intyg som gäller andra utsökningsärenden skall antecknas orsaken till att ärendet upphört att vara anhängigt.

Bestämmelser om intyg som utfärdas med anledning av att utsökningsgrundens verkställbarhet har upphört finns i 2 kap. 28 § 2 mom.

101 §

Liten restfordran

Om det av sökandens fordran efter redovisning återstår högst ett genom förordning av statsrådet fastställt ringa belopp, får utmätningsmannen avstå från indrivningen och göra slutredovisning. Det som föreskrivs här gäller inte underhållsbidrag för barn eller dröjsmålsränta på sådant.

Passivfordran

102 §

Registrering som passivfordran

Om ett utsökningsärende som avser betalningsskyldighet upphör att vara anhängigt på grund av hinder enligt 95 § 1 mom., antecknas ärendet på sökandens begäran i utsökningsregistret som en passivfordran. Begäran skall framställas i ansökan om utsökning eller senare medan ärendet är anhängigt. Anteckningen som passivfordran förlänger inte utsökningsärendets anhängighet.

Registreringen av en passivfordran är i kraft två år från den dag då intyget över hindret utfärdades. Sökanden underrättas när giltighetstiden löper ut, om han inte har begärt något annat.

Begäran om registrering anses omfatta alla fordringar som utsöks samtidigt, om inte sökanden återtar begäran för en viss fordrans del. Giltighetstiden för registreringen räknas vid samtidig utsökning från det sista intyget över hinder.

103 §

Utmätning för indrivning av passivfordran

Utmätningsmannen är inte skyldig att för indrivning av en passivfordran söka efter egendom som tillhör gäldenären eller att utreda gäldenärens vistelseort. Om dock utmätningsbar egendom påträffas, skall den utmätas till betalning av passivfordran, om det inte finns hinder för det. Ett utsökningsärende som avser en passivfordran blir anhängigt genom ett utmätningsbeslut eller en interimistisk åtgärd. När ärendet har upphört att vara anhängigt antecknas fordran vid behov på nytt i passivregistret, om registreringstid återstår.

Egendom som har utmätts enbart till betalning av en passivfordran får inte säljas och medel får inte heller i andra fall redovisas för betalning av passivfordran förrän dess belopp har kontrollerats.

104 §

Borgenärens anmälningsskyldighet

Efter det att utmätning har förrättats för betalning av en passivfordran skall borgenären inom den tid som utmätningssmannen anger och på det sätt som avses i 1 § meddela beloppet av sin fordran. I annat fall kan utmätningen återkallas. Borgenären skall även annars på utmätningssmannens begäran meddela beloppet av sin fordran. I annat fall kan fordran strykas ur passivregistret. Borgenären är skyldig att på eget initiativ meddela utmätningssmannen om passivfordran blir betald till fullt belopp.

Begränsad utsökning

105 §

Ansökan och utsökningsobjekt

Om sökanden vill nöja sig med begränsad utsökning, skall detta uttryckligen begäras i ansökan om utsökning. Ansvarar flera gäldenärer för samma skuld, kan begränsad utsökning inte komma i fråga.

Vid begränsad utsökning kan utmätas periodisk inkomst eller återbäring av skatteförskott samt annan genom förordning av statsrådet angiven egendom som inte behöver förvandlas till pengar. Utmätningssmannen skall söka efter sådan egendom genom att kontrollera registeruppgifter om gäldenärens förmögenhet och vidta motsvarande åtgärder, enligt vad som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Gäldenärens vistelseort skall utredas, och till andra delar än vad som avses i 2 mom. skall förfaras på samma sätt som i ett vanligt utsökningsärende.

106 §

Återtagande av begäran

Sökanden kan ur sin ansökan återta villkoret avseende begränsad utsökning, varefter egendom som tillhör gäldenären skall eftersökas på samma sätt som i ett vanligt utsökningsärende.

Om det i ett annat ärende har utmätts egendom som skall säljas och utmätningssmannen bedömer att den fordran som skall drivas in genom begränsad utsökning skulle bli till fullo betald eller att för den med beaktande av bestämmelserna om förmånsrätt skulle inflyta ett större belopp än det som föreskrivs genom förordning av statsrådet, skall utmätningssmannen fråga sökanden om denne återtar villkoret avseende begränsad utsökning.

107 §

Rättsverkan

När ett ärende som gäller begränsad utsökning blir anhängigt har detta samma rättsverkan som ett vanligt utsökningsärende. I stället för ett intyg över medellöshetshinder utfärdas ett intyg över hinder, enligt vilket det hos gäldenären inte har påträffats tillräckligt med egendom som kan bli föremål för begränsad utsökning. Om inte gäldenärens vistelseort heller är känd, utfärdas dessutom ett intyg över oanträffbarhetshinder. Efter begränsad utsökning kan en fordran inte antecknas som passivfordran, och återvinningstalan kan inte väckas.

Kompletterande bestämmelser

108 §

Handräckning av andra myndigheter

Polisen och andra myndigheter är skyldiga att lämna utmätningsmannen behövlig handräckning vid verkställigheten.

En häradsutmättningsman får begära handräckning av en annan myndighet om ärendet är brådsakande.

109 §

Sakkunnig

Utmättningsmannen får anlita sakkunniga om så föreskrivs i denna lag eller om det finns ett särskilt behov av detta för utredande av bokföringsmaterial eller utförande av andra motsvarande uppdrag.

Som sakkunnig får inte anlitas en person som står i ett sådant förhållande till ärendet eller en part i utsökningens ärendet att det kan anses äventyra den sakkunniges opartiskhet eller tillförlitlighet. Utmättningsmannen skall vid behov påminna den sakkunnige om dennes tystnadsplikt enligt lag.

Beträffande kostnaderna för anlitan av sakkunniga gäller vad som föreskrivs i 9 kap. Kostnaderna kan dock av särskilda skäl helt eller delvis bäras av staten.

110 §

Syssloman

I de fall som föreskrivs särskilt får utmätningsmannen tillsätta en syssloman. Sysslomannen skall omsorgsfullt sköta den egendom som anförtrots honom, iaktta de föreskrifter som utmätningsmannen har givit honom samt redogöra för sina åtgärder.

Angående sysslomän gäller i övrigt vad som i 109 § föreskrivs om sakkunniga.

111 §

Skadestånd av statens medel

Av statens medel kan enligt prövning utan rättegång betalas skadestånd till en part eller en utomstående, om statens ersättningsansvar kan anses klart eller om det kan anses skäligt att ersättning betalas. Om den som fått skadestånd av staten kunde ha sökt ersättning av någon annan, har staten rätt att kräva det utbetalda beloppet av den sistnämnda.

112 §

Tolkning

Utöver vad som annars föreskrivs om rätt till tolkning, skall utsökningsmyndigheten enligt tillbudsstående möjligheter sörja för tolkning, om en part eller någon annan som enligt denna lag skall höras, på grund av sitt språk eller syn-, hörsel- eller talskada inte kan bli förstådd och tolkning behövs för att utreda saken eller för att trygga den berörda personens rätt. Kostnaderna för tolkningen skall bäras av staten.

113 §

Meddelande som gäller minderåriga

Om utsökningsgrunden är en dom i tvistemål och gäldenären inte har fyllt 18 år skall utmätningssmannen utan hinder av sekretessbestämmelserna skicka ett meddelande om att ärendet blivit anhängigt till förmyndarmyndigheten i gäldenärens hemkommun för eventuella åtgärder enligt 91 § i lagen om förmyndarverksamhet. I fråga om skadeståndsfordringar skickas inget meddelande. Verkställigheten är avbruten så länge det behövs.

Beträffande gäldenärer som inte har fyllt 15 år utfärdas inte intyg enligt 1 kap. 31 § och uppgifter enligt 32 § lämnas inte ut till den som bedriver kreditupplysningsverksamhet.

4 kap

Utmätning

Allmän bestämmelse och definitioner

1 §

Verkställighet av betalningsskyldighet

En utsökningsgrund som avser en betalningsskyldighet i pengar verkställs så att egendom som tillhör gäldenären utmäts på det sätt som föreskrivs i detta kapitel i den mån som behövs för betalning av sökandens fordran. Den utmäta egendomen förvandlas till pengar och medlen redovisas på det sätt som föreskrivs i 5 och 6 kap.

I syfte att trygga den fortsatta verkställigheten får utmätningssmannen i särskilt angivna fall förrätta utmätning utan sådana vidare åtgärder som avses i 5 och 6 kap. (*säkerhetsutmätning*).

Avser betalningsskyldigheten varor och sådana varor inte påträffas, ges åt sökanden ett intyg över hinder, om inte i utsökningsgrunden har förelagts en sekundär betalningsskyldighet i pengar.

Det som i denna lag föreskrivs om panträtt gäller också sådan retentionsrätt vars innehavare har rätt att ha säkerheten i sin besittning.

2 §

Lön

Med lön avses varje slag av lön, arvode, naturaförmån samt annan förmån och ersättning som erhålls i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande, liksom övriga förmåner som avses i 13 § 1 mom. 2 punkten i lagen om forskottsuppbörd (1118/1996). Från utmätningen undantas en

skälig ersättning för resekostnader, användning av egna arbetsredskap och andra kostnader för utförande av arbete. En av arbetsgivaren beviljad förmån vars erhållande eller värde grundar sig på börsnotering eller en slumpmässig omständighet, får utmätas i sin helhet.

Bestämmelserna om lön tillämpas även på

- 1) pension samt sjukdagpenning och andra sådana utkomstförmåner och ersättningar som betalas i stället för lön, om inte utmätning av dem är förbjuden i lag,
- 2) ersättning som betalas till en fysisk person för överlåtelse eller utnyttjande av rätt till patent, upphovsrätt och annan motsvarande rättighet,
- 3) stipendium och andra motsvarande tillgångar som ett offentligt samfund eller ett allmännyttigt samfund eller en allmännyttig stiftelse har beviljat en fysisk person, om inte mottagaren visar att medlen har beviljats för ett ändamål som avses i 19 § 1 mom. 6 punkten.

3 §

Fartyg och inteckningsbara bilar

Med fartyg avses fartyg och annat som kan vara objekt för fartygsinteckning enligt lagen om inteckning i fartyg (211/1927) och för panträtt som en sådan inteckning medför. Vad som föreskrivs om fartyg gäller även luftfartyg och annat som kan vara objekt för luftfartygsinteckning enligt lagen om inteckning i luftfartyg (211/1928) och för panträtt som en sådan inteckning medför.

Med inteckningsbar bil avses bilar och annat som kan vara objekt för inteckning i bil enligt lagen om inteckning i bil (810/1972) och för panträtt som en sådan inteckning medför.

4 §

Tillämpningsområde för bestämmelserna om fastigheter

Vad som föreskrivs om fastigheter gäller även outbrutna områden och kvotdelar av fastigheter samt i tillämpliga delar sådan jordlegorätt eller annan nyttjanderätt som enligt 19 kap. 1 § i jordabalken (540/1995) kan intecknas.

Betalningsuppmaning och betalningstid

5 §

Betalningsuppmaning

Bestämmelser om givande av betalningsuppmaning finns i 3 kap. 33 §. I betalningsuppmaningen anges den dag då gäldenären senast skall betala sökandens fordran till utmätningsmannen. Interimistiska åtgärder och vid behov utmätning av skatteåterbäring får utföras före den angivna dagen.

Om egendom som skall förvandlas till pengar har utmätts utan att en betalningsuppmaning har givits, skall gäldenären i efterhand ges tillfälle att betala sökandens fordran.

Om gäldenären betalar fordran senast den dag som anges i betalningsuppsmaningen, antecknas i det intyg som avses i 1 kap. 31 § inte att ärendet har blivit anhängigt.

6 §

Betalningstid

Om gäldenären inte betalar sökandens fordran senast den dag som anges i betalningsuppsmaningen, förrättas utmätning. Utmätningssmannen får dock av särskilda skäl på begäran ge gäldenären betalningstid, om gäldenären sannolikt betalar fordran efter att ha fått betalningstid. Betalningstid kan ges för högst tre månader, räknat från den i betalningsuppsmaningen angivna betalningsdagen. Om gäldenären visar att sökanden har gett sitt medgivande kan längre betalningstid ges, dock inte längre tid än sex månader utan att ansökan förfaller. Vid behov får utmätningssmannen under betalningstiden förrätta säkerhetsutmätning.

Utmätningssmannen får inte utan sökandens samtycke ge betalningstid om indrivningen avser underhållsbidrag för barn.

Ett beslut om betalningstid får inte överklagas.

7 §

Avräkning av medel enligt gäldenärens önskemål

Har gäldenären i samband med en betalning begärt att medlen skall användas för betalning av en viss skuld, skall medlen avräknas på fordringarna i enlighet med det. Rätten för en sökande med bättre förmånsrätt får dock inte kränkas utan vägande skäl eller betalningen till en sökande med samma förmånsrätt äventyras väsentligt. Efter det att gäldenären har betalt medlen till utmätningssmannen i enlighet med 83 § är de i övrigt i samma ställning som utmätta medel.

Utmätningssubjekt och utomstående ställning

8 §

Utmätningssubjekt

Utmätningssubjektet kan vara gäldenären tillhöriga föremål eller rättigheter som kan specificeras och som har förmögenhetsvärde, om inte utmätning av sådan egendom särskilt är förbjuden i lag. Utmätningen omfattar även föremålets beståndsdelar och tillbehör, avkastning som förfaller till betalning efter utmätningen samt egendom som kommer i den utmätta egendomens ställe.

En fordran kan utmätas trots att gäldenären ännu inte har slutgiltig fordringsrätt, om fordran är tillräckligt specificerad i ett avtal, eller när gäldenären har yrkat betalning av någon annan på grundval av avtal eller lag.

9 §

Egendom som tillhör en utomstående

Egendom som tillhör en utomstående får inte utmätas, utom om den enligt utsökningsgrunden svarar för sökandens fordran eller hör till ett av gäldenären utmätt föremål som beståndsdel eller tillbehör.

Bestämmelser om utmätning av samägda föremål finns i 73 §.

10 §

Lös egendom i gäldenärens besittning

Lös egendom som finns i gäldenärens besittning får utmätas, om inte en utomstående visar eller det annars framgår att egendomen tillhör den utomstående. Detsamma gäller sådan lös egendom som i ett offentligt register finns antecknad som gäldenärens egendom.

11 §

Lös egendom i gemensam besittning

Lös egendom som är i gäldenärens och en utomståendes gemensamma besittning anses tillhöra dem till lika stora delar, om inte den utomstående visar eller det annars framgår att egendomen helt eller till en större del tillhör honom.

12 §

Lös egendom i utomståendes besittning

Gäldenären tillhörig lös egendom som finns i en utomståendes besittning får utmätas.

Om gäldenärens äganderätt inte har utretts, men det finns sannolika grunder för den, får egendomen utmätas. I detta fall skall ges en anvisning om väckande av talan i verkställighetstvist.

13 §

Betydelsen av lagfart

En fastighet på vilken gäldenären har lagfart får utmätas med beståndsdelar och tillbehör, om inte en utomstående visar eller det annars framgår att fastigheten tillhör honom eller att ett visst föremål inte ingår i fastigheten därför att det tillhör honom.

Det som i 1 mom. föreskrivs om lagfart gäller också inskrivning av jordlegorätt eller annan nyttjanderätt.

14 §

Konstgjorda arrangemang

Ett påstående om att egendomen tillhör en utomstående förhindrar inte utmätning av egendomen, om

1) det konstateras att den utomståendes ställning grundar sig på ett förmögenhetsarrangemang eller annat arrangemang vars rättsliga form inte motsvarar sakens egentliga karaktär eller

syfte, med beaktande av att gäldenären har en bestämmanderätt som är jämförbar med en ägares och kan vidta åtgärder som är jämförbara med dem som en ägare kan vidta samt de fördelar gäldenären har fått av arrangemanget och andra motsvarande omständigheter, och

2) en sådan rättslig form uppenbart används i syfte att undvika utsökning eller att hålla egendomen utom räckhåll för borgenärerna och

3) sökandens fordran sannolikt inte annars kan indrivas hos gäldenären inom skälig tid.

Utmätning får dock inte förrättas om en utomstående som deltar i arrangemanget gör det sannolikt att utmätningen kränker hans verkliga rätt. Utmätningssmannen skall på lämpligt sätt höra gäldenären och den utomstående samt vid behov sökanden, om inte detta kännbart försvårar verkställigheten.

Det som i 1 mom. föreskrivs om egendom gäller även inkomst som gäldenären har styrt till arrangemanget. Det som i 3 kap. 64–68 § bestäms om uppgifter om gäldenären tillämpas även på uppgifter om en utomstående som avses i denna paragraf. Utmätningssmannen får inhämta uppgifter om en utomstående om det finns grundad anledning att misstänka att det är fråga om ett arrangemang som avses i denna paragraf.

15 §

Villkorligt mottagen och överlåtten egendom

Egendom som gäldenären enligt avtal har fått villkorligt får utmätas. Överlåtarens rätt beaktas vid försäljningen på det sätt som föreskrivs i 5 kap. 26 §. Om förvärvet hävs anses utmätningen gälla gäldenärens rättigheter gentemot den som har överlåtit egendomen.

Om gäldenären villkorligt har överlåtit en fastighet till en utomstående och sökanden inte har panträtt i fastigheten, får endast gäldenärens fordran avseende köpesumman och övriga rättigheter gentemot förvärvaren utmätas.

Utmätningförbud och utmätningssordning

16 §

Förbud mot onödig utmätning

Sådan egendom får inte utmätas som med beaktande av egendomens värde och övriga omständigheter skulle ge sökanden eller sökandena ett belopp som skall anses vara obetydligt efter det att verkställighetskostnader, utsökningsavgifter samt de fordringar för vilka egendomen svarar har betalats.

Konstateras utmätningen vara onödig först när egendomen säljs, skall utmätningssmannen återkalla utmätningen som självrättelse, om det är möjligt.

17 §

Minimibelopp som skall inflyta

Om egendom finns utmätt för indrivning av en annan fordran och utmätningsmannen bedömer att det av egendomen i fråga inte för betalning av sökandens fordran skulle inflyta det ringa belopp som fastställts genom förordning av statsrådet, utmäts egendomen inte för sökandens fordran. Egendomen utmäts dock om det kan anses oskäligt att fordran blir oindriven. Vid utmätning av periodisk inkomst beräknas minimibeloppet för de följande sex månaderna.

18 §

Splittringsförbud

Av lös eller fast egendom får inte separat utmätas beståndsdelar, tillbehör eller avkastning. Av en lös sak får dock separat utmätas beståndsdelar eller tillbehör om gäldenären och de borgenärer vilkas rätt berörs samtycker till det. Hela föremålet skall vara utmätt tills avskiljning har skett. Bestämmelser om försäljning av outbrutna områden, beståndsdelar och tillbehör separat från fastigheter finns i 5 kap. 65 §.

Om gäldenärens lösa eller fasta egendom utgör en helhet, får ur den inte utan gäldenärens samtycke separat utmätas delar så att den återstående egendomen blir onyttig för gäldenären eller dess värde sjunker väsentligt.

19 §

Andra utmätningsförbud

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag får följande tillgångar inte utmätas:

- 1) understöd eller kostnadsersättning som med stöd av pensions- eller sociallagstiftningen har beviljats för ett visst ändamål,
- 2) ersättning för sveda och värk eller annat tillfälligt men, för bestående men eller lidande eller för sjukvårdskostnader, begravningskostnader eller andra kostnader på grund av personskada,
- 3) ersättning som staten betalat för lidande eller kostnader till följd av frihetsberövande,
 - 3 a) sådan gottgörelse för annan än ekonomisk skada eller sådan kostnadsersättning som staten har betalat på grund av dröjsmål vid rättegång eller en kränkning som konstaterats av ett övervakningsorgan för de internationella konventionerna om de mänskliga rättigheterna, (29.5.2009/365)
- 4) underhållsbidrag för barn eller ersättning som betalas med anledning av underhållsskyldigs död,
- 5) egendom som enligt lag inte får överlåtas,
- 6) medel som ett offentligt samfund eller ett allmännyttigt samfund eller en allmännyttig stiftelse har beviljat en fysisk person för anskaffning av egendom som avses i 21 § eller för att täcka kostnader på grund av studier, forskning eller annan jämförbar verksamhet,

7) medel som i enlighet med lag har insamlats av allmänheten för ett sådant ändamål som avses i 6 punkten.

Bestämmelserna i 1 mom. 6 och 7 punkten gäller inte medel avsedda för levnadskostnader. Vidare krävs för tillämpning av 6 punkten att gäldenären för användningen av medlen är redovisningsskyldig till den som beviljat dem.

20 §

Utmätningsförbudens giltighet

Utmätningsförbuden enligt 19 § 1 mom. 1–3, 6 och 7 punkten är i kraft två år efter det att gäldenären har fått medlen i sin besittning, med undantag för ersättning för bestående men, för vilken utmätningsförbudet är permanent. En förutsättning för förbudens giltighet är att gäldenären har hållit medlen separarat eller kan uppvisa bokföring eller motsvarande utredning över dem. Vid periodiska betalningar gäller utmätningsförbudet den återstående betalningsperioden. Förbudet att utmäta underhållsbidrag och ersättning till barn är i kraft så länge behovet av underhåll föreligger.

21 §

Undantag från utmätning

Om gäldenären är en fysisk person skall från utmätningen undantas

- 1) sedvanligt bohag som är i gäldenärens och hans eller hennes familjs bruk samt personliga tillhörigheter enligt skäligt behov,
- 2) föremål av särskilt stort affektionsvärde för gäldenären eller hans eller hennes familj, om undantaget med hänsyn till föremålets värde kan anses skäligt,
- 3) arbetsredskap som gäldenären behöver samt skol- och studieförnödenheter som gäldenären eller någon medlem av hans eller hennes familj behöver,
- 4) föremål som kan jämföras med arbetsredskap, till det skäliga belopp som anges i förordning av statsrådet, och djur som behövs för gäldenärens näringsverksamhet, till ett skäligt värde, om de är nödvändiga för att trygga uppehållet för gäldenären och de familjemedlemmar som han eller hon försörjer,
- 5) i 4 punkten avsedd egendom oberoende av värde, om gäldenären med hjälp av den får tillräckligt med utmättningsbar inkomst för att betala sökandens fordran och undantaget inte heller i övrigt kan anses strida mot sökandens intresse, eller om sökanden samtycker till undantaget,
- 6) av gäldenärens penningmedel eller övriga motsvarande egendom ett belopp som är en och en halv gång det skyddade beloppet enligt 48 § för en månad, om gäldenären inte har annan motsvarande inkomst,
- 7) sådana tillstånd, förmåner och rättigheter som förutsätts för användning eller utnyttjande av egendom som avses i 1–5 punkten, samt ersättning som kommit i stället för egendom som avses i punkterna i fråga, om den används för anskaffning av motsvarande egendom.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. skall från utmätning undantas också andra föremål, om undantaget kan anses godtagbart på grund av gäldenärens eller en familjemedlems sjukdom eller skada. Familjemedlemmarnas rätt till undantag från utmätning gäller också i dödsbo.

Från utmätningen får inte undantas egendom som sökanden har panträtt i, när indrivningen gäller den fordran för vilken egendomen utgör säkerhet.

22 §

Anskaffande av ersättande föremål

Om värdet av ett i 21 § 1 mom. 4 punkten avsett föremål som kan jämföras med arbetsredskap klart överstiger det belopp som anges i förordning av statsrådet, får föremålet utmätas och säljas. Av köpesumman skall gäldenären återfå ett i förordningen angivet belopp för anskaffning av ett ersättande föremål.

Gäldenären skall höras före försäljningen. Beslutet om det belopp som återges skall delges gäldenären.

23 §

Säkerhetsutmätning av undantaget föremål

Egendom som avses i 21 § 1 mom. 5 punkten och som gäldenären har fått undanta från utmätning kan utmätas genom säkerhetsutmätning, om det behövs på grund av föremålets värde, skingringsrisk eller någon annan orsak. Den utmätta egendomen får inte säljas så länge inkomst kan utmätas på det sätt som anges i den nämnda punkten.

24 §

Utmättningsordning

Egendom skall utmätas i följande ordning:

- 1) pengar eller fordringar i pengar eller lön, pension eller annan periodisk inkomst,
- 2) annan lös egendom,
- 3) fast egendom,
- 4) egendom som gäldenären behöver som sin stadigvarande bostad eller för sin nödvändiga försörjning samt produktionsmedel som är nödvändiga för att gäldenären skall kunna fortsätta med sin affärs- eller näringsverksamhet.

Om det finns egendom med samma placering i utmättningsordningen tillämpas bestämmelserna i 25 § vid valet av den egendom som utmäts.

25 §

Avvikelse från utmättningsordningen

Avvikelse från utmätningsordningen får göras, om

- 1) parterna kommer överens om saken,
- 2) utmätning av tvistig egendom eller utmätning till en utomståendes nackdel därmed kan undvikas,
- 3) egendomen redan tidigare har utmätts eller sökandens fordran därmed kan betalas utan att en annan borgenärs möjlighet att få betalning försämras,
- 4) viss egendom är svår att förvandla till pengar eller det belopp som skulle inflyta sannolikt är otillfredsställande, eller om iakttagandet av utmätningsordningen annars väsentligt äventyrar eller fördröjer betalningen eller leder till särskilda kostnader eller annan betydande olägenhet för sökanden, eller
- 5) gäldenären till utmätning anvisar egendom, och utmätningen av den inte strider mot vad som bestäms i 2–4 punkten.

Har sökanden säkerhetsrätt i gäldenärens egendom skall säkerhetsobjektet utmätas, om utmätning av annan egendom väsentligt skulle försvåra en annan borgenärs möjlighet att få betalning.

Utan gäldenärens samtycke får hans eller hennes stadigvarande bostad endast av vägande skäl utmätas före annan egendom.

Utmätningsförfarandet

26 §

Utmätningsbeslut och specificering av objektet

Egendom utmätts genom utmätningsmannens utmätningsbeslut. Beslutet skall utan dröjsmål antecknas i ett dokument.

Den utmätta egendomen skall specificeras i utmätningsbeslutet. Lös egendom kan utmätas även om det inte är känt var den finns, om det är möjligt att specificera den tillräckligt utan att se den.

27 §

Utmätningens ikraftträdande och betalningsförbud

Utmätningen av egendomen träder i förhållande till gäldenären i kraft genom utmätningsbeslutet.

Utmätningen av fordringar och andra rättigheter träder i kraft i förhållande till den prestationsskyldige när denne har fått del av ett skriftligt förbud att betala fordran eller att fullgöra skyldigheten till någon annan än utmätningsmannen (*betalningsförbud*). Den som har meddelats ett betalningsförbud är skyldig att genast iaktta det. Om en rättighet grundar sig på ett löpande skuldebrev eller en motsvarande handling, träder utmätningen i förhållande till

den betalningsskyldige i kraft när betalningsförbudet har meddelats och utmätningsmannen har fått handlingen i sin besittning.

Närmare bestämmelser om betalningsförbudets innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 §

Fortlöpande betalningsförbud och betalningsförbud utomlands

Ett fortlöpande betalningsförbud kan utfärdas när utmätningen gäller gäldenärens lön eller periodiska näringsinkomst eller annan inkomst som förfaller till betalning i framtiden. Utmätningen träder i fråga om varje post i kraft när posten i fråga har betalats till utmätningsmannen i enlighet med 83 §.

Utmätningsmannen kan skicka en begäran som motsvarar ett betalningsförbud också till en betalningsskyldig som befinner sig utomlands.

29 §

Värdering och förteckning

Den utmätta egendomen skall värderas och förtecknas i utmätningsbeslutet, utom i det fall att detta redan har gjorts i samband med en tidigare utmätning eller säkringsåtgärd. Talrika föremål av ringa värde får värderas som en helhet och förtecknas i huvuddrag. Vid förteckningen får användas tekniska upptagningsmetoder och vid värderingen får vid behov anlitas sakkunniga.

30 §

Utmätning av fastighet genom dom

Om det i en dom bestäms att en fordran skall betalas ur en fastighet som utgör säkerhet för fordran, anses fastigheten i fråga vara utmätt omedelbart. Domstolen skall genast underrätta utmätningsmannen på den ort där fastigheten är belägen om domen eller föra in en uppgift om domen i utsökningens informationssystem samt göra en anmälan till inskrivningsmyndigheten.

Den borgenär som fört talan skall ansöka om försäljning av fastigheten på det sätt som i 3 kap. föreskrivs om ansökan om utsökning. Om borgenären inte har ansökt om försäljning skall utmätningsmannen återkalla utmätningen på begäran av gäldenären, om gäldenären visar att minst sex månader har förflutit från det att domen har vunnit laga kraft i förhållande till honom. Utmätningsmannen skall underrätta borgenären om att begäran om återkallande har framställts och inskrivningsmyndigheten om att utmätningen har återkallats.

Säkerställande av utmätning

31 §

Omhändertagande

Utmätningsmannen tar om hand utmätta lösa saker. Om det inte medför avsevärd olägenhet för gäldenären kan föremålen lämnas i ett låst utrymme hos honom. Om ingen uppenbar skingringsrisk föreligger, kan föremålen lämnas hos gäldenären efter att ha märkts som utmätta eller utan märkning. Om den utmätta egendomen finns hos en utomstående, skall utmätningsmannen ta hand om egendomen eller förbjuda den utomstående att överlämna den till någon annan än utmätningsmannen.

Utmätningsmannen ska även ta om hand handlingar som tillhör gäldenären och som utvisar äganderätten till den utmätta egendomen eller den fordran som utmätts, samt skriftliga pantbrev och andra motsvarande handlingar som gäller den utmätta egendomen. (4.2.2011/99)

2 mom. har ändrats genom L 99/2011, som träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom lag. Den tidigare formen lyder:

Utmätningsmannen skall även ta om hand handlingar som tillhör gäldenären och som utvisar äganderätten till den utmätta egendomen eller den fordran som utmätts, samt pantbrev och andra motsvarande handlingar som gäller den utmätta egendomen.

Om gäldenären eller den utomstående inte överlämnar den utmätta egendomen eller en sådan handling som avses i 2 mom., får utmätningsmannen förena kravet på överlämnande med vite.

32 §

Dödande av handlingar

Utmätningsmannen får ansöka om att en handling skall dödas, om det är nödvändigt för genomförande eller säkrande av utmätningen.

33 §

Registeranmälningar

Utmätningsmannen skall genast anmäla

- 1) utmätning av fastigheter och inskrivna särskilda rättigheter samt annan inteckningsbar egendom till vederbörande registermyndighet,
- 2) utmätning av patent och andra registrerade immateriella rättigheter till vederbörande registermyndighet,
- 3) utmätning för indrivning av en fordran till säkerhet för vilken en företagsinteckning har fastställts, till den som för företagsinteckningsregistret,
- 4) utmätning av värdeandelar och rättigheter som hänför sig till värdeandelar till den som för värdeandelsregistret,
- 5) utmätning av standardiserade optioner och terminer till den förmedlare som sköter options- och terminskontot i fråga och i annat fall till vederbörande optionsföretag,
- 6) utmätning av annan egendom till andra registeransvariga enligt vad som föreskrivs särskilt.

Kan uppgifter om utmätningen införas även i något annat offentligt register än ett sådant som avses i 1 mom., skall utmätningsmannen vid behov anmäla utmätningen till den som för registret i fråga.

Närmare bestämmelser om anmälningarna till de registeransvariga utfärdas genom förordning av statsrådet.

34 §

Avkastning och ersättning

Utmätningsmannen skall vid behov uppbära hyresinkomster och andra inkomster som inflyter av utmätt egendom samt sådana ersättningar och andra fordringar som utmätningen omfattar, genom att meddela den betalningsskyldige ett betalningsförbud. I fråga om indrivning av sådan inkomst eller fordran hos den som meddelats betalningsförbud gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 67 § 1 mom. och 68 § 2 och 3 mom.

Utmätningsmannen skall se till att mogen skörd blir bärgad, om inte annat följer av 41 § 2 mom. Bestämmelser om försäljning av skörd finns i 5 kap. 14 § 2 mom.

Försäljningen av egendomen kan skjutas upp, om sökandens fordran sannolikt inom skälig tid inflyter av avkastningen av den utmäta egendomen.

35 §

Tillsättande av syssloman

Om omständigheterna kräver det får utmätningsmannen tillsätta en syssloman för att sköta utmätt egendom, uppbära inkomst eller bärga skörd.

36 §

Övriga åtgärder för säkerställande av utmätning

Utmätningsmannen skall ordna bevakning av den utmäta egendomen samt utöver de åtgärder som avses i 31–35 § utföra också andra åtgärder för säkerställande av utmätning, om det behövs för att den utmäta egendomen skall bevara sitt värde, försäljningen säkras eller syftet med verkställigheten annars bli uppnått. Utmätningsmannen får dock inte vara part i en domstol, om inte något annat föreskrivs.

Utmätningens rättsverkningar

37 §

Förfogandeförbud

Gäldenären får inte efter utmätningsbeslutet förstöra eller utan utmätningsmannens tillstånd överlåta eller pantsätta utmätt egendom eller på annat sätt förfoga över den. En åtgärd i strid med detta förbud är utan verkan mot borgenärerna. En förvärvare eller annan utomstående kan dock förvärva godtrosskydd enligt vad som föreskrivs särskilt.

38 §

Förfogandeförbud i sammanslutningar

Gäldenären får efter utmätning av en andel eller aktier i ett bolag eller en annan sammanslutning inte i sammanslutningen besluta om sådana åtgärder utanför den sedvanliga affärsverksamheten som avsevärt sänker andelens eller aktiernas värde. Vad som här föreskrivs gäller en sammanslutning i vilken gäldenären har betydande bestämmanderätt på grund av sitt innehav. I fråga om åtgärder i strid med förbudet gäller vad som föreskrivs i 37 §.

På begäran av gäldenären skall utmätningsmannen besluta om någon åtgärd strider mot 1 mom.

Bestämmelser om förfogandeförbud i dödsbon finns i 78 §.

39 §

Utmätningsmannens tillstånd

Utmätningsmannen kan ge gäldenären tillstånd att byta ut utmätt egendom mot annan egendom eller att vidta någon annan motsvarande åtgärd som avses i 37 §. Tillståndet förutsätter att åtgärden är ändamålsenlig och inte uppenbart äventyrar betalningen till borgenärerna. Om egendomen byts ut, gäller utmätningen den ersättande egendomen och en eventuell prisskillnad.

40 §

Försäljning av varulager

Om ett varulager har utmätts, kan utmätningsmannen ge gäldenären tillstånd att ur det sälja föremål i den omfattning som den sedvanliga affärsverksamheten förutsätter, om inte betalningen till borgenärerna uppenbart äventyras. Utmätningen omfattar då inkomsterna från försäljningen av lagret i enlighet med 65 § samt det vid respektive tidpunkt återstående lagret.

I fråga om gäldenärens rätt att sälja utmätt egendom bestäms i övrigt i 5 kap. 77 §.

41 §

Nyttjandebegränsning och bärgning av skörd

Har en utmätt lös sak lämnats i gäldenärens besittning får han använda den för sedvanligt ändamål, om inte utmätningsmannen bestämmer annat i utmätningsbeslutet eller senare.

Gäldenären får av en utmätt fastighet använda skog och andra beståndsdelar för husbehov samt bärga skörden, om den mognar före försäljningsdagen. Utmätningen omfattar då de medel som inflyter av försäljningen av skörden i enlighet med 65 §.

Borgenärernas inbördes ställning

42 §

Successiva utmätningar

Utmätt egendom kan utmätas även för en annan sökandes fordran tills partsförhandlingen enligt 5 kap. har hållits eller, om ingen förhandling hålls, tills försäljningen har förrättats. Medel som influiter på annat sätt än av försäljning redovisas till de sökande för vilkas fordringar medlen hade utmätts när de i enlighet med 83 § betalades till utmätningsmannen.

43 §

Utmätning och säkringsåtgärder

Kvarstad eller annan säkringsåtgärd som har verkställts förhindrar inte utmätning. Om en säkringsåtgärd har bestämts för att trygga en utomståendes äganderätt, får egendomen dock säljas först när verkställigheten av beslutet om säkringsåtgärden har återkallats eller förfallit.

44 §

Säkerhetsrätter och särskilda rättigheter

Panträtt eller annan säkerhetsrätt i gäldenärens egendom hindrar inte utmätning av egendomen för en annan fordran. En borgenär som har den utmäta egendomen i sin besittning på grund av panträtt är skyldig att omedelbart ge egendomen till utmätningsmannen. Säkerhetsrätten beaktas vid försäljningen och fördelningen av medlen på det sätt som bestäms i 5 och 6 kap.

Nyttjanderätter eller andra särskilda rättigheter som hänför sig till egendomen hindrar inte utmätning. I 5 kap. finns bestämmelser om beaktande av särskilda rättigheter vid försäljning.

Inkomstbas vid utmätning av lön

45 §

Beräkning av inkomstbasen

Det belopp som skall utmätas beräknas vid utmätning av lön på det sammanlagda beloppet av gäldenärens inkomster och utkomstförmåner (*inkomstbas*). I inkomstbasen ingår gäldenärens samtliga löner och naturaförmåner samt utmätningsbara och icke-utmättningsbara pensioner och andra utkomstförmåner som betalas i stället för lön. Av en enskild utmätningsbar inkomst eller förmån får då utmätas ett större belopp än det regelmässiga beloppet. Till inkomstbasen hör inte understöd, ersättningar eller andra tillgångar som avses i 19 §.

Från inkomstbasen avdras förskottsinnehållning av skatt samt den arbetspensionsavgift och arbetslöshetsförsäkringspremie som gäldenären skall betala. Sådan skatt på inkomst som inte uppbärs genom förskottsinnehållning och som gäldenären har betalat eller som debiterats honom skall beaktas på motsvarande sätt.

46 §

Naturaförmåner

Naturaförmånernas värde bestäms enligt gängse pris på orten.

Om naturaförmånernas andel av lönen uppenbart i syfte att undvika utsökning är så stor att det regelmässiga beloppet inte kan utmätas av penninglönen, får utmätningsmannen meddela arbetsgivaren betalningsförbud på samma sätt som om ett tillräckligt stort belopp av lönen

utbetalades i pengar, om inte gäldenären kan visa att naturaförmånerna behövs för att trygga hans eller hennes egen och familjens försörjning eller att de annars är uppenbart motiverade. Som naturaförmån betraktas också nyttjanderätt till egendom som arbetsgivaren har upplåtit till gäldenären i verkligheten utan vederlag, om egendomen huvudsakligen är avsedd för gäldenärens privata bruk.

Innan ett beslut enligt 2 mom. fattas skall utmätningsmannen höra gäldenären och arbetsgivaren samt vid behov sökanden.

47 §

Uppskattning av lön

Om gäldenären i ett företag som tillhör en utomstående i uppenbar avsikt att undvika utmätning arbetar utan lön eller mot en ersättning som är klart mindre än vad som på orten allmänt betalas för sådant arbete, får utmätningsmannen fastställa det skäligen beloppet av gäldenärens arbetslön. Utmätningen verkställs på detta belopp såsom på lön. Lönen får uppskattas, om det är sannolikt att sökandens fordran inte annars kan indrivas hos gäldenären inom skälig tid.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller också ett företag som tillhör enbart gäldenären, om det är uppenbart att syftet med förfarandet är att undvika utmätning. Lönen får dock inte uppskattas, om vinstutdelning eller någon annan motsvarande förmån kan utmätas till ett belopp som motsvarar skälig lön.

Innan lönen uppskattas skall utmätningsmannen höra gäldenären och arbetsgivaren samt vid behov sökanden.

Belopp som skall utmätas av lön

48 §

Skyddat belopp

Vid utmätning av lön som betalas ut vid regelbundet återkommande tillfällen är gäldenärens skyddade belopp för gäldenärens egen del 19,90 euro och för make samt för egna och makens barn som han eller hon försörjer 7,15 euro per dag fram till nästa löneutbetalningsdag. Det skyddade beloppet beräknas för 30 dagar per månad.

Med make avses i 1 mom. äkta make och den som bor med gäldenären under äktenskapsliknande förhållanden. Gäldenären anses försörja en person vars inkomst inte överstiger det skyddade beloppet för gäldenären själv, och ett sådant barn, oberoende av om även den andra maken bidrar till försörjningen av barnet. Underhållsbidrag som gäldenären betalar kan beaktas på det sätt som bestäms i 51–53 §.

Det skyddade beloppet justeras årligen genom förordning av justitieministeriet enligt vad som bestäms i lagen om folkpensionsindex (456/2001).

49 §

Lön som betalas ut vid regelbundet återkommande tillfällen

Av inkomstbasen enligt 45–47 § skall från utmätning undantas

1) gäldenärens skyddade belopp ökat med en tredjedel av det överskjutande lönebeloppet (*inkomstgränsutmätning*),

2) två tredjedelar av lönen, om lönen är större än två gånger gäldenärens skyddade belopp,

3) ett belopp som är mindre än det belopp som avses i 2 punkten, dock minst hälften av lönen, om lönen är större än fyra gånger gäldenärens skyddade belopp.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om en på lönebeloppet baserad progressiv skala enligt vilken utmätning verkställs i de fall som avses i 1 mom. 3 punkten.

Utmätningens beloppet beräknas enligt 1 och 2 mom. (*regelmässigt belopp*).

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller även ett till gäldenären redan utbetalt lönebelopp, till den del någon del av betalningsperioden återstår.

50 §

Lön som inte betalas ut vid regelbundet återkommande tillfällen

Av annan lön än sådan som betalas ut vid regelbundet återkommande tillfällen undantas två tredjedelar av varje lönepost från utmätningen. Om gäldenärens lön under året sannolikt i genomsnitt uppgår till det belopp som avses i 49 § 1 mom. 3 punkten, förrättas utmätningen enligt punkten i fråga. Gäldenären skall i detta fall höras.

51 §

Väsentligt nedsatt betalningsförmåga

Om gäldenärens betalningsförmåga är väsentligt nedsatt på grund av sjukdom, arbetslöshet, underhållsbidrag som gäldenären betalar eller någon annan särskild orsak, utmäts av lönen tills vidare eller under en viss tid ett mindre belopp än det regelmässiga beloppet.

Har gäldenären före utmätningen länge varit arbetslös kan utmätningen av lönen skjutas upp, om inte betalningen till sökanden väsentligt äventyras. Uppskov kan beviljas i högst fyra månader räknat från det att anställningsförhållandet inleddes.

52 §

Grunderna för fria månader

Efter att utmätningen av lön har pågått oavbrutet eller nästan oavbrutet i ett års tid, skall utmätningen avbrytas för en viss tid (*fria månader*), om

1) utmätningen har förrättats som inkomstgränsutmätning i enlighet med 49 § 1 mom. 1 punkten,

2) gäldenärens nödvändiga boendekostnader eller andra levnadskostnader är höga i förhållande till det belopp som återstår efter utmätningen, eller

3) det finns någon särskild orsak till avbrott.

53 §

Antalet fria månader

Gäldenären skall vid inkomstgränsutmätning ges två fria månader per år. På övriga grunder beviljas på gäldenärens begäran sammanlagt högst tre fria månader per år. Med sökandens samtycke kan ges högst sex fria månader per år utan att ansökan förfaller.

Gäldenären har rätt till fria månader oberoende av om utmätningens belopp har begränsats i enlighet med 51 § 1 mom. På samma grund kan dock inte både beviljas fria månader och utmätningens belopp begränsas.

Utmätningen av annan lön än sådan som betalas ut vid regelbundet återkommande tillfällen avbryts på motsvarande sätt med iakttagande i tillämpliga delar av vad som bestäms i denna paragraf.

54 §

Underhållsbidrag

Om indrivningen gäller ett sådant underhållsbidrag för barn eller motsvarande skadestånd som förfaller fortlöpande (*löpande underhållsbidrag*), får ett större belopp än det regelmässiga beloppet utmätas, om det är nödvändigt för betalning av det underhållsbidragsbelopp som motsvarar lönebetalningsperioden. Om indrivningen utöver det löpande underhållsbidraget gäller tidigare förfallna underhållsbidrag eller andra fordringar, får det regelmässiga beloppet överskridas med högst det underhållsbidragsbelopp som motsvarar lönebetalningsperioden. Gäldenären skall dock alltid få behålla minst en tredjedel av lönen, och det skyddade beloppet får inte utmätas. Av annan lön än sådan som betalas ut vid regelbundet återkommande tillfällen skall minst en tredjedel av varje lönepost undantas från utmätningen.

Om utmätning av lön verkställs för indrivning av ett löpande eller förfallet underhållsbidrag eller för indrivning av ett underhållsbidrag och en annan fordran, kan gäldenären ges fria månader eller uppskov enligt 51 § 2 mom. endast av vägande skäl.

55 §

Patent och upphovsrätt

Av en ersättning som betalas till en fysisk person för överlåtelse eller utnyttjande av rätt till patent, upphovsrätt och andra motsvarande rättigheter undantas två tredjedelar av varje post från utmätningen, om inte något annat föreskrivs.

Förfarandet vid utmätning av lön

56 §

Betalningsförbud

I ett betalningsförbud som utfärdas vid utmätning av lön bestäms hur utmätningens beloppet skall beräknas, och mottagaren av betalningsförbudet åläggs att betala beloppet till utmätningssmannen. I betalningsförbudet anges beloppet av andra inkomster och förmåner som påverkar inkomstbasen, gäldenärens skyddade belopp samt andra behövliga uppgifter.

Med anledning av utmätningar av lön som har förrättats vid olika tidpunkter utfärdas ett enda betalningsförbud.

Mottagaren av betalningsförbudet skall på utmätningssmannens begäran uppge sin delgivningsadress enligt 3 kap. 38 §.

57 §

Giltighetstid för och ändring av betalningsförbud

Ett betalningsförbud gäller en viss tid eller tills vidare, till dess utmätningssmannen skriftligen meddelar lönebetalaren att betalningsförbudet har upphört. Förändras de omständigheter som ligger till grund för betalningsförbudet, skall utmätningssmannen ändra förbudet genom ett nytt betalningsförbud.

Betalningsförbudet gäller i de fall som avses i 47 § tills det för utmätningssmannen visas att förutsättningar för fortsatt indrivning enligt förbudet inte längre finns på grund av att omständigheterna har förändrats.

Utmätningen och betalningsförbudet är för indrivning av löpande underhållsbidrag i kraft tills gäldenären har betalat de förfallna posterna samt därtill i förskott underhållsbidragsbeloppet för den följande månaden och gör troligt att han eller hon i framtiden kommer att uppfylla sin underhållsskyldighet.

58 §

Lönebetalarens skyldigheter

Lönebetalaren skall varje betalningsperiod genast och utan särskild ersättning verkställa innehållning av lönen enligt betalningsförbudet och betala beloppet till utmätningssmannen. Från beloppet får avdras avgiften för inbetalning på konto. Bestämmelser om indrivning av ett obetalt belopp hos lönebetalaren finns i 68 § 1 mom. Genom förordning av statsrådet kan vid behov bestämmas om den tid inom vilken innehållningen av lönen skall förrättas och beloppet betalas till utmätningssmannen.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också lön som fastställts enligt 46 § 2 mom. och 47 §.

Utmätningssmannen skall på begäran, eller om han märker att situationen kräver det, ge lönebetalaren råd om iakttagandet av betalningsförbudet.

Betalningsplan och betalningsavtal

59 §

Betalningsplan

Utmätningssmannen kan i stället för utmätning av lön fastställa en skriftlig betalningsplan för gäldenären, om gäldenären gör det troligt att han eller hon planenligt till utmätningssmannen betalar det regelmässiga beloppet eller ett belopp enligt 51–54 §. Utmätningssmannen skall minst en gång om året av gäldenären begära en utredning om de inkomster och förmåner som ingår i inkomstbasen.

Om gäldenären utan godtagbar anledning underlåter att iaktta betalningsplanen eller att ge en utredning och underlåtelsen inte kan anses vara obetydlig, kan utmätningssmannen besluta att betalningsplanen förfaller och omedelbart utmäta lönen.

60 §

Betalningsavtal parterna emellan

Utmätningssmannen kan förrätta utmätning av lön på basis av ett skriftligt avtal mellan gäldenären och sökanden (*betalningsavtal*), om avtalet kan fullgöras i utsökningsförfarandet och det inte kan anses oskäligt. Utmätningssmannen kan i stället för utmätning av lön ge gäldenären tillstånd att erlagga betalningar enligt avtalet till utmätningssmannen.

I betalningsavtalet kan parterna avtala om utmätningssbeloppet, begränsa beloppet av sökandens fordran eller utmätningstiden eller avtala hur medlen skall avräknas på sökandens fordran eller på fordrans delar. Gäldenären skall dock få behålla det skyddade belopp som avses i 48 §.

61 §

Iakttagande av betalningsavtal

Om lön utmäts för en annan fordran efter det att ett betalningsavtal har ingåtts, iakttagas betalningsavtalet inte under den tid som fordran drivs in.

Utmätningssmannen kan på begäran av den ena avtalsparten besluta att avtalet inte längre skall iakttagas, om

- 1) den andra parten väsentligt har underlåtit att iaktta avtalet utan godtagbar anledning,
- 2) lönen i enlighet med 1 mom. har utmätts för en annan fordran och det därför inte längre är motiverat att iaktta avtalet, eller
- 3) det finns någon annan grundad anledning.

62 §

Säkerställande av betalningsplan eller betalningsavtal

Utmätningssmannen kan vid behov förrätta en säkerhetsutmätning för säkerställande av en betalningsplan, och på sökandens begäran även för säkerställande av ett betalningsavtal, i det fall att lönen inte utmäts.

De medel som gäldenären har betalat på basis av en betalningsplan eller ett betalningsavtal anses vara utmätta genast när de har betalats till utmätningssmannen i enlighet med 83 §.

63 §

Uppskov med försäljning

Försäljningen av en utmätt fastighet eller utmätt lös egendom kan skjutas upp, om gäldenären gör det troligt att han inom skälig tid betalar sökandens fordran till utmätningsmannen enligt en betalningsplan eller ett betalningsavtal. Utmätningen är då i kraft som en säkerhetsutmätning.

Utmätning av näringsinkomst

64 §

Periodisk näringsinkomst för fysiska personer

Är gäldenären en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, skall fem sjättedelar av hans eller hennes periodiska näringsinkomst undantas från utmätningen. Gäldenären kan få behålla

- 1) mer än fem sjättedelar, om gäldenären därmed kan fortsätta med näringsverksamheten eller om gäldenärens betalningsförmåga väsentligt har nedsatts av någon särskild orsak, eller
- 2) mindre än fem sjättedelar, om det kan anses skäligt med beaktande av gäldenärens förmögenhetsställning eller om gäldenären väsentligt har försummat betalningsskyldigheter i samband med näringsverksamheten.

Dessutom iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs om skyddat belopp, förfarande samt betalningsplan och betalningsavtal vid utmätning av lön.

Stöd som en fysisk person får av ett offentligt samfund för sin näringsverksamhet utmäts i enlighet med 1 mom. Bestämmelser om förbud mot utmätning av vissa medel som beviljats för ett särskilt ändamål finns i 19 § 1 mom. 6 punkten.

65 §

Annan näringsinkomst

När annan näringsinkomst än periodisk näringsinkomst utmäts hos en fysisk person eller när näringsinkomst utmäts hos en sammanslutning, får utmätningsbeloppet begränsas, om gäldenären därmed kan fortsätta med närings- eller affärsverksamheten och förfarandet inte kan anses stå väsentligt i strid med sökandens intresse. Dessutom iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 59–63 § och, om inkomsten är periodisk, vad som föreskrivs om förfarandet vid utmätning av lön. Det som i denna paragraf föreskrivs om begränsning av utmätningsbeloppet tillämpas även vid utmätning av sådant stöd för affärsverksamhet som en sammanslutning får av ett offentligt samfund.

66 §

Samordning av näringsinkomst och löneinkomst

Har en fysisk person utöver näringsinkomst också löneinkomst, iakttas bestämmelserna om utmätning av lön eller utmätning av näringsinkomst beroende på vilkendera inkomsten som i genomsnitt är större. Lönens andel beaktas vid utmätning av näringsinkomsten med

iakttagande i tillämpliga delar av vad som bestäms i 64 och 65 §. Näringsinkomstens andel beaktas vid utmätning av lönen med iakttagande i tillämpliga delar av vad som bestäms i 45 § 1 mom.

Fordringar och vissa andra rättigheter

67 §

Betalningsuppsmaning och försäljning av fordran

Utmätningssmannen får ge den som meddelats betalningsförbud en uppsmaning att betala en förfallen utmätt fordran, utom i det fall att fordran är tvistig eller oklar.

En utmätt fordran får säljas, om detta är motiverat för att fordran förfaller sent eller av någon annan orsak.

Om en fordran som inte säljs är pantsatt eller objekt för företagsinteckning, iaktas i fråga om utredande av anspråken och förmånsrätten i tillämpliga delar bestämmelserna i 5 kap. om auktion på lös egendom.

68 §

Indrivning hos den som meddelats betalningsförbud

Om den som meddelats betalningsförbud inte iakttar ett bevisligen delgivet betalningsförbud som gäller lön eller periodisk näringsinkomst, får utmätningssmannen hos den som meddelats förbudet utmäta det belopp som inte har betalats till utmätningssmannen. För utmätning förutsätts att betalningsskyldigheten för den som meddelats betalningsförbudet är klar.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller även andra fordringar för vilka gäldenären har en utsökningsgrund eller vilkas riktighet den som meddelats betalningsförbudet inte bestrider. Sökanden har rätt att väcka talan mot den som meddelats betalningsförbudet för att fastställa fordrans riktighet.

Den som meddelats betalningsförbud skall höras innan beslutet om hans betalningsskyldighet fattas, och beslutet skall delges honom på det sätt som föreskrivs i 3 kap. 40 och 41 §.

69 §

Rätt till inkomst eller förmån

En utmätt rätt att på grundval av avtal få inkomst eller förmån av någon annan under en obestämd tid får inte säljas, utan utmätningssmannen uppbär inkomsten eller förmånen i fråga. Om inkomsten eller förmånen behövs för att trygga uppehållet för gäldenären och de familjemedlemmar som han eller hon försörjer, skall gäldenären få förfoga över ett skäligt belopp av den.

70 §

Liv- och pensionsförsäkring

Utmätningen av en rättighet som grundar sig på ett liv- eller pensionsförsäkringsavtal avser en eventuell försäkringsersättning och försäkringens återköpsvärde. Ett betalningsförbud som gäller utmätningen är i kraft tre år i sänder. Utmätningen hindrar inte gäldenären från att ta ett fribrev enligt 13 § i lagen om försäkringsavtal (543/1994).

I fråga om försäkringspremiers återgång till utsökning gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 56 § i lagen om försäkringsavtal.

Samägande

71 §

Utmätning av andel

Gäldenärens andel i en fastighet eller lös egendom som ägs i kvotdelar kan utmätas. De övriga samägarna skall underrättas om utmätningen.

I fråga om utmätning av samägd egendom som inte ägs i kvotdelar föreskrivs särskilt.

72 §

Avskiljande av andel

Utmätningssmannen avskiljer den utmätta andel av egendomen som tillhör gäldenären. Om andelen inte kan avskiljas i utsökningsförfarande, får utmätningssmannen ansöka om klyvning av lägenheten eller inleda något annat förfarande för att skifta egendomen enligt vad som föreskrivs särskilt. Kostnaderna för skiftet tas ur gäldenärens andel.

Om andelen inte kan avskiljas eller egendomen inte kan skiftas, eller om detta skulle medföra höga kostnader i förhållande till egendomens värde eller avsevärt sänka egendomens värde, får utmätningssmannen sälja gäldenärens andel.

73 §

Utmätning av samägt föremål

En fastighet eller en lös sak som ägs i kvotdelar får utmätas även om den inte svarar för sökandens fordran, om

- 1) det av försäljningen sannolikt för gäldenärens del inflyter betydligt mer än det skulle inflyta av en försäljning av gäldenärens andel,
- 2) sökandens fordran sannolikt inte skulle inflyta av en försäljning av gäldenärens andel, och
- 3) utmätningens betydelse inte står i uppenbart missförhållande till den olägenhet den medför.

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. får en samägd fastighet eller en samägd lös sak utmätas om alla samägare samtycker därtill. En samägd fastighet får inte utmätas om ett avtal om delning av besittningen har inskrivits.

Bestämmelser om försäljning av samägda föremål finns i 5 kap. 81–83 §.

74 §

Rättigheter som grundar sig på värdepapper

Vad som föreskrivs i 73 § gäller i tillämpliga delar även på värdepapper grundade gemensamma rättigheter enligt 1 § 2 mom. i lagen om vissa samäganderättsförhållanden (180/1958).

75 §

Hörande och samägares ställning

Innan åtgärder enligt 72 eller 73 § vidtas skall utmätningsmannen höra gäldenären och övriga samägare.

När egendom som ägs i kvotdelar utmäts gäller för övriga samägare i tillämpliga delar vad som föreskrivs om gäldenären i detta kapitel och i 5 kap.

Dödsbo

76 §

En avliden persons skulder

Har utmätning förrättats för en avliden persons skulder får egendomen inte säljas förrän en månad har förflutit från bouppteckningen eller från utgången av tiden för bouppteckning eller, om egendomen har överlåtits till förvaltning av en boutredningsman, förrän det beträffande betalningen av skulderna finns ett sådant avtal eller ett sådant beslut av boutredningsmannen som avses i 19 kap. 12 a § i ärvdabalken (40/1965). Egendomen får dock säljas, om

- 1) sökanden har panträtt i den utmäta egendomen,
- 2) dödsboets förvaltning samtycker till försäljningen, eller om
- 3) egendomen snabbt sjunker i värde eller skötselkostnaderna för egendomen är höga.

Bestämmelser om redovisning av de influtna medlen finns i 6 kap. 16 § 1 mom.

77 §

Utmätning av andel i dödsbo

En delägars andel i ett dödsbo får utmätas för delägars skulder. Dödsboet meddelas då ett skriftligt betalningsförbud, i vilket dödsboets delägare och förvaltning förbjuds att till någon annan än utmätningsmannen överlåta egendom som vid arvskiftet tillfaller gäldenären.

78 §

Förfogandeförbud i dödsbon

Efter att dödsboet har fått del av ett betalningsförbud får egendom ur dödsboet inte överlåtas och andra förfogandeåtgärder i boet inte vidtas utan tillstånd av utmätningsmannen. I fråga

om åtgärder i strid med förbudet gäller vad som föreskrivs i 37 §. Utmätningsmannen skall ge ett tillstånd enligt ovan, om åtgärden inte äventyrar betalningen till sökanden. Tillstånd av utmätningsmannen behövs inte för boutredningsåtgärder. Bestämmelser om tillstånd av utmätningsmannen till arvskifte enligt avtal finns i 23 kap. 3 § 2 mom. i ärvdabalken.

79 §

Åtgärder efter utmätningen

En utmätt andel i ett dödsbo får inte säljas. Betalning tas ur den egendom som tillfaller gäldenären vid arvskiftet. Är gäldenären ensam arvinge tas betalningen ur dödsboets tillgångar efter slutförd boutredning. De medel som avses ovan anses vara omedelbart utmäta. Den egendom som tillfallit gäldenären får säljas först när skiftet har vunnit laga kraft eller annars är slutgiltigt.

Utmätningsmannen får vid behov ansöka om tillsättande av en boutredningsman och en skiftesman. Bestämmelser om redovisning av de influtna medlen finns i 6 kap. 16 § 2 mom. Bestämmelser om sökandens rätt att klandra arvskiftet finns i 23 kap. 10 § 3 mom. i ärvdabalken.

80 §

Legat

Rättigheter som tillfaller gäldenären som legat kan utmätas. Betalningsförbud meddelas den som skall utge legatet. I övrigt iakttas i tillämpliga delar vad som bestäms om utmätning av andel i dödsbo.

81 §

Arvsavsägelse

Gäldenärens rätt till arv eller testamente får inte utmätas, om gäldenären visar att han eller hon

- 1) under arvlåtarens livstid har av sagt sig sin rätt till arv i enlighet med ärvdabalken,
- 2) efter arvlåtarens död har delgett dödsboet ett skriftligt meddelande om avsägelse på det sätt som bestäms i 57 § 2 mom. i förvaltningslagen, eller
- 3) efter arvlåtarens död till magistraten på sin hemort har lämnat ett meddelande om avsägelse för deponering.

Efter det att beslut om utmätning har fattats, kan gäldenären inte på ett för sökanden bindande sätt avsäga sig sin rätt till arvet.

Gäldenären skall utan dröjsmål underrätta dödsboets delägare och förvaltning om att ett meddelande om avsägelse har deponerats.

82 §

Rätt att få information och att närvara

Om utmätning har förrättats för den avlidnes skulder eller om gäldenärens andel i ett dödsbo har utmätts, är boets delägare och förvaltning skyldiga att på förfrågan ge utmätningssmannen information och att uppvisa de handlingar som gäller bouppteckningen, bouppteckningen och boets ekonomiska ställning.

Utmätningssmannen och sökanden har rätt att närvara vid arvskiftet. Utmätningssmannen skall underrätta sökanden om skiftet.

Kompletterande bestämmelser

83 §

Betalningstidpunkt

Betalning till utmätningssmannen anses ha skett den dag då pengarna har betalats in på ett konto i en sammanslutning som sköter statens betalningsrörelse eller då gireringen har debiterats betalarens konto. En betalning med postanvisning anses ha skett den dag då postanvisningen har postats.

Kontantbetalning anses ha skett när pengarna har betalats till den ansvarige utmätningssmannen eller någon annan lokal utsködningsmyndighet.

5 kap

Försäljning

Allmänna bestämmelser

1 §

Försäljningssätt

Utmätt egendom säljs i den ordning som bestäms i detta kapitel på offentlig auktion som förrättas av utmätningssmannen (*auktion*) eller på annat sätt, såsom enligt uppdrag eller i minut (*försäljning under hand*).

Vad som i annan lag föreskrivs om exekutiv auktion gäller i tillämpliga delar även försäljning under hand.

2 §

Val av försäljningssätt

Utmätningssmannen skall vid försäljningen eftersträva ett bra resultat. Vid valet av försäljningssätt skall beaktas det pris som kan erhållas, försäljningskostnaderna och den tid som åtgår till försäljningen. Bestämmelser om förutsättningarna för försäljning under hand finns i 75–79 §.

Om det försäljningssätt som används är tillåtet enligt denna lag, kan försäljningen upphävas på grund av valet av försäljningssätt endast om försäljningen avsåg en fastighet eller värdefull lös egendom och det görs sannolikt att ett annat försäljningssätt skulle ha inbringat ett betydligt högre pris.

Allmänna auktionsvillkor

3 §

Äganderätt

Köparen får äganderätt till den på auktion sålda egendomen och rätt att råda över egendomen när köpesumman har betalats eller, om ett köpebrev enligt 84 § 1 mom. skall upprättas över försäljningen, när han får köpebrevet.

4 §

Besittning och användning

Köparen får ta egendomen i sin besittning när köpesumman är betald. Om ett köpebrev enligt 84 § 1 mom. skall upprättas över försäljningen, får köparen inte förrän han har fått köpebrevet använda egendomen på ett sätt som sänker dess värde.

Utmätningsmannen förvarar egendomen tills köparen får ta den i besittning. Om köparen därefter inte inom skälig tid hämtar egendomen och betalar förvaringskostnaderna får utmätningsmannen sälja egendomen för köparens räkning.

Köparen har rätt att kontrollera egendomens skick innan han tar den i besittning.

5 §

Handräckning till köparen

Utmätningsmannen skall på begäran ge köparen behövlig handräckning med att få egendomen i sin besittning.

Om gäldenären använder de sålda lokaliteterna efter det att köparen har betalat köpesumman, skall utmätningsmannen på köparens begäran verkställa vräkning. I fråga om vräkning iakttas i tillämpliga delar 7 kap. 1–8 §. Flyttningsdagen får skjutas upp av vägande skäl, om gäldenären har begärt det före auktionen. Spekulanterna skall underrättas om hur för flyttningsdagen fastställs.

Köparen kan ges handräckning utan hinder av överklagande eller verkställighetstvist, om inte detta särskilt har förbjudits i domstolens förordnande om avbrott.

6 §

Fordringar och rättigheter för vilka köparen skall ansvara

Köparen eller den sålda egendomen ansvarar inte för andra fordringar och rättigheter än dem för vilka köparen enligt avtal har övertagit ansvaret eller dem som har uppgetts förbli i kraft eller övergå på köparens ansvar vid försäljningen.

Ett hyres- eller arrendeavtal som inte har vidmakthållits vid försäljningen skall sägas upp eller hävas på särskilt föreskrivet sätt, om köparen vill bli befriad från avtalet. Köparen har rätt att få handräckning enligt 5 § 2 mom., om uppsägningen eller hävningen av avtalet har meddelats bevisligen.

7 §

Meddelande om vissa fordringar

Utmätningssmannen ska före försäljningen underrätta spekulanterna om eventuella betalningsförsummelser enligt 3 kap. 7 § och eventuella poster enligt 8 kap. 7 § i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009). (22.12.2009/1614)

Spekulanterna skall också underrättas om det klarlagda beloppet av sådana obetalda fordringar och avgifter som måste betalas för att el eller motsvarande service skall levereras till försäljningsobjektet.

8 §

Invändning om bättre rätt

Mot köparen kan inte framställas en invändning om bättre rätt till den sålda egendomen efter det att äganderätten har övergått i enlighet med 3 §, utom om köparen kände till den utomstående äganderätt. Egendomen skall dock återlämnas till ägaren i de fall som avses i 11 § i förordningen om införande av strafflagen (39/1889).

Bestämmelser om avbrytande av redovisningen finns i 6 kap. 15 §.

9 §

Statens ersättningsansvar

Om en borgenär, någon annan rättsinnehavare, den rätte ägaren eller en köpare har förlorat sin rätt eller lidit skada till följd av 6 §, 7 § 1 mom. eller 8 §, har han rätt till skadestånd av statens medel.

Rätt till ersättning föreligger dock inte om personen i fråga har försummat att

- 1) för utmätningssmannen framställa invändning om bättre rätt utan dröjsmål efter det att han fått veta om den utmätning som kränker hans rätt, eller
- 2) bevaka sin rätt vid partsförhandlingen.

Ersättningen fastställs oberoende av utmätningssmannens vållande, med iakttagande av vad som föreskrivs i skadeståndslagen (412/1974). Staten har rätt att enligt vad som föreskrivs i skadeståndslagen få det utbetalda beloppet av den som orsakat skadan.

10 §

Gäldenärens skyldighet att ge information

Gäldenären är skyldig att på förfrågan underrätta utmätningsmannen om nyttjanderätter och andra rättigheter samt fordringar och framställda invändningar om bättre rätt som hänför sig till egendom som skall säljas samt lämna uppgifter om sådana egenskaper hos egendomen och omständigheter som påverkar dess användning som med beaktande av egendomens art kan anses väsentliga.

11 §

Fel i försäljningsobjektet

Den utmätta egendomen säljs i befintligt skick. En fastighet eller värdefull lös egendom som har sålts skall dock anses felaktig, om

- 1) egendomen väsentligt avviker från den information som utmätningsmannen i annonsen eller annars före försäljningen har gett om de väsentliga egenskaperna hos egendomen eller om något väsentligt förhållande som påverkar dess användning, och den felaktiga informationen kan antas ha inverkat på köpet,
- 2) utmätningsmannen har underlåtit att ge information om de väsentliga egenskaperna hos egendomen eller om något väsentligt förhållande som påverkar dess användning, och detta kan antas ha inverkat på köpet, eller
- 3) egendomen är i betydligt sämre skick än vad köparen med hänsyn till omständigheterna med fog har haft anledning att förutsätta.

Bestämmelser om rättande av felaktig information finns i 19 §.

12 §

Prisavdrag och hävning av köp

Köparen får på grund av ett sådant fel som avses i 11 § yrka på prisavdrag eller hävning av köpet genom att anföra besvär över försäljningen i enlighet med 11 kap. Köpet kan hävas på grund av felet, om det för köparens del vore oskäligt att vidmakthålla köpet. Frågan om felet kan föras till domstol för att avgöras som en verkställighetstvist i enlighet med 10 kap.

Bestämmelser om avbrytande av redovisningen finns i 6 kap. 15 §.

13 §

Beståndsdelar och tillbehör

Sådana delar av ett föremål som med stöd av 4 kap. 18 § har utmätts separat, skall säljas separat. Beståndsdelar och tillbehör till en fastighet får säljas separat enligt vad som bestäms i 65 § i detta kapitel.

Om utsökningsbesvär eller en verkställighetstvist gäller ett föremål som kan höra till försäljningsobjektet som en beståndsdel eller ett tillbehör, får utmätningsmannen sälja objektet till övriga delar, om den tvistiga delen endast är av ringa betydelse.

14 §

Avkastning

Hyra och annan avkastning av såld egendom som förfaller efter försäljningsdagen tillhör köparen. Köparen kan uppbära avkastningen mot säkerhet tills han får ta egendomen i sin besittning, eller be utmätningsmannen uppbära avkastningen för sin räkning.

Skörd som har bärgats före försäljningen säljs tillsammans med fastigheten eller separat. Skörd som har bärgats före utmätningen får säljas tillsammans med fastigheten, om inte förfarandet avsevärt kränker någon annan borgenärs rätt till betalning.

Gemensamma bestämmelser om auktion

15 §

Utredande av värde och sättande i skick av ett föremål

Om en fastighet eller värdefull lös egendom skall säljas, skall utmätningsmannen före försäljningen kontrollera egendomens skick. Om möjligt skall även egendomens gängse värde utredas. Vid behov får en sakkunnig anlitas. Den som har egendomen i sin besittning är skyldig att tillåta kontrollen och värderingen.

Utmätningsmannen får utan parternas medgivande låta sätta i skick egendom som skall säljas, om detta kan ske till ringa kostnad och innebär bara ett litet dröjsmål.

16 §

Annonseringssätt

En annons om auktionen skall publiceras i en eller flera tidningar med allmän spridning på orten. Därtill kan en annons vid behov publiceras i en rikstidning, i en annan publikation eller på datanätet. Om det finns tvingande skäl får man i stället för att publicera en annons meddela om försäljningen på något annat tillräckligt effektivt sätt.

Gäldenären och eventuella samägare skall dessutom separat underrättas om auktionen.

Inställs auktionen, skall ett meddelande om detta utan dröjsmål publiceras på samma sätt som auktionsannonsen, om det är möjligt.

17 §

Annonseringstid

Annonsen skall publiceras en vecka före auktionen, om inte en längre eller kortare tid är motiverad. En ytterligare annons kan vid behov publiceras. Om det i ärendet ordnas en partsförhandling, publiceras annonsen efter den.

18 §

Annonsens innehåll

I annonsen skall ges en tillräckligt noggrann beskrivning av försäljningsobjektet och nämnas att egendomen är utmätt. Uppgifter om parterna publiceras inte. Närmare bestämmelser om annonsens innehåll utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

19 §

Fel i annonseringen

Om annonsen inte har publicerats på det sätt som bestäms i 16 och 17 § och felet kan antas påverka försäljningsresultatet eller annars ha betydelse, skall utmätningsmannen sörja för att en ny annons publiceras. Detsamma gäller en annons som innehåller felaktig eller bristfällig information på det sätt som avses i 11 §.

Felet anses ha blivit korrigerat, om de felaktiga uppgifterna har rättats eller de saknade uppgifterna har meddelats i en ny annons eller vid auktionens början.

Auktionen kan hävas om felet i annonseringen väsentligt kan ha påverkat försäljningsresultatet. Bestämmelser om verkningarna av fel i fråga om annonsens innehåll finns i 12 §.

20 §

Försäljningsprospekt och förevisning av egendomen

Över fastigheter och värdefull lös egendom skall sammanställas ett prospekt av vilket framgår alla relevanta uppgifter som påverkar försäljningsvärdet samt försäljningsvillkoren. Till prospektet skall fogas de allmänna auktionsvillkoren.

En förevisning av egendomen skall ordnas före försäljningen, om det inte är onödigt. Den som i sin besittning har egendom som skall säljas är skyldig att tillåta förevisningen.

21 §

Information till spekulanterna

Vid auktionens början skall utmätningsmannen beskriva försäljningsobjektet. Värdefulla beståndsdelar och tillbehör skall nämnas separat. Därtill skall uppges

- 1) behövliga ärendehanteringsuppgifter,
- 2) budgivningssättet,
- 3) försäljningsordningen,
- 4) eventuellt lägsta godtagbara bud,
- 5) eventuella skyldigheter och bindande rättigheter som övergår på köparens ansvar,

6) i 7 § nämnda fordringar,

7) betalningstid och övriga betalningsvillkor,

8) annan behövlig information.

De allmänna auktionsvillkoren och försäljningsprospektet skall finnas framlagda och vara tillgängliga för spekulanterna.

22 §

Budgivning

Budgivningen vid en auktion sker genom bud och överbud. Utmätningssmannen kan tillåta överbud per telefon eller elektroniskt eller ordna budgivning samtidigt på flera orter.

Utmätningssmannen får före auktionen inbegära skriftliga bud. De beaktas vid auktionen som överbud och de är bindande för den som framställt dem tills den första auktionen har förrättats. I fråga om handpenning gäller vad som bestäms i 24 §.

23 §

Minimipris

Utmätningssmannen får inte godkänna det högsta budet vid auktion på en fastighet eller värdefull lös egendom, om han bedömer att budet klart understiger gängse pris för egendomen på orten.

Det högsta budet får inte godkännas, om det understiger föremålets ädelmetallvärde eller något annat motsvarande dagsvärde för annan egendom. Värdepapper eller värdeandelar får inte på auktion säljas till ett lägre pris än den senaste offentliggjorda köpnoteringen före försäljningsdagen.

Godkänns inte det högsta budet ordnas en ny auktion eller försäljning under hand, utom om sökanden förbjuder detta eller utmätningssmannen bedömer att det med beaktande av de extra kostnaderna inte inflyter mer medel vid en ny försäljning. Om det inte ordnas någon ny försäljning eller om egendomen inte heller den andra gången blir såld, återkallas utmätningen.

24 §

Betalningsvillkor

Utmätningssmannen får vid behov ge köparen en betalningstid på högst sex veckor. Köparen skall genast betala en av utmätningssmannen bestämd andel av köpesumman, som är högst 20 procent av denna (*handpenning*). Utmätningssmannen behöver inte begära handpenning av en köpare som han bedömer vara uppenbart solvent. Som handpenning duger kontanter, motsvarande betalningsmedel och säkerhet.

Köparen skall på köpesumman betala ränta i enlighet med 3 § 2 mom. i räntelagen för betalningstiden från och med auktionsdagen. Efter betalningstiden skall ränta betalas i

enlighet med 4 § 1 mom. i räntelagen tills köpesumman är betald eller en ny auktion har förrättats.

25 §

Köparens ersättningsskyldighet

Om köparen inte betalar köpesumman under betalningstiden förrättas en ny auktion. Om köparen under betalningstiden visar att borgenären har gett honom längre betalningstid eller att han har övertagit ansvaret för fordringar i enlighet med 36 eller 57 §, anses köpesumman i utsökningen ha blivit betald till denna del.

Köparen skall ersätta skillnaden, om det högsta budet vid en ny auktion blir lägre än det högsta budet vid föregående auktion ökat med ränta enligt 24 § 2 mom. Om budet överstiger detta har köparen inte rätt till överskottet. Köparen skall också ersätta kostnaderna för den senare auktionen, om de inte kan tas ur överskottet.

Utmätningssmannen skall uppbära ersättningen ur handpenningen eller ur andra tillgångar hos köparen, om det är möjligt inom skälig tid. I annat fall indrivs ersättningen senare med stöd av utmätningssmannens beslut på ansökan av borgenären.

26 §

Villkorligt förvärv

Om gäldenären enligt avtal har fått egendomen villkorligt, och villkoret är att köpesumman betalas, säljs egendomen utan att villkoret bibehålls. För försäljning av en fastighet utan bibehållande av villkoret förutsätts att säljaren har yrkat betalning vid partsförhandlingen. Bestämmelser om säljarens rätt att få betalning ur köpesumman finns i 34 och 47 §.

I annat fall än vad som avses i 1 mom. säljs egendom som gäldenären har fått villkorligt med bibehållande av villkoret, och köparen svarar i gäldenärens ställe för de skyldigheter som följer av överlåtelsen.

Egendomen säljs utan bibehållande av villkoret, om sökanden har panträtt i egendomen. I stället för försäljning kan säljaren, gäldenären och de borgenärer vilkas rätt berörs avtala att egendomen skall återlämnas till säljaren.

27 §

Avtal om auktionsvillkor och förmånsrätt

Med samtycke av alla vars rätt berörs får utmätningssmannen förfara på annat sätt än vad som föreskrivs om allmänna auktionsvillkor, försäljningsordning, förmånsrätt eller villkoren för auktionen. Avvikelse från de allmänna auktionsvillkoren får dock inte göras till köparens nackdel.

Bestämmelser om avtal om fördelning av de influtna medlen finns i 6 kap. 11 §.

Auktion på lös egendom

28 §

Tillämpningsområde

Vid auktion på annan lös egendom än fartyg tillämpas 29–38 §. Bestämmelser om auktion på fartyg finns i 72–74 §.

29 §

Utredande av anspråk

Innan auktion på lös egendom förrättas skall utmätningsmannen utreda

- 1) i respektive register införda panträtter, inteckningar och företagsinteckningar, om försäljningen avser lös egendom till vilken en inskriven rättighet kan hänföra sig, samt beloppet av en sådan fordran,
- 2) fordrans belopp, om egendomen finns som säkerhet i någons besittning eller om egendomen belastas av en panträtt som inte är inskriven,
- 3) säljarens fordran avseende köpesumman vid villkorlig överlåtelse,
- 4) villkor som skall vidmakthållas vid försäljningen, om egendomen säljs med bibehållande av villkoret.

Om utmätningsmannen bedömer att den återstående intecknade egendomen inte förslår till full säkerhet för en företagsinteckning, skall utmätningsmannen fråga innehavaren av företagsinteckningen om han yrkar på betalning ur köpesumman.

30 §

Meddelande av anspråk

Parterna skall för utmätningsmannen uppge sina fordringar eller övriga anspråk som avses i 29 § inom en av denne utsatt skälig tid.

31 §

Partsförhandling

Om de framställda yrkandena är motstridiga, något anspråk inte har meddelats, någon av inteckningsborgenärerna har förblivit okänd eller om det av någon annan orsak är nödvändigt, skall utmätningsmannen ordna en partsförhandling. Då iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs om partsförhandling vid auktion på fastighet. En kungörelse om partsförhandlingen skall publiceras endast om någon av parterna har förblivit okänd.

32 §

Partsförteckning

Om fordringar eller rättigheter som avses i 29 § skall beaktas vid försäljningen eller om det annars är nödvändigt, skall utmätningsmannen upprätta en partsförteckning, i vilken

antecknas fordringarna i förmånsrättsordning och eventuellt lägsta godtagbara bud. I övrigt iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs om partsförteckning vid auktion på fastighet.

33 §

Förmånsrättsordning

Ur köpesumman för lös egendom betalas först verkställighetskostnaderna samt en eventuell försäljningsavgift och ersättning enligt 17 kap. 7 § i konkurslagen (120/2004). Därefter betalas fordringarna i den förmånsrättsordning som föreskrivs särskilt.

34 §

Lägsta godtagbara bud

Det lägsta godtagbara budet skall vid auktion på lös egendom täcka verkställighetskostnaderna och en eventuell försäljningsavgift samt fordran hos innehavaren av en pant eller retentionsrätt, till det belopp som har förmånsrätt, om denne har rätt att hålla egendomen i sin besittning eller om pantsättningen har skrivits in på ett sätt som motsvarar besittning av egendomen. Detsamma gäller försäljning av en kvotdel som tillhör gäldenären.

Om försäljningen omfattar egendom som avses i 26 § 1 mom. skall säljarens fordran avseende köpesumman bli täckt.

Vad som föreskrivs i 1 eller 2 mom. gäller inte sökandens fordran.

35 §

Ny försäljning

Om det lägsta godtagbara budet inte uppnås, ordnas en ny auktion eller försäljning under hand, utom i det fall att sökanden förbjuder det. I sistnämnda fall eller, om egendomen inte heller blir såld den andra gången, återkallas utmätningen.

36 §

Övertagande av ansvar

Köparen kan med borgenären avtala att köparen från försäljningsdagen övertar ansvaret för kapitalet av pantfordran som ett avdrag från köpesumman. Köparen övertar personligen ansvaret för fordran, om inte personerna i fråga avtalar annat. Gäldenären ansvarar inte längre för en fordran som övergått på köparen.

37 §

Auktionens verkningar

Panträtter och andra rättigheter i såld lös egendom förfaller vid auktionen, om inte egendomen har sålts med bibehållande av rättigheten eller köparen övertar ansvaret för fordran.

38 §

Ändamålsenlig helhet

Lös egendom säljs som separata föremål. En ändamålsenlig helhet får dock säljas tillsammans eller i poster, om inte egendomen belastas av sinsemellan olika säkerhetsrätter.

Är den egendom som säljs värdefull, skall utmätningsmannen höra parterna om försäljningsordningen.

Partsutredning vid auktion på fastighet

39 §

Utredande av anspråk

Utmätningsmannen skall innan en fastighet säljs på auktion utreda

- 1) panträtter och särskilda rättigheter i lagfarts- och inteckningsregistret,
- 2) icke-inskrivna särskilda rättigheter som skall beaktas på grund av besittning,
- 3) om säljaren har en fordran som gäller köpesumman vid villkorlig överlåtelse,
- 4) villkor som skall vidmakthållas vid försäljningen, om egendomen säljs med bibehållande av villkoret.

40 §

Tidpunkten för och kallelsen till partsförhandling

Partsförhandling skall ordnas senast två veckor före auktion på fastighet.

Till partsförhandlingen kallas gäldenären, sökanden och samägarna samt alla kända borgenärer och innehavare av särskilda rättigheter som har panträtt eller någon annan rätt som skall antecknas i partsförteckningen (*parter i partsförhandlingen*).

Kallelse till partsförhandling skall sändas senast fyra veckor före förhandlingen.

41 §

Kallelsens innehåll

I kallelsen skall nämnas

- 1) behövliga ärendehanteringsuppgifter,
- 2) relevanta uppgifter om partsförhandlingen och kungörelsen,
- 3) en uppmaning till rättsinnehavarna att vid partsförhandlingen eller skriftligen före den meddela sina fordringar och andra rättigheter (*bevakning*),

4) en uppmaning att visa upp skuldebrev eller andra fordringsbevis samt pantbrev eller andra handlingar som eventuellt ligger till grund för rättigheten.

I kallelsen skall nämnas följderna av försening enligt 53 § och att anmärkningar eller yrkanden som gäller bevakning, försäljningsvillkor eller försäljningsordning inte beaktas efter partsförhandlingen.

42 §

Kungörelse

En kungörelse om partsförhandlingen skall publiceras i en tidning med allmän spridning på orten senast fyra veckor före förhandlingen.

Kungörelsen skall även senast vid den tidpunkt som anges i 1 mom. publiceras i den officiella tidningen, om alla rättigheter som skall antecknas i partsförteckningen inte har utretts eller kallelse inte har kunnat sändas till alla parter i partsförhandlingen. Bestämmelser om införande av kungörelsen i kungörelsregistret utfärdas genom förordning av statsrådet.

I kungörelsen skall nämnas de relevanta uppgifter som avses i 41 §. Gälldenärens eller en annan ägares namn och födelseår får publiceras i den i 2 mom. nämnda kungörelsen.

43 §

Förrättande av partsförhandling

Vid partsförhandlingen skall utmätningsmannen

- 1) redogöra för behövliga ärendehanteringsuppgifter, utredningar som avses i 39 § och väsentliga försäljningsvillkor,
- 2) uppge den fordran som avses i 55 §,
- 3) redogöra för i förväg inlämnade skriftliga bevakningar, vilka även skall finnas framlagda,
- 4) uppmana parterna att bevaka sina fordringar eller rättigheter och att överlämna bevakningshandlingarna,
- 5) uppmana parterna att framställa eventuella bestridanden,
- 6) uppmana parterna att framställa eventuella anmärkningar och yrkanden beträffande försäljningsvillkoren, försäljningsobjektet och försäljningsordningen.

Om det är motiverat kan en fortsatt partsförhandling ordnas på lämpligt sätt.

44 §

Partsförteckning

Vid partsförhandlingen eller omedelbart efter den upprättar utmätningsmannen en partsförteckning i vilken antecknas

- 1) fordringar och övriga rättigheter i enlighet med 47–52 §,
- 2) lägsta godtagbara bud,
- 3) den fordran som avses i 55 §,
- 4) samägarnas kvotdelar, om det är en samägd fastighet som säljs.

Partsförteckningen skall sändas till parterna i partsförhandlingen i god tid före auktionen.

45 §

Skriftligt bevakningsförfarande

Utmätningssmannen får upprätta en partsförteckning utan partsförhandling, om behov av en förhandling inte föreligger. I ett sådant fall utsätter utmätningssmannen en viss dag och uppmanar parterna att senast den dagen bevaka sina rättigheter, delger de övriga parterna de framställda bevakningarna och anger samtidigt en dag då eventuella bestridanden och anmärkningar mot försäljningen senast skall framställas. I ett enkelt fall där alla parter är kända behöver ingen kungörelse publiceras.

För bevakningarna skall reserveras minst fyra veckor, räknat från det bevakningsuppmaningen sändes, och för bestridanden minst två veckor räknat från delgivningen av bevakningarna.

I övrigt gäller i fråga om skriftligt bevakningsförfarande i tillämpliga delar vad som föreskrivs om partsförhandling.

46 §

Partsutredning vid ny auktion

Om en ny auktion skall förrättas, antecknas fordringarna i partsförteckningen i enlighet med den tidigare förteckningen. Om dock någon av rättsinnehavarna senast två veckor före den nya auktionen meddelar att han på nytt önskar bevaka sin rätt eller om nya anspråk skall beaktas, skall en ny partsförhandling ordnas till denna del.

47 §

Förmånsrättsordning

Vid auktion på en fastighet har fordringarna och de särskilda rättigheterna förmånsrätt (*förmånsrättsfordran*) i följande ordning:

- 1) verkställighetskostnader, försäljningsavgift och ersättning enligt 17 kap. 7 § i konkurslagen,
- 2) fordringar vilka som säkerhet har en inskriven lagstadgad panträtt i fastigheten, med inbördes lika förmånsrätt,

3) fordringar vilka som säkerhet har en panträtt grundad på inteckning i fastigheten, och i fastigheten inskrivna särskilda rättigheter med den inbördes förmånsrätt som framgår av lagfarts- och inteckningsregistret,

4) icke-inskrivna sytningsrätt, arrenderätt, hyresrätt och andra nyttjanderätter i fastigheten, om innehavaren av rättigheten har tagit fastigheten eller någon del av den i sin besittning före utmätningen, så att en tidigare stiftad rätt har företräde,

5) fordringar avseende köpesumman vid villkorlig överlåtelse enligt 26 § 1 mom.

Efter förmånsrättsfordringarna betalas sådana andra fordringar för vilkas betalning fastigheten har utmätts (*fordran utan förmånsrätt*). Fordringar utan förmånsrätt har inbördes lika rätt, om inte annat bestäms i lagen om den ordning i vilken borgenärer skall få betalning (1578/1992).

48 §

Pantfordran

I partsförteckningen antecknas pantfordrans bevakade kapital samt räntan på kapitalet fram till auktionsdagen och övriga accessoriska kostnader. De antecknas som pantfordringar högst till pantbrevets belopp. Den överskjutande delen antecknas som en fordran utan förmånsrätt, om fastigheten har utmätts för den.

Om pantbrevets belopp är större än pantfordran beaktas skillnaden inte.

49 §

Fordran som inte bevakats, villkorlig fordran samt inskrivning som inte är slutförd

En pantfordran som inte har bevakats och som grundar sig på inteckning antecknas i partsförteckningen till det belopp som framgår av lagfarts- och inteckningsregistret. Ett pantbrev som är i gäldenärens besittning eller som inskrivits i gäldenärens namn beaktas inte. (4.2.2011/99)

1 mom. har ändrats genom L 99/2011, som träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom lag. Den tidigare formen lyder:

En pantfordran som inte har bevakats och som grundar sig på inteckning antecknas i partsförteckningen till det belopp som framgår av lagfarts- och inteckningsregistret. Ett pantbrev som är i gäldenärens besittning beaktas inte.

En villkorlig fordran antecknas i enlighet med bevakningen.

En pantfordran antecknas i förteckningen även om ansökan om inteckning ännu inte har avgjorts med ett beslut som vunnit laga kraft. Ingen anteckning görs om ansökan har lämnats vilande på grund av utmätning eller säkringsåtgärd.

50 §

Twistig fordran

Utmätningsmannen skall på tjänstens vägnar förkasta en bevakning av en fordran, om bevakningen uppenbart saknar grund. Om bevakningen i annat fall har bestridits, fattar utmätningsmannen beslut om fordrans belopp och antecknar det i partsförteckningen. Om beslutet avviker från bevakningen, antecknas fordran dessutom villkorligt i enlighet med bevakningen.

51 §

Särskilda rättigheter

En inskriven särskild rättighet i en fastighet antecknas i partsförteckningen i enlighet med inskrivningen och andra särskilda rättigheter antecknas i enlighet med bevakningen.

En särskild rättighet antecknas i partsförteckningen utan fastställande av värdet. En i fastigheten inskriven rättighet att ur fastigheten få en viss förmån i pengar eller varor antecknas i partsförteckningen enligt det beräknade kapitalvärdet, om inte rättigheten ingår i det lägsta godtagbara budet.

Vad som föreskrivs i 49 § 3 mom. och 50 § gäller i tillämpliga delar särskilda rättigheter. En tvistig rättighet antecknas dock inte villkorligt i partsförteckningen.

52 §

Pantsatt nyttjanderätt

En pantsatt arrenderätt, hyresrätt eller annan nyttjanderätt till en fastighet säljs sådan den framgår av det inskrivna avtalet med tillhörande byggnader och anläggningar, även om nyttjanderätten enligt 19 kap. 4 eller 5 § i jordabalken har förändrats eller upphört under den pågående avtalsperioden.

53 §

Försenad bevakning

Om borgenären inte vid partsförhandlingen bevakar en pantfordran som grundar sig på en in-teckning, uppbärs av honom en särskilt föreskriven utsokningsavgift. Om en annan fordran eller en rättighet som inte är inskriven bevakas efter partsförhandlingen, men senast en vecka före försäljningen, beaktas bevakningen om förseningen har en godtagbar orsak. Därefter medför bevakningen rätt endast till överskott.

Utmätningsmannen skall på behörigt sätt ge de övriga parterna i partsförhandlingen tillfälle att bestrida en försenad bevakning.

Förfarandet vid auktion på fastighet

54 §

Lägsta godtagbara bud

När en fastighet säljs på auktion skall det lägsta godtagbara budet täcka verkställighetskostnaderna och försäljningsavgiften samt de förmånsrättsfordringar som har

bättre rätt än den fordran som avses i 55 §. Från detta belopp avdras eventuell inkomst av fastigheten.

En pantfordran som hänför sig till även en annan fastighet beaktas till fullt belopp i det lägsta godtagbara budet.

55 §

Sökandens rätt att förbjuda försäljning

Sökanden har rätt att förbjuda försäljningen av en fastighet, om köpesumman inte täcker hans förmånsrättsfordran. Avgörande är den av sökandens eller sökandenas förmånsrättsfordringar som har den bästa rätten och för vilken det finns en utsökningsgrund som berättigar till försäljning av fastigheten.

56 §

Ny försäljning

Om ett bud inte godkänns med stöd av 54 eller 55 § ordnas en ny auktion eller försäljning under hand, utom i det fall att sökanden förbjuder detta. I sistnämnda fall eller, om egendomen inte blir såld den andra gången heller, återkallas utmätningen.

57 §

Övertagande av ansvar

Köparen kan avtala med borgenären att köparen från försäljningsdagen övertar ansvaret för kapitalet av en pantfordran som grundar sig på inteckning, som ett avdrag från köpesumman. Köparen övertar personligen ansvaret för fordran, om inte personerna i fråga avtalar något annat. Gälldenären ansvarar inte längre för en fordran som övergått på köparen.

Ansvaret för fordringar som avses i 49 eller 50 § kan inte övergå på köparen. En pantfordran som grundar sig på gemensam inteckning kan övergå endast om alla de gemensamt intecknade fastigheterna har sålts tillsammans.

58 §

Vidmakthållande av särskilda rättigheter

En fastighet bjuds först ut på villkor att de särskilda rättigheterna förblir i kraft. Om det högsta budet inte täcker en fordran med bättre förmånsrätt än en särskild rättighet, och den särskilda rättigheten inte ingår i det lägsta godtagbara budet, bjuds fastigheten ut utan vidmakthållande av den särskilda rättigheten. Även om budet härvid blir högre godkänns det tidigare budet, om rättsinnehavaren betalar den del av skillnaden mellan buden som skall tillfalla den fordran som har bättre förmånsrätt.

59 §

Auktionens verkningar

Panträtter och andra rättigheter i en såld fastighet förfaller vid auktionen, om inte egendomen har sålts med bibehållande av rättigheten eller köparen övertar ansvaret för fordran.

Försäljning av flera fastigheter som tillhör gäldenären och andra specialfall

60 §

Av gäldenären bestämd försäljningsordning

Skall flera fastigheter som tillhör gäldenären säljas, får gäldenären bestämma i vilken ordning de säljs, om inte något annat följer av 61 och 62 §. Gäldenären skall meddela försäljningsordningen senast vid partsförhandlingen.

61 §

Gemensamt intecknade fastigheter

Gemensamt intecknade fastigheter som tillhör gäldenären bjuds ut först tillsammans och därefter separat. Separata bud godkänns om de överstiger ett gemensamt bud eller om gäldenären kräver det och om köpesumman täcker alla förmånsrättsfordringar och sökandens fordran. För fastigheterna fastställs ett gemensamt lägsta godtagbart bud.

Om det för någon fastighet inte har givits ett separat bud, men de separata buden trots det överstiger det gemensamma budet, blir fastigheten i fråga osåld.

62 §

Ändamålsenlig helhet

Om de fastigheter som tillhör gäldenären utgör en ändamålsenlig helhet, bjuds de ut först tillsammans och därefter separat. Ett gemensamt bud godkänns om det är större än summan av de separata buden och fördelat per fastighet i förhållande till de separata buden täcker det lägsta godtagbara budet för varje fastighet. De separata buden godkänns dock om gäldenären kräver det och alla förmånsrättsfordringar och sökandens fordran blir täckta.

63 §

Försäljning av en fastighet som outbrutna områden

En fastighet som tillhör gäldenären får bjudas ut som outbrutna områden med iakttagande i tillämpliga delar av 61 §.

64 §

Försäljning av kvotdel

Skall gäldenärens kvotdel av en fastighet säljas, inräknas i det lägsta godtagbara budet till fullt belopp en pantfordran som belastar hela fastigheten.

65 §

Separat försäljning av outbrutna områden, beståndsdelar och tillbehör

Av en utmätt fastighet får ett outbrutet område eller beståndsdelar eller tillbehör bjudas ut separat om det är ändamålsenligt eller tryggar gäldenärens boende. För separat försäljning krävs samtycke av gäldenären och de rättsinnehavare vilkas rätt berörs.

Ett objekt som säljs separat skall bjudas ut fritt från gravationer, och inget lägsta godtagbart bud fastställs. Bestämmelser om fördelningen av köpesumman finns i 6 kap. 8 §.

Fastigheten skall efter försäljningen vid behov förbli utmätt en skälig tid, för tryggnad av köparens ställning. Innan ett trädbestånd säljs skall göras en anmälan om användning av skog enligt 14 § i skogslagen (1093/1996). Trädbestånd får också säljas som överlåtelse av avverkningsrätt.

66 §

Försäljning av rättighet tillsammans med fastighet

En rättighet som ligger till grund för fastighetens eltilförsel eller som annars direkt betjänar den fastighet som skall säljas, får i syfte att förbättra försäljningsresultatet säljas tillsammans med fastigheten, om inte förfarandet avsevärt kränker någon annan borgenärs rätt till betalning.

Försäljning av flera fastigheter med olika ägare

67 §

Försäljning i ansvarsordning

Om en panträtt hänför sig till fastigheter som till följd av fastighetsbildning tillhör olika ägare och fastigheterna har utmätts för betalning av en gemensam pantfordran, skall de säljas i följande ordning:

- 1) gäldenärens fastighet,
- 2) stomfastigheten,
- 3) styckningsfastighet,
- 4) den fastighet som sökanden anvisar, om inte ordningsföljden enligt 1–3 punkten kan bestämmas.

En styckningsfastighet med senare lagfart säljs före en styckningsfastighet med tidigare lagfart. Har lagfart inte sökts för någon av dem eller har lagfart sökts samma dag, säljs först den styckningsfastighet som har överlåtits senare.

Det som i denna paragraf bestäms om styckningsfastigheter gäller även outbrutna områden.

68 §

Godkännande av bud

Vid försäljning enligt 67 § godkänns de högsta buden för de enskilda fastigheterna villkorligt. Buden godkänns slutgiltigt, om deras sammanlagda belopp täcker de gemensamma in-teckningar och särskilda rättigheter som har bättre förmånsrätt än sökandens fordran.

69 §

Panträtt för regressfordran

Om en gemensam pantfordran inte har kunnat betalas i den ordning som anges i 67 § på grund av att en av fastigheterna har sålts för betalning av en annan fordran, får den sålda fastighetens ägare utan särskild förbindelse panträtt i de fastigheter som är före i ansvarsordningen. Panträtten utgör säkerhet för regressfordran för det belopp av köpesumman som har betalats för den gemensamma pantfordran.

70 §

På ansökan gemensamt in-tecknade fastigheter

Om fastigheter som på ansökan har in-tecknats gemensamt tillhör olika ägare, skall gäldenärens fastighet säljas först och därefter de fastigheter som sökanden anvisar.

71 §

Fastighet som ägs i kvotdelar

En fastighet som ägs i kvotdelar säljs som en helhet, om sökanden som säkerhet för sin fordran har panträtt i hela fastigheten. I fråga om lägsta godtagbara bud gäller 54 §.

Kvotdelarna skall bjudas ut separat, om någon av samägarna begär det eller om det finns särskilda skäl. De separata buden godkänns om de överstiger den summa som bjudits för hela fastigheten, eller om en samägare kräver det och de separata buden täcker förmånsrättsfordringarna.

Bestämmelser om försäljning av andra fastigheter som ägs i kvotdelar finns i 82 §.

Auktion på fartyg

72 §

Tillämpning av bestämmelserna om fastighet

Vad som i detta kapitel föreskrivs om auktion på fastighet och om fastighet gäller i tillämpliga delar auktion på fartyg och fartyg. Dock fastställs inget lägsta godtagbart bud. I fråga om förmånsrättsordningen föreskrivs särskilt.

I 4 kap. 3 § 1 mom. föreskrivs vad som avses med fartyg.

73 §

Partsförteckning

Bestämmelser om anteckning av sjöpanträtt i partsförteckningen finns i 3 kap. i sjölagen (674/1994). För fordringar i fråga om vilka redarens ansvar enligt 9 kap. i sjölagen är begränsat antecknas i partsförteckningen både fordrans fulla belopp och det belopp för vilket redaren är ansvarig.

74 §

Andel i fartyg

En andel i ett fartyg säljs på det villkor att de panträtter som hänför sig till hela fartyget förblir i kraft.

Försäljning under hand

75 §

Offentlig auktion genom en privat förrättares försorg

Utmätningssmannen får ge en pålitlig auktionsförrättare lös egendom till försäljning på offentlig auktion. Utmätningssmannen skall ange ett eventuellt minimipris enligt 23 § och lägsta godtagbara bud enligt 34 § samt ge andra behövliga anvisningar om auktionen.

I fråga om den som verkställer försäljningen gäller vad som i 3 kap. 110 § bestäms om syssloman.

76 §

Försäljning under hand genom utmätningssmannens försorg

Utmätningssmannen får sälja lös eller fast egendom under hand med samtycke av gäldenären samt de borgenärer och andra rättsinnehavare vilkas rätt berörs av försäljningen. Försäljning under hand får inte ordnas om någon av rättsinnehavarna har förblivit okänd.

Utmätningssmannen får sälja egendom under hand utan sådant samtycke som avses i 1 mom., om

1) köpesumman täcker alla förmånsrättsfordringar och enligt utredningarna motsvarar gängse pris, eller

2) det högsta budet har avslagits vid auktion och köpesumman vid försäljning under hand blir högre men inte klart understiger gängse pris, och täcker det lägsta godtagbara budet.

77 §

Annan försäljning under hand

Annan försäljning under hand av lös eller fast egendom än sådan som avses i 75 eller 76 § kan ges i uppdrag åt en utomstående, en pantinnehavare eller gäldenären, om gäldenären samt alla de borgenärer och andra rättsinnehavare vilkas rätt berörs av försäljningen kommer överens om saken och ingen rättsinnehavare har förblivit okänd. Om egendomen har ett dagspris får

den säljas till det priset på ett sådant sedvanligt och tillförlitligt sätt som används vid försäljning av egendom av ifrågavarande slag.

Den inlutna köpesumman skall redovisas till utmätningsmannen.

78 §

Utreddande av anspråk

Utmätningsmannen skall före försäljning under hand utreda fordringarna och rättigheterna samt ordna partsförhandling och upprätta en partsförteckning med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs om auktion på egendom av ifrågavarande slag.

79 §

Försäljningsvillkor

Vid försäljning enligt 75 och 76 § iakttas i tillämpliga delar 3–15, 20, 21 och 24–26 §, om inte parterna har avtalat något annat. Köparens ställning får dock inte försvagas.

Vad som föreskrivs i 6–9 § gäller även sådan försäljning under hand som avses i 77 §. Därvid iakttas i övrigt de försäljningsvillkor som parterna har avtalat och vad som i någon annan lag föreskrivs om motsvarande köp.

80 §

Verkningarna av försäljning under hand

Panträtter och andra rättigheter i den sålda egendomen förfaller vid försäljning enligt 75 och 76 §, om inte köparen övertar ansvaret för fordran eller egendomen har sålts med bibehållande av rättigheterna. Rättigheter som hänför sig till egendomen förblir i kraft vid försäljning enligt 77 §, om inte parterna och köparen avtalar något annat.

Köpesumman fördelas på samma sätt som motsvarande köpesumma vid auktion.

Samägande

81 §

Försäljning av andel till samägare

När ett samägt föremål har utmätts med stöd av 4 kap. 73 §, skall utmätningsmannen ge samägarna tillfälle att ge bud på gäldenärens kvotdel. Det högsta budet får godkännas om det täcker det lägsta godtagbara budet enligt 34 § eller 54 och 64 § i detta kapitel, och inte klart understiger det till gäldenärens andel hänförliga belopp som enligt utmätningsmannens bedömning skulle inflyta vid en försäljning av det samägda föremålet.

82 §

Försäljning av samägt föremål

Om gäldenärens kvotdel inte säljs på det sätt som avses i 81 §, skall ett utmätt samägt föremål säljas på det sätt som föreskrivs ovan i detta kapitel.

Försäljningen förutsätter att köpesumman enligt utredning motsvarar gängse pris. Vid försäljning av en fastighet skall köpesumman fördelad enligt kvotdelarna täcka de förmånsrättsfordringar som hänför sig till fastigheten och till de övriga samägarnas andelar samt av gäldenärens andel de fordringar som avses i 54 §.

Verkställighetskostnader och en eventuell försäljningsavgift betalas ur gäldenärens andel.

83 §

Stadigvarande bostad

Om någon annan samägare använder en gemensamt ägd lägenhet eller lokal som sin stadigvarande bostad, får utmätningsmannen inte sälja egendomen utan samägarens samtycke. Vid behov får utmätningsmannen inleda ett förfarande enligt 9 § i lagen om vissa samäganderättsförhållanden för att upplösa samäganderättsförhållandet.

Avslutande åtgärder

84 §

Köpebrev

När en fastighet eller sådana aktier i ett aktiebolag vilka berättigar till besittning av en lägenhet eller en byggnad har sålts på auktion eller under hand, skall utmätningsmannen till köparen utfärda ett köpebrev när köpesumman är betald och försäljningen har vunnit laga kraft. Aktiebrevet överlämnas till köparen tillsammans med köpebrevet. Besvär som gäller fördelningen eller redovisningen av köpesumman hindrar inte att köpebrevet utfärdas. I köpebrevet antecknas köpesumman, de fordringar för vilka köparen har övertagit ansvaret och de särskilda rättigheter som vidmakthållits samt andra behövliga uppgifter.

När utmätningsmannen säljer annan lös egendom än sådan som avses i 1 mom., skall köparen på begäran eller vid behov få ett intyg över förvärvet när köpesumman är betald.

85 §

Dödande av inteckning i fartyg eller bil

Inteckningar som avser förfallna panträtter i sålda fartyg eller bilar skall dödas.

86 §

Dödande av inteckning i fastighet

Inteckningar i en såld fastighet skall dödas till den del de gäller fordringar som avses i 49 och 50 §.

En gemensam inteckning skall i fråga om en såld fastighet helt avlyftas och i fråga om de övriga fastigheterna dödas till de delar pantfordran har blivit betald. En gemensam inteckning

förblir i kraft till säkerhet för en regressfordran enligt 69 §. Om alla gemensamt intecknade fastigheter har sålts tillsammans till en och samma köpare, förblir den gemensamma inteckningen i kraft. Om en fastighet har sålts som outbrutna områden, skall en inteckning i fastigheten dödas. Inteckningar i fastigheten skall avlyftas för ett sålt outbrutet områdes del och en inteckning som belastar stomfastigheten skall dödas till den del pantfordran har blivit betald.

Till övriga delar än vad som avses i 1 och 2 mom. förblir inteckningarna i kraft, och pantbrevet överlämnas till köparen eller inskrivs i köparens eller i en av köparen angiven persons namn. (4.2.2011/99)

3 mom. har ändrats genom L 99/2011, som träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom lag. Den tidigare formen lyder:

Till övriga delar än vad som avses i 1 och 2 mom. förblir inteckningarna i kraft och pantbrevet överlämnas till köparen.

87 §

Meddelanden till registermyndigheterna

Utmätningssmannen skall lämna den registermyndighet till vilken utmätningen har anmälts meddelande om att egendomen har sålts med laga kraft, för att utmätningssanteckningen skall strykas. Meddelandet skall innehålla uppgift om förfallna och vidmakthållna panträtter och inskrivna rättigheter samt om fördelningen av köpesumman.

Utmätningssmannen skall meddela registermyndigheten vilka inteckningar som dödas samt till myndigheten sända in pantbrev och motsvarande handlingar som gäller dem.

88 §

Dödande av inteckningshandlingar

En inteckning skall dödas på det sätt som föreskrivs i 85 och 86 § även om pantbrevet eller motsvarande inteckningshandling inte har lämnats till utmätningssmannen. Utmätningssmannen skall i detta fall vid behov se till att inteckningshandlingen blir dödad.

6 kap

Fördelning och redovisning

Definitioner

1 §

Fördelning och redovisning

Med fördelning av medel avses avräkning av de influtna medlen på fordringarna och med redovisning avses betalning av medlen till borgenärerna.

Fördelning

2 §

Fördelning av medlen på fordringarna

De vid utmätningen influtna medlen fördelas enligt den föreskrivna förmånsrättsordningen. Om en borgenär har flera fordringar med samma förmånsrätt, avräknas de influtna medlen först på den äldsta utsökningsgrunden eller den äldsta av fordringarna utan utsökningsgrund, om inte borgenären har begärt något annat.

Medel som influtit på annat sätt än genom utmätning avräknas på det sätt som gäldenären begär i enlighet med 4 kap. 7 § och i annat fall i enlighet med 1 mom.

3 §

Avvikelse från proportionell fördelning

Vid utmätning av lön och annan periodisk inkomst får en fordran tilldelas en relativt sett större andel än övriga fordringar, dock högst det belopp som skulle inflyta under sex månader. En förutsättning är att det med tanke på indrivningsförfarandet är ändamålsenligt att avvika från den proportionella fördelningen och att en annan borgenärs möjlighet att få betalning inte uppenbart äventyras.

En avvikelse från proportionell fördelning får inte minska det belopp som inflyter för en fordran med förmånsrätt.

4 §

Avräkningen av medel på fordrans delar

Utmätningssmannen skall avräkna de influtna medlen i första hand på räntan på varje fordran, därefter på kapitalet och sist på kostnaderna, om inte parterna har kommit överens om något annat i enlighet med 4 kap. 60 §.

5 §

Fördelningsbeslut och dess bindande karaktär

Om det för försäljningen har upprättats en partsförteckning, skall utmätningssmannen göra upp en fördelningslängd för avräkning av medlen som bygger på partsförteckningen och som delges parterna. I annat fall skall utmätningssmannen fatta beslut om fördelningen genom att föra in uppgifter om avräkningen i utsökningens informationssystem.

Utmätningssmannens avräkning av medlen är bindande för parterna och en borgenär får inte avräkna mottagna medel på ett avvikande sätt. Avräkningen är bindande också vid privat indrivning.

6 §

Fördelningsförhandling

Om det på grund av oklarheter i fördelningsgrunderna eller annars blir nödvändigt skall utmätningsmannen ordna en fördelningsförhandling innan medlen avräknas på fordringarna. Kallelsen skall sändas ut senast två veckor före förhandlingen.

Ingen kungörelse om fördelningsförhandlingen publiceras om alla parter är kända. I övrigt iakttas i tillämpliga delar vad som i 5 kap. bestäms om partsförhandling vid auktion på fastighet.

7 §

Samägande

Om ett föremål som ägts i kvotdelar har utmätts och sålts, delas den influtna köpesumman först i förhållande till kvotdelarna.

8 §

Medel som inflyter separat

Om det av egendom separat har utmätts eller sålts beståndsdelar, tillhör eller ett outbrutet område eller om inkomst har influtit för utmätt egendom, fördelas de influtna medlen såsom köpesumman för den icke-avskilda egendomen eller den egendom som har gett avkastningen.

9 §

Överskott och ersättning för prisskillnad

Om de influtna medlen överskrider fordringarnas belopp på försäljningsdagen eller den dag då de på annat sätt än genom försäljning influtna medlen har betalats till utmätningsmannen, utdelas på kapitalen i förmånsrättsordning ränta för tiden mellan försäljnings- eller betalningsdagen och fördelningsdagen.

En hos köparen uppburen ersättning för prisskillnad enligt 5 kap. 25 § fördelas på samma sätt som köpesumman.

10 §

Obetydlig utdelning

Om det för någon fordran inte vid fördelningen inflyter den utdelning som avses i 4 kap. 17 § beaktas fordran inte vid fördelningen. Vad som här föreskrivs gäller inte fordringar som har förmånsrätt.

11 §

Fördelningsavtal

Om gäldenären och alla de borgenärer som får utdelning avtalar om fördelningen av medlen, skall utmätningsmannen redovisa medlen enligt avtalet. De andra får inte avtala om utdelningen för en obehövad pantfordran. För ett fördelningsavtal som gäller en tvistig eller villkorlig fordran krävs även samtycke av de borgenärer som medlen tillfaller i andra hand.

Genom avtal får inte avvika från vad som föreskrivs i 13–17 §.

12 §

Fördelningsmeddelande

Om det inte har gjorts upp en fördelningslängd för avräkning av medlen, skall utmätningsmannen på begäran ge borgenären ett meddelande om fördelningen av de influtna medlen.

Gäldenären skall få information om

- 1) det belopp som influtit av utmätningen eller försäljningen,
- 2) verkställighetskostnaderna och utsökningsavgifterna,
- 3) för varje fordran det belopp som avräknats på denna och dess återstående belopp, specificerat enligt fordrans olika delar,
- 4) övriga behövliga uppgifter.

Förutsättningarna för redovisning och redovisningsförfarandet

13 §

Utsökningsgrundens laga kraft

Om utsökningsgrunden inte har vunnit laga kraft, får de influtna medlen redovisas endast mot säkerhet. Säkerhet krävs dock inte, om det i lag föreskrivs att en viss utsökningsgrund eller en utsökningsgrund i ett visst ärende kan verkställas såsom en lagakraftvunnen dom eller oberoende av ändringssökande.

14 §

Utsökningsbesvär och verkställighetstvist

Om det i ett ärende har upprättats en partsförteckning för försäljningen eller om ett köpebrev enligt 5 kap. 84 § 1 mom. utfärdas till köparen, får köpesumman inte redovisas utan säkerhet innan försäljningen och fördelningen har vunnit laga kraft. Redovisning får förrättas utan hinder av besvär till den del besvären inte påverkar fördelningen.

Bestämmelser om en verkställighetstvists inverkan på redovisningen finns i 10 kap. 16 § 2 mom.

15 §

Avbrytande av redovisningen

Utmättningsmannen skall avbryta redovisningen, om

- 1) någon i ett annat ärende än vad som avses i 14 § söker eller meddelar att han ämnar söka ändring i en åtgärd som påverkar fördelningen eller redovisningen,
- 2) en utomstående påstår att utmätningen kränker hans rätt,
- 3) köparen kräver prisavdrag eller hävande av köpet, eller
- 4) utmätningsmannen märker att redovisningen skulle oimintetgöra rätten att söka ändring för en person som uppenbart är ovetande om en verkställighetsåtgärd som påverkar hans rättigheter.

Redovisningen får fortsättas om personen i fråga uppenbart inte har rätt att söka ändring eller om påståendet eller yrkandet uppenbart saknar grund. Utmätningsmannen kan kräva ett skriftligt yrkande om avbrott, om det är befogat med hänsyn till omständigheterna.

Redovisningen avbryts för tre veckor från det att yrkandet om avbrott har framställts eller från ett beslut som utmätningsmannen har fattat med stöd av 1 mom. 4 punkten eller av särskilda skäl för en av utmätningsmannen bestämd längre tid. De influtna medlen får dock redovisas mot säkerhet. Den berörda personen skall underrättas om den sista dagen då avbrottet gäller.

16 §

Dödsbo

Har utmätning förrättats för en avliden persons skulder, får medlen inte redovisas förrän en månad har förflutit från bouppteckningen eller, om egendomen har överlåtits till förvaltning av en boutredningsman, förrän det beträffande betalningen av skulderna finns ett sådant avtal eller ett sådant lagakraftvunnet beslut av boutredningsmannen som avses i 19 kap. 12 a § i ärvdabalken. Redovisning får dock förrättas, om borgenären hade panträtt i den utmätta egendomen eller dödsboets förvaltning ger sitt samtycke till redovisningen.

Om en andel i boet har utmätts men arvsförfarandet inte har vunnit laga kraft eller annars blivit slutligt, får de influtna medlen redovisas endast mot säkerhet.

17 §

Företagsinteckning

Om föremålet för en företagsinteckning har inbringat ett betydande belopp, skall en kungörelse om försäljningen publiceras i den officiella tidningen. Redovisning får inte förrättas förrän en månad har förflutit från publiceringen av kungörelsen. Bestämmelser om storleken av det belopp som förutsätter kungörelse och om kungörelsen utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 §

Redovisningsförfarande

Bestämmelser om redovisningsförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

19 §

Borgenärens återbetalningsskyldighet

Om en borgenär som har lyft medel inte återbetalar medlen efter det att fördelningen eller redovisningen har ändrats eller upphävts genom ett lagakraftvunnet beslut, får medlen tas ut hos borgenären eller ur säkerheten. När medlen tas ut iakttas vad som bestäms i 3 kap. 46 §. I fråga om ränta på de medel som skall återbetalas gäller i tillämpliga delar 2 kap. 16 § 2 mom.

20 §

Återbetalning av överskjutande belopp

Belopp som inte behövs för betalning av sökandens fordran skall återbetalas. Om det belopp som betalats för mycket är obetydligt och uppgår till högst det belopp som föreskrivs genom förordning av statsrådet, redovisas det dock till staten.

Förvaring av medel

21 §

Villkorlig utdelning

Om en fordran enligt 5 kap. 49 eller 50 § har upptagits i partsförteckningen som villkorlig, avräknas på fordran det i partsförteckningen upptagna maximibeloppet. Därefter skall utmätningssmannen förvara utdelningen och fatta beslut om hur medlen i andra hand skall fördelas.

Om borgenärens yrkande har godkänts genom ett avgörande som inte vunnit laga kraft, kan medlen redovisas mot säkerhet.

22 §

Övriga medel

Om en annan utdelning än en sådan som avses i 21 § inte kan redovisas på grund av ändringssökande eller av annan orsak, skall utmätningssmannen förvara medlen. Detsamma gäller medel som inte kan återbetalas för att mottagaren är okänd eller av annan orsak. Om beloppet är obetydligt och uppgår till högst det belopp som föreskrivs genom förordning av statsrådet, redovisas det dock till staten.

23 §

Särskild insättning

Medel som utmätningssmannen förvarar enligt 21 eller 22 § skall göras räntebärande genom separat insättning i ett kreditinstitut, om medlen överstiger det betydande belopp som föreskrivs genom förordning av statsrådet. Räntan på de insatta medlen tillfaller den till vilken medlen redovisas. Medlen skall sättas separat inom sex veckor från det att de har betalats till utmätningssmannen.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller även till utmätningssmannen givna säkerheter i form av pengar.

24 §

Förvaringstid för medel

Utmätningssmannen skall förvara medel som har avräknats på

- 1) en obehörig fordran, i två år från det att auktionen vann laga kraft,
- 2) en villkorlig fordran, tills villkoret har uppfyllts eller förfallit,
- 3) en tvistig fordran, tills tvisten är slutligt avgjord eller har förfallit,
- 4) en fordran i fråga om vilken en inteckning eller annan inskrivning är oavslutad, tills ansökan om inskrivning har avgjorts med laga kraft,
- 5) en fordran enligt 22 §, tills redovisning kan förrättas, dock högst tio år från det att medlen har betalats in.

25 §

Rätt till medlen

Om en borgenär för utmätningssmannen visar sin rätt till medel som avses i 24 § 1 punkten inom den i punkten angivna tiden, redovisas utdelningen till honom. En kungörelse om redovisningen skall publiceras i den officiella tidningen minst sex veckor före redovisningen. Utmätningssmannen skall därförinnan höra gäldenären och den som medlen i andra hand tillfaller. Om rätten till medlen inte visas inom föreskriven tid, redovisas medlen till den de i andra hand skall tillfalla.

Om medel som avses i 24 § 5 punkten inte har redovisats inom den i punkten angivna tiden, tillfaller de staten. Om det dock därförinnan visas att det inte slutligt har avgjorts vem som har rätt till medlen, räknas en ny tio års frist från den tidpunkten.

7 kap

Verkställighet av andra skyldigheter än betalningsskyldighet

Vräkning

1 §

Vem kan vräkas

Verkställighet med stöd av en utsökningsgrund som avser vräkning kan inledas både mot svaranden och mot en person vars rätt att bo i eller annars använda den lägenhet eller lokal som avses i utsökningsgrunden bygger på svarandens rätt (*den som vräks*).

2 §

Flyttningsuppmaning

I flyttningsupppmaningen skall anges den flyttningsdag på vilken de som vräks senast skall flytta från lägenheten eller lokalen och vad som enligt lag skall göras med kvarlämnad egendom. Flyttningsupppmaningen skickas till den som vräks både till den lägenhet eller lokal som avses i utsökningsgrunden och dessutom till en annan eventuellt känd adress eller lämnas som slutet eller öppet meddelande i den lägenhet eller lokal som avses i utsökningsgrunden.

3 §

Meddelande till bostads- och socialmyndigheterna

Om utmätningsmannen vet att det i den lägenhet eller lokal som avses i utsökningsgrunden bor barn, och det är oklart hur deras boende skall ordnas, eller personer i behov av omedelbar omsorg, skall bostads- och socialmyndigheterna på orten utan hinder av sekretessbestämmelserna så snabbt som möjligt underrättas om att vräkningsärendet har blivit anhängigt och om de omständigheter som då framkommit.

4 §

Flyttningsdag

Utmätningsmannen får inte utan vägande skäl sätta ut flyttningsdagen tidigare än en vecka eller senare än två veckor efter dagen för delgivningen av flyttningsupppmaningen. Flyttningsdagen kan skjutas upp, om detta inte medför avsevärd olägenhet för sökanden. Vräkningen skall dock verkställas inom två månader från det att ärendet anhängiggjordes, om det inte finns särskilt vägande skäl för ett längre uppskov. Med sökandens samtycke kan vräkningen utan att ansökan återgår skjutas upp högst sex månader från anhängiggörandet. Utmätningsmannens uppskovsbeslut får inte överklagas.

På sökandens yrkande skall den som vräks för hela uppskovstiden räknat från flyttningsdagen betala hyra till sökanden enligt tidigare villkor. Som villkor för uppskovet kan ställas att hyran för uppskovstiden betalas i förskott, om detta kan anses skäligt för den som vräks.

Om det är fråga om samlevnads upphörande enligt äktenskapslagen (234/1929) eller någon annan jämförbar vräkning, skall vräkningen verkställas så snart det skäligen är möjligt utan att en flyttningsdag sätts ut.

5 §

Verkställande av vräkning

Vräkningen verkställs så att de som skall vräkas samt egendom som finns i den lägenhet eller lokal som avses i utsökningsgrunden avlägsnas därifrån.

Om det när vräkningen verkställs finns sådana personer som avses i 3 § i bostaden, får vräkningen inte verkställas förrän bostads- och socialmyndigheterna har getts tillfälle att ordna en bostad eller reda ut behovet av socialvårdstjänster.

6 §

Egendom som tillhör den som vräks

Om inte den som vräks har fört bort sin egendom när vräkningen inleds, skall utmätningsmannen se till att egendom som finns i den i utsökningsgrunden avsedda bostadslägenheten eller lokalen av annat slag samt i dess omedelbara omgivning förs bort. Egendom av mer än ringa värde tas om hand. Värdelös egendom eller egendom som bedöms ha ringa värde förstörs. Utmättningsmannen kan låta en utomstående förstöra egendomen eller tillåta sökanden att, om denne så begär, förfara som han själv vill med egendom som är värdelös eller har ringa värde.

Vräkningen kan även verkställas så att egendomen lämnas kvar och den som vräks förhindras att få tillträde till lägenheten eller lokalen. Med egendomen skall inom en månad förfaras på det sätt som anges i 1 mom. Egendomen kan också säljas på platsen, om inte den som vräks själv därförinnan vill föra bort den. Egendom får inte lämnas i en bostadslägenhet om det åsamkar sökanden mer än obetydlig olägenhet.

I fråga om djur, egendom som inte tål förvaring eller som är farlig samt om observerade och från den övriga egendomen avskiljbara fotografier, dokument och motsvarande föremål skall utmätningsmannen förfara på ett sätt som med beaktande av omständigheterna kan anses vara skäligt.

7 §

Utmätning och försäljning av egendom

Egendom som är föremål för vräkning kan utmätas även om gäldenären skulle ha rätt att undanta den från utmätning. Utmätt och annan omhändertagen egendom säljs på det sätt som föreskrivs i 5 kap. Den som vräkts har dock rätt att avhämta egendom som ingår i hans undantagsrätt samt egendom som inte har utmätts, senast dagen före försäljningen, om han betalar verkställighetskostnaderna för vräkningen och utsökningsavgiften.

Ett eventuellt överskott av köpesumman redovisas till den som vräkts, om hans redovisningsadress är känd och deponeras i annat fall för hans räkning.

Finns det kontaktinformation om den som vräkts skall han omedelbart efter vräkningen underrättas om vad som har gjorts med hans egendom.

8 §

Vite i samband med vräkning

Utmättningsmannen får vid vite ålägga en svarande som han bedömer vara solvent att flytta och föra bort sin egendom, om detta kan anses vara mer ändamålsenligt än ovan angivna förfarande, och svaranden kan anses ha möjlighet att sköta bortförandet av egendomen.

Överlåtelseskyldighet

9 §

Verkställande av överlåtelseskyldighet

En utsökningsgrund genom vilken svaranden åläggs att till sökanden överlåta viss lös egendom verkställs så att utmätningsmannen hämtar egendomen och överlämnar den till sökanden.

I uppmaningen att fullgöra överlåtelseskyldigheten skall svaranden uppmanas att genast eller inom en av utmätningsmannen utsatt tid överlämna egendomen till sökanden.

10 §

Överlåtelseskyldighet som förutsätter vräkning

Om verkställigheten av en utsökningsgrund som gäller en överlåtelseskyldighet förutsätter vräkning, skall 1–8 § iakttas i tillämpliga delar.

11 §

Verkställande av överlåtelseskyldighet genom föreläggande av vite

En överlåtelseskyldighet kan av särskilda skäl verkställas så att svaranden föreläggs vite.

Fullgörelseskyldighet

12 §

Verkställande av fullgörelseskyldighet

En utsökningsgrund i vilken svaranden åläggs att göra någonting vid äventyr att sökanden kan utföra eller låta utföra det på svarandens bekostnad (*hot om tvångsutförande*) verkställs så att utmätningsmannen ger sökanden tillstånd att utföra eller låta utföra arbetet.

Utmätningsmannen skall vid behov ge sökanden handräckning.

I uppmaningen att fullgöra fullgörelseskyldigheten skall svaranden uppmanas att genast eller inom en av utmätningsmannen utsatt tid utföra den åtgärd som avses i utsökningsgrunden.

Svaranden skall underrättas om att tillstånd enligt 1 mom. har beviljats.

13 §

Föreläggande av hot om tvångsutförande

Om utsökningsgrunden inte innehåller något hot om tvångsutförande skall utmätningsmannen först förelägga ett sådant. Före det skall svaranden höras, om inte detta avsevärt försvårar verkställigheten. Beslutet om hot om tvångsutförande skall delges svaranden på det sätt som föreskrivs i 3 kap. 40 och 41 §.

En svarande som innan hotet om tvångsutförande förelades har getts tillfälle att bli hörd skall ges en uppmaning enligt 12 § 2 mom., om det kan anses nödvändigt.

14 §

Verkställande av fullgörelseskyldighet genom föreläggande av vite

En fullgörelseskyldighet kan av särskilda skäl verkställas så att svaranden föreläggs vite.

15 §

Personlig fullgörelseskyldighet

Om endast svaranden kan fullgöra en skyldighet, skall utmätningssmannen förelägga vite för den händelse att skyldigheten inte fullgörs, om inte vite har förelagts redan i utsökningsgrunden.

En utsökningsgrund i vilken någon åläggs att underteckna ett köpebrev eller någon annan handling eller att ge sitt samtycke, godkännande eller motsvarande förklaring har sedan utsökningsgrunden vunnit laga kraft samma verkan som fullgörandet av skyldigheten.

Förbudsskyldighet

16 §

Verkställande av förbudsskyldighet

En utsökningsgrund i vilken någon vid vite förbjuds att göra någonting eller åläggs att tillåta att någon annan gör någonting, verkställs så att utmätningssmannen ansöker om att vitet skall dömas ut, om förbudet har överträtts, och vid behov förelägger ett nytt vite. Om utsökningsgrunden inte innehåller något vitesföreläggande, skall utmätningssmannen först förelägga vite.

I uppmaningen att iaktta förbudsskyldigheten skall svaranden uppmanas att omedelbart iaktta den skyldighet som förelagts i utsökningsgrunden.

17 §

Förhindrande av överträdelse av förbud

Kan utmätningssmannen på något lämpligt sätt förhindra att svaranden på nytt överträder ett förbud, skall utmätningssmannen göra det, om svaranden har överträtt förbudet. Före det skall svaranden höras, om inte detta avsevärt försvårar verkställigheten.

Svaranden skall underrättas om att åtgärder enligt 1 mom. har vidtagits.

8 kap

Verkställighet av beslut om säkringsåtgärder

Tillämpningsområde och förutsättningar

1 §

Tillämpningsområde

I enlighet med detta kapitel verkställs kvarstad och andra säkringsåtgärder om vilka det finns bestämmelser i 7 kap. i rättegångsbalken.

2 §

Av sökanden ställd säkerhet

Verkställigheten av en säkringsåtgärd förutsätter att sökanden ställer säkerhet hos utmätningssmannen för den skada som kan tillfogas svaranden genom säkringsåtgärden.

Bestämmelser om möjligheten att befrias från skyldigheten att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken.

3 §

Av svaranden ställd säkerhet

En säkringsåtgärd enligt 7 kap. 1 § i rättegångsbalken får inte verkställas och redan utförd verkställighet skall återgå om svaranden hos utmätningssmannen ställer säkerhet för sökandens fordran. Detsamma gäller verkställighet av andra säkringsåtgärder, om svaranden ställer en säkerhet som sökanden godkänner eller som på ett lämpligt och tillräckligt sätt motsvarar sökandens behov av rättsskydd.

4 §

Huvudsaken

Utmätningssmannen skall på svarandens yrkande återkalla verkställigheten av en säkringsåtgärd om inte sökanden visar att den huvudsak som avses i 7 kap. 6 § i rättegångsbalken har anhängiggjorts inom föreskriven tid. Verkställigheten återkallas också om det visas att talan i huvudsaken har förkastats, avskrivits eller avvisats.

Förfarande

5 §

Meddelande om anhängighet och förhandsmeddelande

Ett interimistiskt beslut om säkringsåtgärd enligt 7 kap. 5 § 2 mom. i rättegångsbalken får verkställas utan att svaranden ges ett meddelande om anhängighet enligt 3 kap. 33 § i denna lag eller ett förhandsmeddelande enligt 34 §.

6 §

Föremålet för kvarstaden

Sådan egendom som det är förbjudet att utmäta får inte heller beläggas med kvarstad till säkerhet för en fordran. På annat ställe i lag finns dessutom bestämmelser om egendom som inte får beläggas med kvarstad.

7 §

Verkställighet av kvarstad

Kvarstad av lös eller fast egendom verkställs med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna om utmätning i 4 kap.

Om egendom som snabbt sjunker i värde eller som medför höga skötselkostnader har belagts med kvarstad för en fordran, säljs egendomen med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 2 kap. 5 § 2 mom. Före försäljningen skall parterna höras.

Utmätningsmannen skall förvara pengar som belagts med kvarstad med iakttagande av vad som föreskrivs i 6 kap. 23 §.

8 §

Kvarstadens rättsverkningar

Verkställighet av kvarstad har samma rättsverkningar som utmätning enligt 4 kap. 37–41 och 78 §.

9 §

Verkställighet av andra säkringsåtgärder

Vid verkställighet av en säkringsåtgärd som avses i 7 kap. 3 § i rättegångsbalken iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 7 kap. i denna lag.

10 §

Syssloman

En syssloman som förordnats med stöd av 7 kap. 3 § 1 mom. 4 punkten eller 13 § i rättegångsbalken skall omsorgsfullt sköta och förvara egendom som anförtrotts honom och efter slutfört uppdrag avge redovisning till utmätningsmannen. Sysslomannen skall göra registeranmälan enligt 4 kap. 33 § i denna lag.

Utmätningsmannen skall lämna sysslomannen handräckning på begäran av denne.

11 §

Verkställighetskostnader

Bestämmelser om betalning av kostnaderna för verkställighet av säkringsåtgärder finns i 7 kap. 10 § i rättegångsbalken.

12 §

Iakttagande av andra bestämmelser i lagen

Utöver vad som föreskrivs ovan i detta kapitel iakttas vid verkställighet av säkringsåtgärder i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 1–3 och 9–12 kap.

Av utmätningsmannen förordnade säkringsåtgärder

13 §

Säkerställande av verkställighet

Är det sannolikt att en sådan risk som avses i 7 kap. 1, 2 eller 3 § i rättegångsbalken föreligger, kan utmätningsmannen förordna om och verkställa en sådan säkringsåtgärd som avses i kapitlet i fråga, om sökanden har en utsökningsgrund men hans ansökan om utsökning inte genast kan bifallas.

Säkringsåtgärden är i kraft högst sex månader från förordnandet om åtgärden. Utmätningsmannen kan på ansökan förlänga giltighetstiden om det finns särskilda skäl.

14 §

Säkerställande av återvinning

Utmätningsmannen kan förordna om och verkställa kvarstad om det framgår att gäldenären har överlåtit eller pantsatt egendom till en utomstående genom en rättshandling som sannolikt kan förklaras återgå med stöd av 3 kap. 84 § och saken inte tål uppskov. Sökanden behöver inte ställa säkerhet enligt 2 § och verkställigheten kan inte förhindras med en sådan säkerhet som avses i 3 §.

Ändring i en säkringsåtgärd enligt denna paragraf får inte sökas genom besvär.

15 §

Giltighetstid för kvarstad till säkerhet för återvinning

En kvarstad enligt 14 § är i kraft två veckor från förordnandet om kvarstaden. Om sökanden inom denna tid lägger fram tingsrättens beslut om säkringsåtgärder i saken, är den av utmätningsmannen förordnade kvarstaden i kraft tills tingsrättens beslut kan verkställas, dock högst två veckor från beslutet.

Utmätningsmannen skall genast återkalla en av honom förordnad kvarstad, om sökanden meddelar att han inte hos tingsrätten vill ansöka om säkringsåtgärder eller om tingsrätten har avslagit eller avvisat ansökan om sådana.

9 kap

Verkställighetskostnader

1 §

Skyldighet att betala kostnader

Svaranden är skyldig att betala behövliga kostnader som vid verkställighet av en betalningsskyldighet eller annan skyldighet föranleds av transport, förvaring eller försäljning av egendom eller av utmätningsmannens övriga verkställighetsåtgärder. I andra hand svarar sökanden för kostnaderna.

I fråga om avgifter som skall betalas till staten för ersättande av kostnaderna för utsökning föreskrivs särskilt.

2 §

Uttagande av kostnader

Kostnaderna tas ut först ur de influtna medlen och tas i annat fall ut hos svaranden. Om kostnaderna inte kan fås av svaranden eller han inte är skyldig att betala dem, tar utmätningssmannen ut kostnaderna av sökanden. Innan kostnaderna tas ut skall den som saken gäller höras.

Ur en säkerhet som ställts i ett utsökningsärende kan med stöd av utmätningssmannens beslut tas ut kostnaderna för verkställigheten eller återkallandet av den, om säkerheten har ställts även för ersättande av dessa.

3 §

Kostnadsförskott av sökanden

Utmätningssmannen får av sökanden kräva förskott för behövliga verkställighetskostnader, när det gäller betalningsskyldighet dock endast för kostnaderna för interimistiska åtgärder, för åtgärder för säkerställande av utmätningen, för försäljning eller för verkställighet av beslut om säkringsåtgärder. Förskott krävs inte om sökanden är en fysisk person och kostnaderna sannolikt kan tas ut ur de influtna medlen. Förskott krävs inte heller av en sökande som enligt 3 kap. 44 § inte behöver ställa säkerhet.

Betalar sökanden inget förskott kan utmätningssmannen förordna att verkställigheten förfaller till denna del.

4 §

Kostnadsförskott av svaranden

Vid verkställighet av en fullgörelseskyldighet får utmätningssmannen på sökandens begäran kräva förskott av svaranden för behövliga verkställighetskostnader. Före det skall sökanden lägga fram en tillförlitlig kostadsberäkning, och svaranden skall höras. Betalar svaranden inte förskottet driver utmätningssmannen in det av honom.

Sökanden skall omedelbart efter verkställigheten till utmätningssmannen lämna en redovisning över användningen av förskottet. I annat fall kan förskottet återkrävas av sökanden. Ett förskott som tagits ut till för stort belopp skall återbetalas till svaranden.

5 §

Onödiga kostnader

Kostnader för åtgärder som med anledning av självrättelse har blivit onödiga eller som har föranletts av återkallade interimistiska åtgärder tas inte ut hos svaranden eller sökanden, om det med beaktande av omständigheterna kan anses skäligt att kostnaderna inte tas ut.

10 kap

Självrättelse, verkställighetstvist och avbrytande av verkställighet

Självrättelse

1 §

Rättelse av sakfel

Utmätningsmannen skall rätta en åtgärd eller ett beslut i samma utsökningsärende, om dessa grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag (*rättelse av sakfel*).

Utmätningsmannen skall göra rättelsen utan dröjsmål efter det att felet har upptäckts. De vilkas ställning försämras på grund av rättelsen skall höras, om inte detta av särskilda skäl är onödigt.

Bestämmelser om rättelse av sakfel i samband med besvär finns i 11 kap. 12 §.

2 §

Hinder för rättelse

På grund av ett sakfel får utmätningsmannen inte rätta

- 1) en utmätning där en annons om auktion har publicerats, om det inte finns vägande skäl för rättelse,
- 2) en verkställd försäljning,
- 3) partsförteckningen efter försäljningen eller ett lagakraftvunnet fördelningsbeslut utan samtycke av dem vilkas ställning försämras till följd av rättelsen,
- 4) verkställigheten av en betalningsskyldighet efter den slutgiltiga redovisningen utan samtycke av dem vilkas rätt detta berör, eller annan verkställighet som slutförts med laga kraft.

Om det framkommer att den utmätta egendomen tillhör en utomstående, kan åtgärden eller beslutet rättas utan hinder av vad som föreskrivs i 1 mom. 1 och 3 punkten.

3 §

Rättelse av skrivfel

Utmätningsmannen skall rätta skriv- eller räknefel eller andra motsvarande uppenbara fel i beslut och andra handlingar i utsökningsärenden (*rättelse av skrivfel*) utan dröjsmål efter det att felet har upptäckts.

4 §

Rättelsebeslut och sökande av ändring

Ett beslut genom vilket ett sakfel eller ett skrivfel rättas skall vara skriftligt. En rättelse av sakfel skall dessutom motiveras på det sätt som föreskrivs i 3 kap. 28 och 29 §. Över avslag på begäran om rättelse upprättas ett skriftligt beslut om begäran har framställt skriftligt.

Ändring i en rättelse av sakfel och skrivfel söks på det sätt som föreskrivs i 11 kap. Ändring får inte sökas i avslag på rättelsebegäran.

5 §

Delgivning och verkställighet av rättelsebeslut

Ett beslut genom vilket ett sakfel eller ett skrivfel har rättats delges den vars rätt ändringen gäller. Sökanden underrättas om rättelsen om beslutet avviker från vad som tidigare meddelats honom eller om ett meddelande annars är behövligt. Den som framställt begäran om rättelse underrättas om avslag på begäran.

Influtna medel får redovisas endast mot säkerhet innan rättelsebeslutet har vunnit laga kraft.

Utmätningsmannen skall omedelbart återkräva medel som på grund av ett skrivfel har redovisats felaktigt eller som av misstag har betalats till fel person. Före detta skall den som saken gäller på det sätt som föreskrivs i 3 kap. 40 och 41 § delges beslutet om skyldigheten att återbetala medlen.

Verkställighetstvist

6 §

Ärenden som skall behandlas som verkställighetstvist

Ett ärende kan genom väckande av talan behandlas vid domstol som ett tvistemål (*verkställighetstvist*), om

- 1) någon mot verkställigheten framställer en invändning om betalning eller preskription eller någon annan invändning vars grund har uppkommit efter det att den lagakraftvunna utsökningsgrunden har givits,
- 2) någon bestrider en betalnings- eller återbetalningsskyldighet som fastställts vid verkställigheten, en borgenärs rätt att utan utsökningsgrund få betalning ur en säkerhet eller en förmånsrätt,
- 3) en utomstående motsätter sig verkställigheten på den grund att den kränker hans rätt,
- 4) någon framställer en annan invändning eller ett annat yrkande som är jämförbart med de i 1–3 punkten nämnda omständigheterna och som måste avgöras för att verkställigheten skall kunna inledas eller fortsättas.

7 §

Givande av anvisning

Utmätningssmannen ger en anvisning om väckande av talan i verkställighetstvist om det till stöd för invändningen eller yrkandet har lagts fram sannolika grunder och utsökningsärendet därför har blivit oklart och en utredning inte kan inhämtas i utsökningsförfarandet.

En anvisning kan också ges av den domstol som behandlar utsökningsbesvär, om det på grund av ärendets omfattning eller av andra särskilda skäl inte är ändamålsenligt att ärendet behandlas som ett besvärssärende. Utmätningssmannen skall underrättas om anvisningen.

Anvisningen ges till den som framställt invändningen eller yrkandet. Om någon annan emellertid skall lägga fram en utredning i saken ges anvisningen dock till denne.

8 §

Parter och hörande

Parter i en verkställighetstvist är sökanden eller borgenären och svaranden i utsökningsärendet samt den utomstående vars rätt verkställigheten berör.

Innan anvisningen ges skall mottagaren och vid behov även andra parter i tvisten höras.

9 §

Hinder för givande av anvisning

Vid verkställighet av betalningsskyldighet får en anvisning om väckande av talan i verkställighetstvist inte ges efter den slutgiltiga redovisningen. Vid annan verkställighet får en anvisning inte ges efter det att verkställigheten har slutförts med laga kraft. En anvisning får inte heller ges, om

1) invändningen eller yrkandet gäller en omständighet som omfattas av ett sådant beslut av utmätningssmannen eller ett sådant avgörande av domstol som har vunnit laga kraft i förhållande till personen i fråga,

2) personen i fråga har underlåtit att framställa invändningen eller yrkandet vid den förrättning där han enligt lag borde ha framställt dem,

3) personen i fråga redan har fått en anvisning att väcka talan i verkställighetstvist i samma fråga.

Utmätningssmannen får inte ge en anvisning om personen i fråga har anfört besvär i samma fråga.

10 §

Anvisningens innehåll och delgivning

En anvisning om väckande av talan i verkställighetstvist skall vara skriftlig. I den skall nämnas

1) vid vilken tingsrätt och inom vilken tid talan skall väckas,

- 2) de parter i tvisten mot vilka talan skall väckas,
- 3) orsakerna till att anvisningen har givits och föremålet för tvisten,
- 4) verkställighetsskedet vid tidpunkten i fråga, om anvisningen ges av utmätningsmannen,
- 5) följderna av underlåtenhet att väcka talan.

Anvisningen skall delges mottagaren samt vid behov de övriga parterna.

11 §

Sökande av ändring

Om utmätningsmannen har gett en anvisning om väckande av talan i verkställighetstvist får mottagaren av anvisningen i stället för att väcka talan använda sin besvärsrätt.

I en anvisning om väckande av talan i verkställighetstvist får ändring inte sökas.

12 §

Väckande av talan och underlåtenhet att väcka talan

Talan i en verkställighetstvist skall väckas enligt anvisningen inom fyra veckor från delfåendet av anvisningen. Anvisningsgivaren kan på en skriftlig ansökan förlänga tidsfristen av godtagbara skäl. Ansökan skall göras innan den ursprungliga tidsfristen löpt ut. Ett beslut genom vilket tidsfristen har förlängts får inte överklagas.

Har talan inte väckts enligt anvisningen kan personen i fråga inte längre i utsökningsärendet åberopa invändningen eller yrkandet i fråga.

Är anvisningen felaktig och har felet inte tydligt kunnat upptäckas, anses talan ha blivit väckt på rätt sätt om den som väckt talan har iakttagit antingen anvisningen eller bestämmelserna om väckande av talan i verkställighetstvist.

13 §

Talan utan anvisning

Om det finns förutsättningar enligt 6 § och hinder enligt 9 § inte föreligger, kan talan i verkställighetstvist väckas också utan anvisning eller så kan behandlingen av ett anhängigt tvistemål på begäran fortsättas som en verkställighetstvist vid domstolen i fråga.

Domstolen skall utan dröjsmål underrätta utmätningsmannen om talan eller begäran enligt 1 mom. Lämnas talan i verkställighetstvist därhän, får ny talan inte väckas utan anvisning.

14 §

Behörig tingsrätt

Talan i verkställighetstvist handläggs av den tingsrätt som avses i 11 kap. 2 §.

15 §

Behandling i domstol

En verkställighetstvist skall i alla rättsinstanser behandlas skyndsamt. Begäran om avbrott skall avgöras genast. Domstolen skall höra utmätningssmannen, om det inte kan anses onödigt.

16 §

Inverkan på behandlingen av utsökningsärendet

Enligt vad avgörandet i verkställighetstvisten förutsätter skall utmätningssmannen fortsätta verkställigheten eller återkalla den.

Om talan i verkställighetstvist har väckts på anvisning, får de inlutna medlen redovisas endast mot säkerhet innan domen i tvisten har vunnit laga kraft. Utan hinder av talan som väckts utan anvisning får utmätningssmannen verkställa slutgiltig redovisning, om inte förordnande om avbrott ges. Om slutgiltig redovisning verkställs kan talan inte behandlas som verkställighetstvist. Bestämmelser om avbrytande av redovisningen finns i 6 kap. 15 §.

17 §

Förhållandet mellan verkställighetstvist och besvär

Den som har anfört besvär får inte på grund av samma åtgärd eller beslut väcka talan i verkställighetstvist, och den som har väckt talan i verkställighetstvist får inte anföra besvär över samma åtgärd eller beslut.

18 §

Rättegångskostnader

Om talan i verkställighetstvist har väckts på anvisning svarar parterna själva för sina rättegångskostnader. Domstolen kan dock av särskilda skäl ålägga den som domstolens beslut går emot att helt eller delvis ersätta motpartens kostnader med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i 21 kap. i rättegångsbalken.

Om talan i verkställighetstvist har väckts utan anvisning iakttas bestämmelserna i 21 kap. i rättegångsbalken.

I fråga om statens ersättningsansvar gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 11 kap. 20 § 2 mom. i denna lag.

Avbrytande av verkställighet

19 §

Utmätningssmannens beslut om avbrott

Utmätningssmannen får avbryta verkställigheten för prövning som gäller självrättelse.

Utmätningsmannen skall avbryta verkställigheten om en anvisning om väckande av talan i verkställighetstvист har givits. Avbrottet gäller tills två veckor har förflutit från utgången av den föreskrivna tiden för anhängiggörande.

20 §

Domstolens förordnande om avbrott

Den domstol som behandlar utsökningsbesvär eller en verkställighetstvист kan på begäran av en part eller på eget initiativ meddela ett förordnande om avbrott. Förordnandet får i tingsrätten meddelas av en domare i kansliet och i hovrätten av en ledamot. Begäran om avbrott skall avgöras genast. Förordnandet får ges interimistiskt utan att motparten hörs.

Utmätningsmannen skall genast underrättas om förordnandet om avbrott, om ändringar i förordnandet och om avgörande i ärendet.

Bestämmelser om meddelande av förordnande om avbrott i samband med sökande av ändring i utsökningsgrunden finns i 2 kap. 13 §.

21 §

Grunder för förordnande om avbrott

Vid prövningen av frågan om ett förordnande om avbrott och dess innehåll skall beaktas verkställighetsskedet, sannolikheten för att besvären eller talan godkänns, eventuella olägenheter av avbrottet eller en fortsatt verkställighet för parterna samt andra motsvarande omständigheter.

Om den utmätta egendomen snabbt sjunker i värde eller medför höga skötselkostnader eller om en annons om auktion har publicerats, får det förordnas att försäljningen skall avbrytas endast om det finns vägande skäl eller om det i de två förstnämnda fallen ställs säkerhet för ersättande av kostnader och skada.

22 §

Innehållet i förordnandet om avbrott

I förordnandet om avbrott kan verkställigheten avbrytas helt eller delvis enligt följande:

- 1) förordnandet begränsas till att gälla en del av de i utsökningsgrunden angivna skyldigheterna eller en del av det yrkade beloppet,
- 2) förordnandet begränsas till att gälla viss egendom,
- 3) i förordnandet tillåts utmätning av egendom, men förbjuds försäljning eller redovisning av medlen,
- 4) förordnandet meddelas på annat sätt partiellt.

Av särskilda skäl kan domstolen förordna att en redan utförd verkställighetsåtgärd skall återkallas eller att avbrottet förutsätter en hos utmätningssmannen ställd säkerhet för sökandens fordran eller för kostnader och skada som eventuellt tillfogas motparten av avbrottet.

23 §

Giltighetstid för förordnandet om avbrott

Förordnandet om avbrott är i kraft så länge behandlingen av huvudsaken pågår i den domstol som har meddelat förordnandet. Giltighetstiden får förkortas eller förlängas, dock högst tills avgörandet i huvudsaken vinner laga kraft eller tills en högre domstol meddelar ett nytt förordnande i saken.

Den domstol som har meddelat förordnandet om avbrott får ändra förordnandet, återkalla det eller meddela ett nytt förordnande.

24 §

Inverkan på verkställigheten

Utmätningssmannen skall avbryta verkställigheten efter att ha fått meddelande om förordnandet om avbrott. Redan utförda verkställighetsåtgärder förblir i kraft, om inte domstolen har förordnat att de skall återkallas.

Märker utmätningssmannen att den utmäta egendomen snabbt sjunker i värde under avbrottet eller att den medför höga skötselkostnader, skall han vid behov anmäla detta till den domstol som har meddelat förordnandet om avbrott.

25 §

Sökande av ändring

Ändring i utmätningssmannens beslut eller i domstolens avgörande i ett avbrottsärende får inte sökas separat.

26 §

Förbud mot eller avbrytande av återkallelseåtgärder

Vad som ovan i detta kapitel bestäms om förordnande om avbrott gäller även meddelande av ett förordnande som förbjuder eller avbryter återkallande av verkställighet. Ett sådant förbudsförordnande kan också meddelas av den domstol som avgjort ärendet. Då gäller förordnandet tills avgörandet vinner laga kraft eller tills en högre domstol meddelar ett nytt förordnande i saken.

11 kap

Sökande av ändring i utmätningssmannens förfarande

Besvär

1 §

Besvärsrätt

Besvär över en verkställighetsåtgärd eller över utmätningssmannens beslut får anföras av den vars rätt berörs av åtgärden eller beslutet.

Efter den slutgiltiga redovisningen kan besvär anföras endast över fel i redovisningen.

2 §

Behörig domstol

Ändring i en verkställighetsåtgärd eller i utmätningssmannens beslut får sökas hos tingsrätten genom besvär.

Utsökningsbesvär handläggs av Birkalands, Egentliga Finlands, Esbo, Helsingfors, Lapplands, Mellersta Finlands, Norra Savolax, Päijänne-Tavastlands, Satakunta, Södra Karelen, Uleåborgs, Vanda, Ålands och Österbottens tingsrätter. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om tingsrätternas domkretsar i dessa ärenden. (29.12.2009/1756)

Ändring söks hos den tingsrätt inom vars domkrets verkställighetsåtgärden har utförts.

3 §

Anförande och återkallande av besvär

Besvärsskriften skall inlämnas till kansliet hos den utmätningssman som utfört åtgärden eller fattat beslutet senast den sista dagen av den i 5 och 6 § angivna tiden före tjänstetidens utgång. Besvärsskriften får inlämnas skriftligt eller som elektroniskt meddelande. Försenas besvären går besvärsrätten förlorad.

En skriftlig besvärsskrift skall undertecknas av den som anför besvären eller, om han eller hon inte själv har upprättat skriften, av den som upprättat den.

Besvären återkallas så att en återkallelsskrift inlämnas till utmätningssmannens eller tingsrättens kansli skriftligen eller som elektroniskt meddelande.

4 §

När besvären blir anhängiga

Besvären blir anhängiga i den behöriga tingsrätten när besvärsskriften har inkommit till utmätningssmannens kansli. Besvärshandlingarna och kopior av utsökningshandlingarna i ärendet skall genast skickas till tingsrätten. Samtidigt skall utmätningssmannen till tingsrätten lämna en redogörelse för huruvida besvärsskriften har inlämnats inom föreskriven tid.

Om besvärsskriften inom föreskriven tid har sänts till någon annan utmätningssman än den som utfört åtgärden eller fattat beslutet eller om den har inlämnats till den behöriga tingsrätten, anses besvären ha blivit anhängiga på korrekt sätt. Besvärsskriften eller en kopia av den skall genast skickas till den utmätningssman som fattat beslutet eller utfört åtgärden.

5 §

Besvärstid

Tiden för anförande av besvär är tre veckor.

Ändring i ett gällande betalningsförbud som givits vid utmätning av lön eller annan periodisk inkomst får sökas utan tidsgräns.

6 §

Beräkning av besvärstid

Besvärstiden räknas från den dag då förrättningen hölls eller beslutet fattades, om den som anför besvär har underrättats om dagen på förhand eller varit närvarande vid förrättningen. En tidsfrist räknas för besvär som gäller

- 1) försäljning eller partsförteckning eller andra med försäljningen förknippade åtgärder som vidtagits före försäljningen, från det att försäljningen förrättades,
- 2) fördelningen av influtna medel, från det att fördelningsbeslutet enligt 6 kap. 5 § fattades,
- 3) redovisning, från det att medlen sändes till borgenären.

I andra fall än de som avses i 1 mom. räknas besvärstiden från den dag då personen i fråga har fått kännedom om åtgärden eller beslutet.

7 §

Ny tidsfrist

Om någon på grund av laga förfall eller av någon annan godtagbar orsak inte kan söka ändring inom föreskriven tid, får utmätningssmannen på ansökan sätta ut en ny tid. Om utmätningssmannen anser att ingen ny tid bör utsättas, skall ärendet överföras till tingsrätten för avgörande.

En ny tid skall begäras genom en skriftlig ansökan eller ett elektroniskt meddelande före den ursprungliga besvärstidens utgång.

8 §

Besvärsskriftens innehåll

I besvärsskriften, som riktas till den behöriga tingsrätten, skall nämnas

- 1) den verkställighetsåtgärd eller det beslut av utmätningssmannen som överklagas,
- 2) ett preciserat yrkande och de omständigheter som yrkandet grundar sig på,
- 3) de bevis på vilka ändringssökanden önskar stöda sig, och vad ändringssökanden vill styrka med vart och ett av dem,

4) ombudets eller biträdets kontaktinformation samt den postadress och eventuella andra adress till vilken delgivningar i saken kan skickas till ändringssökanden.

Även kontaktuppgifterna för ändringssökanden samt vittnen eller andra som skall höras skall på lämpligt sätt meddelas tingsrätten. Till besvärsskriften skall fogas de skriftliga bevis som ändringssökanden åberopar.

9 §

Besvärens inverkan på verkställigheten

Besvären avbryter inte verkställigheten, om inte något annat föreskrivs i lag eller om inte domstolen meddelar ett förordnande om avbrott. Bestämmelser om avbrytande av redovisning finns i 6 kap. 15 §.

Upphävs utmätningen, skall utmätningsmannen utan dröjsmål vidta åtgärder för att återkalla utmätningen, om inte domstolen förordnar något annat.

10 §

Utmätningsmannens utlåtande

Om det i besvärsskriften begärs att verkställigheten skall avbrytas, skall utmätningsmannen genast skicka sitt utlåtande om avbrottet till tingsrätten. Till övriga delar skall utmätningsmannen skicka sitt utlåtande om besvären inom två veckor från det att besvärsskriften inkom. Tingsrätten kan av grundad anledning förlänga denna tid.

11 §

Utlåtandets innehåll

Utmätningsmannen skall i sitt utlåtande redogöra för verkställighetsåtgärderna och ge ett motiverat ställningstagande till de i besvärsskriften framställda yrkandena och de omständigheter som yrkandet grundar sig på. Vidare skall i utlåtandet uppges parterna i utskökningsärendet, i vilket skede verkställigheten befinner sig samt om verkställigheten eventuellt avbrutits och när avbrottet upphör. Till utlåtandet skall på lämpligt sätt fogas de berördas delgivningsadresser och övriga kontaktuppgifter.

12 §

Självrättelse i samband med besvär

Utmätningsmannen får rätta i besvärsskriften nämnda åtgärder eller beslut enligt vad som föreskrivs i 10 kap. 1–5 §. Självrättelsen skall göras inom den tid som anges i 10 § i detta kapitel.

Rättelsebeslutet skall i stället för ett utlåtande utan dröjsmål skickas till tingsrätten. Utmätningsmannen skall till tingsrätten även skicka en redogörelse för huruvida rättelsebeslutet har vunnit laga kraft. En part kan skriftligen på ett för honom själv bindande sätt meddela att han nöjer sig med självrättelsebeslutet.

13 §

Besvärсанvisning

De närvarande vid en förrättning skall underrättas om ett beslut eller en åtgärd får överklagas och vad som skall iakttas i fråga om besvären. En besvärсанvisning skall fogas till ett efterhandsmeddelande enligt 3 kap. 36 § samt till de kopior av beslutet som ges ut.

14 §

Besvärсанvisningens innehåll

I besvärсанvisningen skall anges

- 1) den domstol vid vilken ändring får sökas,
- 2) besvärstiden och hur den räknas,
- 3) hur besvären skall fullföljas,
- 4) vilka bestämmelser som gäller om besvärsskriftens innehåll och bilagor,
- 5) innehållet i de väsentliga bestämmelserna om besvärsrätt, besvärens inverkan och avbrott.

Är besvärсанvisningen felaktig och har felet inte tydligt kunnat upptäckas, anses besvären ha blivit anförda på rätt sätt, om ändringssökanden har iakttagit antingen anvisningen eller bestämmelserna om anförande av besvär.

Behandling av besvär i domstol

15 §

Behandlingsordning i tingsrätten

Vid behandling av besvär i tingsrätten iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna i 8 kap. i rättegångsbalken.

Besvären skall behandlas skyndsamt. En begäran om avbrytande av verkställigheten skall avgöras genast. Tingsrätten skall utöver utlåtandet även annars höra utmätningssmannen, om det inte kan anses vara onödigt.

Om tingsrätten har givit ändringssökanden en anvisning om väckande av talan i verkställighetstvist, förfaller besvären till de delar som avses i anvisningen.

16 §

Prövningens omfattning

Tingsrätten kan pröva riktigheten i utmätningssmannens åtgärd eller beslut i större omfattning än vad som anges i besvären och bemötandet.

Partsförteckningen eller fördelningslängden får ändras endast till ändringssökandens fördel.

17 §

Inverkan av självrättelsebeslut

Besvären kan avgöras efter det att ett beslut enligt 12 §, genom vilket ett fel har rättats, har vunnit laga kraft. Besvären förfaller till de delar som rättelsen gör besvären onödiga. Om även rättelsebeslutet överklagas, behandlas besvären tillsammans.

18 § (26.6.2009/521)

Anvisning om anförande av klagan

Om det i besvärsskriften ingår en anmälan om att utmätningsmannen har vidtagit en oriktig tjänsteåtgärd eller underlåtit att utföra en åtgärd, och anmälan inte kan prövas som en ändringsansökan, ska tingsrätten till denna del lämna besvären utan prövning och anvisa den som anfört besvär att anföra klagan över saken hos Riksfogdeämbetet.

19 §

Fullföljd

Ändring i tingsrättens avgörande får sökas genom besvär hos hovrätten med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 25 kap. i rättegångsbalken. Tingsrätten skall genast sända ändringsansökan till hovrätten.

Angående ärendets behandling i hovrätten och sökande av ändring hos högsta domstolen gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs ovan i 15 § 2 och 3 mom. och 16 § 2 mom. samt i 26 och 30 kap. i rättegångsbalken.

20 §

Rättegångskostnader

I ett utsökningsbesvärsärende svarar parterna själva för sina rättegångskostnader. Domstolen kan dock av särskilda skäl ålägga den som domstolens beslut går emot att helt eller delvis ersätta motparten för kostnaderna för sökande av ändring, med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i 21 kap. i rättegångsbalken.

Om en utomståendes besvär godkänns, kan staten på den utomståendes yrkande förordnas att helt eller delvis ersätta dennes skäligena rättegångskostnader, om det med beaktande av omständigheterna kan anses oskäligt att den utomstående ska bära kostnaderna. Staten kan förordnas att ersätta rättegångskostnaderna också för en part i utsökningen, om det i saken har skett ett uppenbart fel, som borde ha rättats genom självrättelse. Innan det förordnas att staten ska ersätta kostnaderna ska Riksfogdeämbetet höras. (26.6.2009/521)

12 kap

Särskilda bestämmelser

1 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om hur utsökningsverksamhetens förvaltning skall ordnas och om annan verkställighet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 § (26.6.2009/521)

Föreskrifter

Riksfogdeämbetet kan meddela administrativa föreskrifter för verkställigheten av denna lag.

13 kap

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Genom denna lag upphävs utsökningslagen av den 3 december 1895 (37/1895) samt förordningen av den 3 december 1895 om införande af ny utsökningslag och hvad i afseende derå skall iakttagas (37/1895) jämte ändringar (*den tidigare lagen*).

2 §

Övergångsbestämmelser

1. På ärenden som blivit anhängiga före den 1 mars 2004 tillämpas den lag som gällde då enligt vad som föreskrivs i 2 mom. i ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen i lagen om ändring av utsökningslagen (679/2003).
2. På ärenden som blivit anhängiga före den 1 januari 2007 tillämpas den lag som gällde då enligt vad som föreskrivs i 2–12 mom. i ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen i lagen om ändring av utsökningslagen (469/2006). Bestämmelsen i 4 kap. 49 § 1 mom. 3 punkten i denna lag börjar tillämpas ett år efter ikraftträdandet av denna lag, även på de ärenden som då är anhängiga.
3. I fråga om ikraftträdandet av 1 kap. 11 § 1 och 2 mom., 12 § samt övriga bestämmelser om förvaltningsämbetet i denna lag bestäms särskilt genom lag. Till dess ankommer förvaltningsämbetets uppgifter på justitieministeriet, och länsstyrelserna sköter till övriga delar de uppgifter som enligt den tidigare lagen ankommer på dem.
4. När denna lag träder i kraft överförs de anställda inom utsökningsväsendet till det utsökningsverk dit deras nuvarande arbetsplats hänförs. För överföringen av en tjänst krävs inte tjänstemannens samtycke, utom i det fall att tjänsten flyttas till en annan ort. Vid ett utsökningsverk vars verksamhetsområde vid ikraftträdandet av lagen omfattar fler än ett utsökningsdistrikt, kan tillfälligt finnas fler än en tjänst som ledande häradsfogde. En av dem är chef för utsökningsverket, och på denna ledande häradsfogde tillämpas bestämmelserna om ledande häradsfogde i denna lag. Tjänsten som ledande häradsfogde som är chef för utsökningsverket tillsätts första gången utan att den ledigförklaras, om den som utnämns är en ledande häradsfogde eller häradsfogde vars arbetsplats vid ikraftträdandet av lagen hör till

exekutionsverkets verksamhetsområde. I sina tjänster fortsätter de ledande häradsfogdar för vilkas del arbetsplatsens verksamhetsområde motsvarar utsökningsverkets verksamhetsområde.

5. Vad som föreskrivs ovan i 1 kap. 14 § gäller tjänsteutnämningar som sker efter lagens ikraftträdande.

6. Vad som någon annanstans föreskrivs om biträdande utmättningsmän gäller efter lagens ikraftträdande häradsutmättningsmännen.

7. Lagens 2 kap. 24–28 § tillämpas också på utsökningsgrunder som givits före lagens ikraftträdande och på de fordringar som avses i dem samt på utsökningsärenden som är anhängiga vid ikraftträdandet. Har dock utsökningsgrunden givits före den 1 mars 1993 räknas tidsfristen för utsökningsgrunden och preskriptionen av fordran från nämnda dag.

8. Lagens 3 kap. 113 § 1 mom. tillämpas på ärenden som blir anhängiga efter ikraftträdandet.

9. Ändring i en verkställighetsåtgärd som vidtagits eller ett beslut av utmätningssmannen som fattats före lagens ikraftträdande söks och ändringsansökan handläggs i enlighet med den tidigare lagen. Talan i en verkställighetstvist där anvisning har givits eller som har väckts utan anvisning före lagens ikraftträdande handläggs i enlighet med den tidigare lagen.

10. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3 §

Hänvisningsbestämmelser

Om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till utsökningslagen, tillämpas motsvarande bestämmelse i denna lag.

RP 83/2006, LaUB 26/2006, RSv 275/2006

Ikraftträdelsestadganden:

9.11.2007/987:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

RP 90/2007, GrUB 4/2007, RSv 48/2007

29.5.2009/365:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

RP 233/2008, LaUB 3/2009, RSv 37/2009

26.6.2009/521:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Justitieministeriets beslut om utsökningens verksamhetsställen (866/2007) är i kraft tills bestämmelser om verksamhetsställena utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

RP 46/2009, LaUB 8/2009, RSv 72/2009

20.11.2009/932:

Denna lag träder i kraft den 1 april 2010.

Bestämmelserna i denna lag gäller även ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft. Uppgifter om långvarig utsökning börjar dock lämnas två år efter ikraftträdandet.

Utmätningssmannen ska lämna den som bedriver kreditupplysningsverksamhet uppgifter om de gäldenärer beträffande vilka alla de uppgifter som utmätningssmannen har lämnat enligt den information som kan fås baserar sig på utsökningsskäl där tidsfristen har löpt ut före denna lags ikraftträdande.

RP 93/2009, LaUB 12/2009, RSv 129/2009

22.12.2009/1417:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

RP 161/2009, FvUB 18/2009, RSv 205/2009

22.12.2009/1614:

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

RP 24/2009, MiUB 10/2009, RSv 206/2009

29.12.2009/1756:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Ärenden som är anhängiga vid lagens ikraftträdande överförs

- 1) från Jyväskylä tingsrätt till Mellersta Finlands tingsrätt,
- 2) från Kuopio tingsrätt till Norra Savolax tingsrätt,
- 3) från Lahtis tingsrätt till Päijänne-Tavastlands tingsrätt,
- 4) från Villmanstrands tingsrätt till Södra Karelen tingsrätt,

- 5) från Björneborgs tingsrätt till Satakunta tingsrätt,
- 6) från Rovaniemi tingsrätt till Lapplands tingsrätt,
- 7) från Tammerfors tingsrätt till Birkalands tingsrätt,
- 8) från Åbo tingsrätt till Egentliga Finlands tingsrätt,
- 9) från Vasa tingsrätt till Österbottens tingsrätt.

Utan hinder av 11 kap. 2 § 2 mom. handlägger Norra Karelens tingsrätt ärenden som avses i denna lag och som vid lagens ikraftträdande är anhängiga vid Joensuu tingsrätt. Kajanalands tingsrätt handlägger på motsvarande sätt ärenden som är anhängiga vid Kajana tingsrätt och Kymmenedalens tingsrätt ärenden som är anhängiga vid Kotka tingsrätt. Södra Savolax tingsrätt handlägger på motsvarande sätt ärenden som är anhängiga vid S:t Michels tingsrätt och Södra Österbottens tingsrätt ärenden som är anhängiga vid Seinäjoki tingsrätt.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

RP 227/2009, LaUB 18/2009, RSv 240/2009

14.5.2010/397:

Denna lag träder i kraft den 1 december 2010.

RP 102/2009, LaUB 2/2010, RSv 21/2010

24.6.2010/652:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

RP 105/2009, LaUB 4/2010, RSv 49/2010

4.2.2011/99:

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms särskilt genom lag.

RP 146/2010, LaUB 27/2010, RSv 243/2010